

Ἡσίοδος

Θεογονία
Ἔργα καὶ ἡμέραι
Ἀσπίς Ἡρακλέους

Θεογονία

Μουσάων Ἐλικωνιάδων ἀρχώμεθ' αἰδεῖν,
αἴ θ' Ἐλικῶνος ἔχουσιν ὄρος μέγα τε ζάθειόν τε
καί τε περὶ κρήνην ἰοιδέα πόσσ' ἀπαλοῖσιν
ὄρχευνται καὶ βωμὸν ἐρισθενέος Κρονίωνος.
καί τε λοεσσάμεναι τέρενα χροά Περμησσοῖο 5
ἢ Ἴππου κρήνης ἢ Ὀλμειοῦ ζαθέοιο
ἀκροτάτῳ Ἐλικῶνι χοροὺς ἐνεποιήσαντο
καλοῦς, ἱμερόεντας· ἐπερρώσαντο δὲ ποσσίν.
ἐνθεν ἀπορνύμεναι, κεκαλυμμένοι ἥερι πολλῆ,
ἐννύχια στεῖχον περικαλλέα ὄσσαν ἰεῖσαι, 10
ὕμνεῦσαι Δία τ' αἰγίοχον καὶ πότνιαν Ἥρην
Ἀργεῖην, χρυσεοῖσι πεδίλοις ἐμβεβαῦϊαν,
κούρην τ' αἰγίοχοιο Διὸς γλαυκῶπιν Ἀθήνην
Φοῖβόν τ' Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν
ἠδὲ Ποσειδάωνα γαιήοχον, ἐννοσίγαιον, 15
καὶ Θέμιν αἰδοίην ἐλικοβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην
Ἥβην τε χρυσοστέφανον καλήν τε Διώνην
Λητώ τ' Ἰαπετόν τε ἰδὲ Κρόνον ἀγκυλομήτην
φωνῆ ὀμηρεῦσαι· τῶν δ' ἀκάματος ῥέει αὐδῆ
ἐκ στομάτων ἠδεῖα· γελᾷ δέ τε δώματα πατρὸς 40
Ζηνὸς ἐριγδούποιο θεᾶν ὅπῃ λειριοέσση
σκιδναμένη· ἠχεῖ δὲ κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου
δώματά τ' ἀθανάτων. αἴ δ' ἄμβροτον ὄσσαν ἰεῖσαι
θεῶν γένος αἰδοῖον πρῶτον κλείουσιν αἰοιδῆ
ἐξ ἀρχῆς, οὐς Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρύς ἔτικτεν, 45
οἳ τ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοί, δωτῆρες ἑάων.
δεύτερον αὐτε Ζῆνα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
ἀρχόμεναί θ' ὕμνεῦσι θεαὶ † λήγουσαί τ' αἰοιδῆς,
ὄσσον φέρτατός ἐστι θεῶν κράτει τε μέγιστος.
αὐτίς δ' ἀνθρώπων τε γένος κρατερῶν τε Γιγάντων 50
ὕμνεῦσαι τέρπουσι Διὸς νόον ἐντὸς Ὀλύμπου
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγίοχοιο.
τὰς ἐν Πιερίῃ Κρονίδῃ τέκε πατρὶ μιγεῖσα
Μνημοσύνη, γουνοῖσιν Ἐλευθῆρος μεδέουσα,
λησμοσύνην τε κακῶν ἄμπαυμά τε μερμηράων. 55
ἐννέα γάρ οἱ νυκτὸς ἐμίσητο μητίετα Ζεὺς
νόσφιν ἀπ' ἀθανάτων ἱερὸν λέχος εἴσαναβαίνων·
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὦραι
μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἔτελέσθη,
ἦ δ' ἔτεκ' ἐννέα κούρας ὁμόφρονας, ἦσιν αἰοιδῆ 60
μέμβλεται ἐν στήθεσιν, ἀκηδέα θυμὸν ἐχούσας,
τυτθὸν ἀπ' ἀκροτάτης κορυφῆς νιφόεντος Ὀλύμπου.

[ἔνθα σφιν λιπαροί τε χοροὶ καὶ δώματα καλά.
πᾶρ δ' αὐτῆς Χάριτες τε καὶ Ἴμερος οἰκί' ἔχουσιν
ἐν θαλίῃς· ἐρατὴν δὲ διὰ στόμα ὄσσαν ἰεῖσαι 65
μέλπονται πάντων τε νόμους καὶ ἦθεα κεδνὰ
ἀθανάτων κλείουσιν, ἐπήρατον ὄσσαν ἰεῖσαι.]
αἱ τὸτ' ἴσαν πρὸς Ὀλυμπον ἀγαλλόμεναι ὅπῃ καλῆ,
ἀμβροσίῃ μολπῆ· περὶ δ' ἴαχε γαῖα μέλαινα
ὑμνεύσαις, ἐρατὸς δὲ ποδῶν ὑπο δοῦπος ὀρώρει 70
νισσομένων πατέρα ὄν· ὃ δ' οὐρανῶ ἐμβασιλεύει,
αὐτὸς ἔχων βροντὴν ἠδ' αἰθαλόεντα κεραυνόν,
κάρτει νικήσας πατέρα Κρόνον· εὖ δὲ ἕκαστα
ἀθανάτοισι διέταξεν ὁμῶς καὶ ἐπέφραδε τιμᾶς.
ταῦτ' ἄρα Μοῦσαι ἄειδον, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι, 75
ἐννέα θυγατέρες μεγάλου Διὸς ἐκγεγαυῖαι,
Κλειώ τ' Εὐτέρπη τε Θάλειά τε Μελπομένη τε
Τερψιχόρη τ' Ἐρατώ τε Πολύμνιά τ' Οὐρανίη τε
Καλλιόπη θ'· ἠ δὲ προφερεστάτη ἐστὶν ἀπασέων.
ἠ γὰρ καὶ βασιλεῦσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ. 80
ὄν τινα τιμήσωσι Διὸς κοῦραι μέγαλοιο
γεινόμενόν τε ἴδωσι διοτρεφέων βασιλῆων,
τῶ μὲν ἐπὶ γλώσση γλυκερὴν χεῖουσιν ἐέρσην,
τοῦ δ' ἔπε' ἐκ στόματος ῥεῖ μείλιχα· οἱ δέ τε λαοὶ
πάντες ἐς αὐτὸν ὀρώσι διακρίνοντα θέμιστας 85
ἰθειῆσι δίκησιν· ὃ δ' ἀσφαλέως ἀγορευῶν
αἰψά κε καὶ μέγα νεῖκος ἐπισταμένως κατέπαυσεν·
τοῦνεκα γὰρ βασιλῆες ἐχέφρονες, οὔνεκα λαοῖς
βλαπτομένοις ἀγορῆφι μετάτροπα ἔργα τελεῦσι
ῥηδίως, μαλακοῖσι παραιφάμενοι ἐπέεσσιν. 90
ἐρχόμενον δ' ἄν' ἀγῶνα θεὸν ὡς ἰλάσκονται
αἰδοῖ μείλιχῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν·
τοίη Μουσάων ἱερὴ δόσις ἀνθρώποισιν.
ἐκ γὰρ τοι Μουσέων καὶ ἐκηβόλου Ἀπόλλωνος
ἄνδρες ἄοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθόνα καὶ κιθαρισταί, 95
ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες· ὃ δ' ὄλβιος, ὄν τινα Μοῦσαι
φίλωνται· γλυκερὴ οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.
εἰ γὰρ τις καὶ πένθος ἔχων νεοκηδέϊ θυμῶ
ἄζηται κραδίην ἀκαχήμενος, αὐτὰρ ἄοιδὸς
Μουσάων θεράπων κλέεα προτέρων ἀνθρώπων 100
ὑμνήσῃ μάκαράς τε θεοῦς, οἱ Ὀλυμπον ἔχουσιν,
αἰψ' ὅ γε δυσφροσυνέων ἐπιλήθεται οὐδέ τι κηδέων
μέμνηται· ταχέως δὲ παρέτραπε δῶρα θεάων.
Χαίρετε, τέκνα Διός, δότε δ' ἱμερόεσσαν ἄοιδήν.
κλείετε δ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων, 105
οἱ Γῆς τ' ἐξεγένοντο καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Νυκτὸς τε δνοφερῆς, οὐς θ' ἄλμυρὸς ἔτρεφε Πόντος.
εἴπατε δ', ὡς τὰ πρῶτα θεοὶ καὶ γαῖα γέγοντο
καὶ ποταμοὶ καὶ πόντος ἀπείριτος, οἷδματι θυίων,
ἄστρα τε λαμπετόωντα καὶ οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθεν 110
οἱ τ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοί, δωτῆρες ἑάων
ὡς τ' ἄφενος δάσσαντο καὶ ὡς τιμᾶς διέλοντο
ἠδὲ καὶ ὡς τὰ πρῶτα πολύπτυχον ἔσχον Ὀλυμπον.
ταῦτά μοι ἔσπετε Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι

[ἔξ ἀρχῆς, καὶ εἶπαθ', ὅ τι πρῶτον γένητ' αὐτῶν.] 115
Ἦ τοι μὲν πρῶτιστα Χάος γένητ', αὐτὰρ ἔπειτα
Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
[ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόντος Ὀλύμπου,
Τάρταρά τ' ἠερόεντα μυχῶ χθονὸς εὐρυοδείης,]
ἠδ' Ἔρος, ὃς κάλλιστος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι, 120
λυσιμελής, πάντων δὲ θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων
δάμναται ἐν στήθεσσι νόον καὶ ἐπίφρονα βουλήν.
ἐκ Χάεος δ' Ἐρεβός τε μέλαινά τε Νυξ ἐγένοντο·
Νυκτὸς δ' αὐτ' Αἰθήρ τε καὶ Ἡμέρη ἐξεγένοντο,
οὐς τέκε κυσαμένη Ἐρέβει φιλότῃ μιγεῖσα. 125
Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο ἴσον ἐ' αὐτῇ
Οὐρανὸν ἀστερόενθ', ἵνα μιν περὶ πάντα καλύπτοι,
ὄφρ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ.
γείνατο δ' Οὖρεα μακρά, θεῶν χαρίεντας ἐναύλους,
[Νυμφέων, αἳ ναίουσιν ἄν' οὖρεα βησσήεντα.] 130
ἠ δὲ καὶ ἀτρύγετον πέλαγος τέκεν, οἴδματι θυῖον,
Πόντον, ἄτερ φιλότῃτος ἐφιμέρου· αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανῶ εὐνηθεῖσα τέκ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Κοῖόν τε Κρῖόν θ' Ὑπερίονά τ' Ἴαπετόν τε
Θείαν τε Ῥεῖαν τε Θέμιν τε Μνημοσύνην τε 135
Φοῖβην τε χρυσοστέφανον Τηθύν τ' ἐρατεινήν.
τοὺς δὲ μὲθ' ὀπλότατος γένητο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
δεινότατος παίδων· θαλερὸν δ' ἤχθηρε τοκῆα.
Γείνατο δ' αὖ Κύκλωπας ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας,
Βρόντην τε Στερόπην τε καὶ Ἄργην ὄβριμόθυμον, 140
[οἳ Ζηνὴν βροντήν τε δόσαν τεῦξάν τε κεραυνόν.]
οἳ δὴ τοι τὰ μὲν ἄλλα θεοῖς ἐναλίγκιοι ἦσαν,
μοῦνος δ' ὀφθαλμὸς μέσσω ἐνέκειτο μετώπῳ.
[Κύκλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμον, οὐνεκ' ἄρα σφέων
κυκλοτερῆς ὀφθαλμὸς ἔεις ἐνέκειτο μετώπῳ.] 145
ἰσχὺς δ' ἠδὲ βίη καὶ μηχαναὶ ἦσαν ἐπ' ἔργοις.
ἄλλοι δ' αὖ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο
τρεῖς παῖδες μεγάλοι τε καὶ ὄβριμοι, οὐκ ὀνομαστοί,
Κόττος τε Βριάρεώς τε Γύης θ', ὑπερήφανα τέκνα.
τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων ἀίσσοντο, 150
ἄπλαστοι, κεφαλαὶ δὲ ἑκάστω πεντήκοντα
ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσι·
ἰσχὺς δ' ἀπλητος κρατερῇ μεγάλῳ ἐπὶ εἶδει.
Ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
δεινότατοι παίδων, σφετέρῳ δ' ἤχθοντο τοκῆι 155
ἐξ ἀρχῆς· καὶ τῶν μὲν ὅπως τις πρῶτα γένοιτο,
πάντας ἀποκρύπτασκε, καὶ ἐς φάος οὐκ ἀνίσσκε,
Γαίης ἐν κευθμῶνι, κακῶ δ' ἐπετέρπετο ἔργῳ
Οὐρανός. ἠ δ' ἐντὸς στοναχίζετο Γαῖα πελώρη
στεινομένη· δολίην δὲ κακὴν τ' ἐφράσσατο τέχνην. 160
αἶψα δὲ ποιήσασα γένος πολιοῦ ἀδάμαντος
τεῦξε μέγα δρέπανον καὶ ἐπέφραδε παισὶ φίλοισιν·
εἶπε δὲ θαρσύνουσα, φίλον τετιμημένη ἦτορ·
παῖδες ἐμοὶ καὶ πατρὸς ἀτασθάλου, αἳ κ' ἐθέλητε
πέιθεσθαι, πατρός κε κακὴν τισαίμεθα λώβην 165
ὑμετέρου· πρότερος γὰρ ἀεικέα μήσατο ἔργα.

ὥς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ἔλεν δέος, οὐδέ τις αὐτῶν
φθέγγετο. θαρσήςσας δὲ μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης
ἄψ αὐτίς μύθοισι προσηύδα μητέρα κεδνήν·
μῆτερ, ἐγὼ κεν τοῦτό γ' ὑποσχόμενος τελέσαιμι 170
ἔργον, ἐπεὶ πατρός γε δυσωνύμου οὐκ ἀλεγίζω
ἡμετέρου· πρότερος γὰρ ἀεικέα μήσατο ἔργα.
ὥς φάτο· γήθησεν δὲ μέγα φρεσὶ Γαῖα πελώρη·
εἶσε δέ μιν κρύψασα λόχῳ· ἐνέθηκε δὲ χερσὶν
ἄρπην καρχαρόδοντα· δόλον δ' ὑπεθήκατο πάντα. 175
ἦλθε δὲ νύκτ' ἐπάγων μέγας Οὐρανός, ἀμφὶ δὲ Γαίῃ
ἱμείρων φιλότητος ἐπέσχετο καὶ ῥ' ἔτανύσθη
πάντη· ὃ δ' ἐκ λοχεοῖο πάις ὠρέξατο χειρὶ
σκαῖῃ, δεξιτερῇ δὲ πελώριον ἔλλαβεν ἄρπην
μακρὴν καρχαρόδοντα, φίλου δ' ἀπὸ μήδεα πατρὸς 180
ἐσσυμένως ἤμησε, πάλιν δ' ἔρῶπιε φέρεσθαι
ἐξοπίσω· τὰ μὲν οὖν τι ἔτώσια ἔκφυγε χειρός·
ὄσσαι γὰρ ῥαθάμιγγες ἀπέσσυθεν αἱματόεσσαι,
πάσας δέξατο Γαῖα· περιπλομένων δ' ἐνιαυτῶν
γείνατ' Ἐρινῶς τε κρατερᾶς μεγάλους τε Γίγαντας, 185
τεύχεσι λαμπομένους, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντας,
Νύμφας θ', ἃς Μελίας καλέουσ' ἐπ' ἀπίρονα γαῖαν.
μήδεα δ' ὥς τὸ πρῶτον ἀποτμήξας ἀδάμαντι
κάββαλ' ἀπ' ἠπείροιο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
ὥς φέρετ' ἄμ πέλαγος πουλὺν χρόνον, ἀμφὶ δὲ λευκὸς 190
ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτου χροὸς ὤρνυτο· τῷ δ' ἐνὶ κούρῃ
ἐθρέφθη· πρῶτον δὲ Κυθήροισιν ζαθέοισιν
ἔπλητ', ἐνθεν ἔπειτα περιῤῥύτον ἵκετο Κύπρον.
ἐκ δ' ἔβη αἰδοίη καλὴ θεός, ἀμφὶ δὲ ποίη
ποσσὶν ὑπο ῥαδινοῖσιν ἀέξετο· τὴν δ' Ἀφροδίτην 195
[ἀφρογενέα τε θεὰν καὶ ἐυστέφανον Κυθήρειαν]
κικλήσκουσι θεοὶ τε καὶ ἀνέρες, οὐνεκ' ἐν ἀφρῶ
θρέφθη· ἀτὰρ Κυθήρειαν, ὅτι προσέκυρσε Κυθήροις·
[Κυπρογενέα δ', ὅτι γέντο πολυκλύστῳ ἐνὶ Κύπρῳ·
ἠδὲ φιλομμηδέα, ὅτι μηδέων ἐξεφαάνθη.] 200
τῇ δ' Ἔρος ὠμάρτησε καὶ Ἴμερος ἔσπετο καλὸς
γεινομένη τὰ πρῶτα θεῶν τ' ἐς φῦλον ἰούση.
ταύτην δ' ἐξ ἀρχῆς τιμὴν ἔχει ἠδὲ λέλογχε
μοῖραν ἐν ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
παρθενίους τ' ὄαρους μειδήματά τ' ἐξαπάτας τε 205
τέρψιν τε γλυκερὴν φιλότητά τε μελιχίην τε.
τοὺς δὲ πατὴρ Τιτῆνας ἐπὶ κλησὶν καλέεσκε
παῖδας νεικειῶν μέγας Οὐρανός, οὓς τέκεν αὐτός·
φάσκε δὲ τιταίνοντας ἀτασθαλίῃ μέγα ῥέξαι
ἔργον, τοῖο δ' ἔπειτα τίσιν μετόπισθεν ἔσεσθαι. 210
Νυξ δ' ἔτεκεν στυγερόν τε Μόρον καὶ Κῆρα μέλαιναν
καὶ Θάνατον, τέκε δ' Ὑπνον, ἔτικτε δὲ φῦλον Ὀνειρώων·
— οὗ τινι κοιμηθεῖσα θεὰ τέκε Νυξ ἔρεβεννή, —
δεύτερον αὖ Μῶμον καὶ Οἰζὺν ἀλγινόεσσαν
Ἑσπερίδας θ', ἧς μῆλα πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο 215
χρῦσα καλὰ μέλουσι φέροντά τε δένδρεα καρπόν.
καὶ Μοίρας καὶ Κῆρας ἐγείνατο νηλεοπίουσι,
[Κλωθῶ τε Λάχεσιν τε καὶ Ἄτροπον, αἵτε βροτοῖσι

γεινομένοισι διδοῦσιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε,]
αἴτ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε παραιβασίας ἐφέπουσιν· 220
οὐδέ ποτε λήγουσι θεαὶ δεινοῖο χόλοιο,
πρὶν γ' ἀπὸ τῷ δώωσι κακὴν ὄπιν, ὅς τις ἀμάρτη.
τίκτε δὲ καὶ Νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι,
Νύξ ὀλοή· μετὰ τὴν δ' Ἀπάτην τέκε καὶ Φιλότητα
Γῆρας τ' οὐλόμενον, καὶ Ἔριν τέκε καρτερόθυμον. 225
αὐτὰρ Ἔρις στυγερὴ τέκε μὲν Πόνον ἀλγινόεντα
Λήθην τε Λιμόν τε καὶ Ἄλγεα δακρυόεντα
Ἵσμίνας τε Μάχας τε Φόνους τ' Ἀνδροκτασίας τε
Νεϊκεὰ τε ψευδέας τε Λόγους Ἀμφιλογίας τε
Δυσνομίην τ' Ἄατην τε, συνήθεας ἀλλήλησιν, 230
Ὅρκον θ', ὃς δὴ πλεῖστον ἐπιχθονίους ἀνθρώπους
πημαίνει, ὅτε κέν τις ἐκὼν ἐπίορκον ὁμόσση.
Νηρέα δ' ἀψευδέα καὶ ἀληθέα γείνατο Πόντος,
πρεσβύτατον παίδων· αὐτὰρ καλέουσι γέροντα,
οὐνεκα νημερτῆς τε καὶ ἥπιος, οὐδὲ θεμιστέων 235
λήθεται, ἀλλὰ δίκαια καὶ ἥπια δήνεα οἶδεν·
αὐτίς δ' αὖ Θάύμαντα μέγαν καὶ ἀγήνορα Φόρκυν
Γαίη μισγόμενος καὶ Κητώ καλλιπάρηον
Εὐρυβίην τ' ἀδάμαντος ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἔχουσαν.
Νηρηῆος δ' ἐγένοντο μεγήρατα τέκνα θεάων 240
πόντω ἐν ἀτρυγέτω καὶ Δωρίδος ἠυκόμοιο,
κούρης Ὠκεανοῖο, τελήεντος ποταμοῖο,
Πλωτώ τ' Εὐκράντη τε Σαώ τ' Ἀμφιτρίτη τε
Εὐδώρη τε Θέτις τε Γαλήνη τε Γλαύκη τε
Κυμοθόη Σπειώ τε Θόη θ' Ἀλίη τ' ἐρόεσσα 245
Πασιθέη τ' Ἐρατώ τε καὶ Εὐνίκη ῥοδόπηχυς
καὶ Μελίτη χαρίεσσα καὶ Εὐλιμένη καὶ Ἀγαυὴ
Δωτώ τε Πρωτώ τε Φέρουσά τε Δυναμένη τε
Νησαίη τε καὶ Ἀκταίη καὶ Πρωτομέδεια
Δωρὶς καὶ Πανόπεια καὶ εὐειδῆς Γαλάτεια 250
Ἴπποθόη τ' ἐρόεσσα καὶ Ἴππονόη ῥοδόπηχυς
Κυμοδόκη θ', ἣ κύματ' ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
πνοιᾶς τε ζαέων ἀνέμων σὺν Κυματολήγη
ῥεῖα πρηῦνει καὶ εὐσφύρω Ἀμφιτρίτη,
Κυμώ τ' Ἠϊόνη τε εὐστέφανός θ' Ἀλιμήδη 255
Γλαυκονόμη τε φιλομμειδῆς καὶ Ποντοπόρεια
Ληαγόρη τε καὶ Εὐαγόρη καὶ Λαομέδεια
Πουλυνόη τε καὶ Αὐτονόη καὶ Λυσιάνασσα
— Εὐάρνη τε φυήν τ' ἐρατὴ καὶ εἶδος ἄμωμος —
καὶ Ψαμάθη χαρίεσσα δέμας δῆη τε Μενίππη 260
Νησώ τ' Εὐπόμπη τε Θεμιστώ τε Προνόη τε
Νημερτῆς θ', ἣ πατρὸς ἔχει νόον ἀθανάτοιο.
αὐταὶ μὲν Νηρηῆος ἀμύμονος ἐξεγένοντο
κοῦραι πενήκοντα, ἀμύμονα ἔργα ἰδυῖαι.
Θάυμας δ' Ὠκεανοῖο βαθυρῥεῖταιο θύγατρα 265
ἠγάγετ' Ἠλέκτρην· ἣ δ' ὠκεῖαν τέκεν Ἴριν
ἠυκόμους θ' Ἀρπυίας Ἀελλώ τ' Ὠκυπέτην τε,
αἳ ῥ' ἀνέμων πνοιῆσι καὶ οἰωνοῖς ἅμ' ἔπονται
ὠκείης πτερύγεσσι· μεταχρόνια γὰρ ἴαλλον.
Φόρκυϊ δ' αὖ Κητώ Γραίας τέκε καλλιπαρήους 270

ἐκ γενετῆς πολιάς, τὰς δὴ Γραίας καλέουσιν
ἀθάνατοί τε θεοὶ χαμαὶ ἐρχόμενοι τ' ἄνθρωποι,
Πεμφρηδὸς τ' εὐπέπλον Ἐνυώ τε κροκόπεπλον,
Γοργούς θ', αἶ ναίουσι πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο
ἐσχατιῇ πρὸς Νυκτός, ἴν' Ἑσπερίδες λιγύφωνοι, 275
Σθεννώ τ' Εὐρυάλη τε Μέδουσα τε λυγρὰ παθοῦσα.
ἦ μὲν ἔην θνητή, αἶ δ' ἀθάνατοι καὶ ἀγήρω,
αἶ δύο· τῇ δὲ μῆ παρελέξατο Κυανοχαίτης
ἐν μαλακῶ λειμῶνι καὶ ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν.
τῆς δ' ὅτε δὴ Περσεὺς κεφαλὴν ἀπεδειροτόμησεν, 280
ἔκθορε Χρυσάωρ τε μέγας καὶ Πήγασος ἵππος.
τῷ μὲν ἐπώνυμον ἦεν, ὅτ' Ὠκεανοῦ περὶ πηγὰς
γένθ', ὃ δ' ἄορ χρύσειον ἔχων μετὰ χερσὶ φίλησιν.
χῶ μὲν ἀποπτάμενος προλιπὼν χθόνα, μητέρα μήλων,
ἵκετ' ἐς ἀθανάτους· Ζηνὸς δ' ἐν δώμασι ναίει 285
βροντὴν τε στεροπὴν τε φέρων Διὶ μητιόεντι.
Χρυσάωρ δ' ἔτεκεν τρικέφαλον Γηρυονῆα
μιχθεὶς Καλλιρόη κούρη κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.
τὸν μὲν ἄρ' ἐξενάριξε βίη Ἡρακληεῖη
βουσι παρ' εἰλιπόδεσσι περιρρύτῳ εἶν Ἐρυθείη 290
ἥματι τῷ ὅτε περ βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους
Τίρυνθ' εἰς ἱερὴν διαβάς πόρον Ὠκεανοῖο
Ὅρθον τε κτείνας καὶ βουκόλον Εὐρυτίωνα
σταθμῶ ἐν ἠερόεντι πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.
ἦ δ' ἔτεκ' ἄλλο πέλωρον ἀμήχανον, οὐδὲν ἑοικὸς 295
θνητοῖς ἀνθρώποις οὐδ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
ἐν σπῆι ἐνὶ γλαφυρῶ θείην κρατερόφρον' Ἐχιδναν,
ἥμισυ μὲν γύμφην ἐλικώπιδα καλλιπάρηρον,
ἥμισυ δ' αὐτε πέλωρον ὄφιν δεινόν τε μέγαν τε
αἰόλον ὠμηστὴν ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης. 300
ἔνθα δέ οἱ σπέος ἐστὶ κάτω κοίλη ὑπὸ πέτρῃ
τηλοῦ ἄπ' ἀθανάτων τε θεῶν θνητῶν τ' ἀνθρώπων·
ἐνθ' ἄρα οἱ δάσσαντο θεοὶ κλυτὰ δώματα ναίειν.
ἦ δ' ἐρυτ' εἶν Ἀρίμοισιν ὑπὸ χθόνα λυγρὴ Ἐχιδνα,
ἀθάνατος νύμφη καὶ ἀγήραος ἥματα πάντα. 305
τῇ δὲ Τυφάονά φασι μιγήμεναι ἐν φιλότῃτι
δεινόν θ' ὑβριστὴν τ' ἄνομόν θ' ἐλικώπιδι κούρη·
ἦ δ' ὑποκυσαμένη τέκετο κρατερόφρονα τέκνα.
Ὅρθον μὲν πρῶτον κύνα γείνατο Γηρυονῆι·
δεύτερον αὐτίς ἔτικτεν ἀμήχανον, οὗ τι φατειδὸν 310
Κέρβερον ὠμηστὴν, Αἶδεω κύνα χαλκεόφωνον,
πεντηκοντακέφαλον, ἀναιδέα τε κρατερόν τε·
τὸ τρίτον Ὑδρην αὐτίς ἐγείνατο λυγρὰ ἰδυῖαν
Λερναίην, ἣν θρέψε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
ἄπλητον κοτέουσα βίη Ἡρακληεῖη. 315
καὶ τὴν μὲν Διὸς υἱὸς ἐνήρατο νηλεὶ χαλκῶ
Ἀμφιτρωνιάδης σὺν ἀρηιφίλῳ Ἴολάῳ
Ἡρακλῆς βουλῆσιν Ἀθηναίης ἀγελείης.
Ἥ δὲ Χίμαιραν ἔτικτε πνέουσας ἀμαιμάκετον πῦρ,
δεινὴν τε μεγάλην τε ποδώκεά τε κρατερὴν τε· 320
τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί· μία μὲν χαροποῖο λέοντος,
ἦ δὲ χιμαίρης, ἦ δ' ὄφις, κρατεροῖο δράκοντος,

[πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
δεινὸν ἀποπνεύουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο.]
τὴν μὲν Πήγασος εἶλε καὶ ἐσθλὸς Βελλεροφόντης. 325
ἦ δ' ἄρα Φῆκ' ὄλοῖν τέκε Καδμείοισιν ὄλεθρον
Ὅρθω ὑποδηθεῖσα Νεμειᾶϊόν τε λέοντα,
τόν ῥ' Ἴρη θρέψασα Διὸς κυδρὴ παράκοιτις
γουνοῖσιν κατένασσε Νεμείης, πῆμ' ἀνθρώποις.
ἔνθ' ἄρ' ὁ οἰκείων ἐλεφαίρετο φύλ' ἀνθρώπων, 330
κοιρανέων Τρητοῖο Νεμείης ἠδ' Ἀπέσαντος·
ἀλλὰ ἐῖς ἐδάμασσε βίης Ἡρακληεῖς.
Κητῶ δ' ὀπλότατον Φόρκυι φιλότητι μιγεῖσα
γείνατο δεινὸν ὄφιν, ὃς ἐρεμνῆς κεύθεσι γαίης
σπείρησιν μεγάλοις παγχρύσεια μῆλα φυλάσσει. 335
τοῦτο μὲν ἐκ Κητοῦς καὶ Φόρκυος γένος ἐστίν.
Τηθύς δ' Ὠκεανῶ Ποταμοὺς τέκε δινήεντας,
Νεῖλόν τ' Ἀλφειόν τε καὶ Ἡριδανὸν βαθυδίνην
Στρυμόνα Μαίανδρόν τε καὶ Ἴστρον καλλιρέεθρον
Φᾶσιν τε Ῥῆσόν τ' Ἀχελωῖόν τ' ἀργυροδίνην 340
Νέσσον τε Ῥοδίον θ' Ἀλιάκμονά θ' Ἐπτάπορόν τε
Γρήνικόν τε καὶ Αἴσηπον θεῖόν τε Σιμοῦντα
Πηνειόν τε καὶ Ἔρμον ἐυρῥεῖτην τε Κάικον
Σαγγάριόν τε μέγαν Λάδωνά τε Παρθενίον τε
Εὔηνόν τε καὶ Ἄρδησκον θεῖόν τε Σκάμανδρον. 345
τίκτε δὲ θυγατέρων ἱερὸν γένος, αἶ' κατὰ γαῖαν
ἄνδρας κουρίζουσι σὺν Ἀπόλλωνι ἄνακτι
καὶ Ποταμοῖς, ταύτην δὲ Διὸς πάρα μοῖτραν ἔχουσι,
Πειθῶ τ' Ἀδμήτη τε Ἰάνθη τ' Ἡλέκτρῃ τε
Δωρίς τε Πρυμνῶ τε καὶ Οὐρανίῃ θεοειδῆς 350
Ἴππῶ τε Κλυμένη τε Ῥόδειά τε Καλλιρόῃ τε
Ζευξῶ τε Κλυτίῃ τε Ἴδυϊά τε Πασιθόῃ τε
Πληξαύρῃ τε Γαλαξαύρῃ τ' ἐρατῇ τε Διώνῃ
Μηλόβοσίς τε Φόῃ τε καὶ εὐειδῆς Πολυδώρῃ
Κερκηίς τε φυῆν ἐρατῇ Πλουτῶ τε βοῶπις 355
Περσηίς τ' Ἴάνειρά τ' Ἀκάστη τε Ξάνθη τε
Πειτραίῃ τ' ἐρόεσσα Μενεσθῶ τ' Εὐρώπῃ τε
Μῆτις τ' Εὐρυνόμῃ τε Τελεστώ τε κροκόπεπλος
Χρυσήϊς τ' Ἀσίῃ τε καὶ ἱμερόεσσα Καλυψῶ
Εὐδώρῃ τε Τύχῃ τε καὶ Ἀμφιρῶ Ὠκυρόῃ τε 360
καὶ Στύξ, ἣ δὴ σφεων προφερεστάτη ἐστὶν ἀπασέων.
αὐταὶ δ' Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος ἐξεγένοντο
πρεσβύταται κοῦραι· πολλαὶ γὰρ μὲν εἰσι καὶ ἄλλαι.
τρὶς γὰρ χίλιαί εἰσι τανύσφυροι Ὠκεανῖναι,
αἶ' ῥα πολυσπερέες γαῖαν καὶ βένθεα λίμνης 365
πάντῃ ὁμῶς ἐφέπουσι, θεάων ἀγλαὰ τέκνα.
τόσσοι δ' αὐθ' ἕτεροι ποταμοὶ καναχηδὰ ῥέοντες,
υἱέες Ὠκεανοῦ, τοὺς γείνατο πότνια Τηθύς·
τῶν ὄνομ' ἀργαλέον πάντων βροτῶν ἀνὴρ' ἐνισπεῖν,
οἳ δὲ ἕκαστοι ἴσασιν, ὅσοι περιναιετάωσιν. 370
Θεῖα δ' Ἡελίον τε μέγαν λαμπρὰν τε Σελήνην
Ἡῶ θ' ἣ πάντεσσιν ἐπιχθονίοισι φαίνει
ἀθανάτοισι τε θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
γείναθ' ὑποδηθεῖσ' Ὑπερίονος ἐν φιλότητι.

Κρίω δ' Εὐρυβίη τέκεν ἐν φιλότῃ μιγεῖσα 375
Ἄστραϊόν τε μέγαν Πάλλαντά τε δῖα θεάων
Πέρσην θ', ὃς καὶ πᾶσι μετέπρεπεν ἰδμοσύνησιν.
Ἄστραϊῶ δ' Ἥως ἀνέμους τέκε καρτεροθύμους,
ἀργέστην Ζέφυρον Βορέην τ' αἰψηροκέλευθον
καὶ Νότον, ἐν φιλότῃ θεᾷ θεῶ εὐνηθεῖσα. 380
τοὺς δὲ μέτ' ἀστέρα τίκτ' Ἥοσφόρον Ἑριγένεια
ἄστρα τε λαμπετόωντα, τὰ τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται.
Στῦξ δ' ἔτεκ' Ὠκεανοῦ θυγάτηρ Πάλλαντι μιγεῖσα
Ζῆλον καὶ Νίκην καλλίσφυρον ἐν μεγάροισιν·
καὶ Κράτος ἠδὲ Βίην ἀριδείκετα γείνατο τέκνα, 385
τῶν οὐκ ἔστ' ἀπάνευθε Διὸς δόμος, οὐδέ τις ἔδρη,
οὐδ' ὀδός, ὅππῃ μὴ κείνοις θεὸς ἡγεμονεύῃ,
ἀλλ' αἰεὶ πᾶρ Ζηνὶ βαρυκτύπῳ ἐδριόωνται.
ὥς γὰρ ἐβούλευσεν Στῦξ ἄφθιτος Ὠκεανίη
ἦματι τῷ, ὅτε πάντας Ὀλύμπιος ἀστεροπητῆς 390
ἀθανάτους ἐκάλεσσε θεοὺς ἐς μακρὸν Ὀλυμπον,
εἶπε δ', ὃς ἂν μετὰ εἶο θεῶν Τιτῆσι μάχοιτο,
μὴ τιν' ἀπορῥαίσειν γεράων, τιμὴν δὲ ἕκαστον
ἐξέμεν, ἦν τὸ πάρος γε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
τὸν δ' ἔφαθ', ὅς τις ἄτιμος ὑπὸ Κρόνου ἠδ' ἀγέραςτος, 395
τιμῆς καὶ γεράων ἐπιβησέμεν, ἣ θέμις ἐστίν.
ἦλθε δ' ἄρα πρώτη Στῦξ ἄφθιτος Οὐλύμπόνδε
σὺν σφοῖσιν παίδεσσι φίλου διὰ μήδεα πατρός.
τὴν δὲ Ζεὺς τίμησε, περισσὰ δὲ δῶρα ἔδωκεν.
αὐτὴν μὲν γὰρ ἔθηκε θεῶν μέγαν ἔμμεναι ὄρκον, 400
παῖδας δ' ἦματα πάντα ἕο μεταναίετας εἶναι.
ὥς δ' αὐτως πάντεσσι διαμπερές, ὥς περ ὑπέστη,
ἐξετέλεσσ'· αὐτὸς δὲ μέγα κρατεῖ ἠδὲ ἀνάσσει.
Φοίβη δ' αὖ Κοίου πολυήρατον ἦλθεν ἐς εὐνὴν·
κυσσάμενη δὲ ἔπειτα θεᾷ θεοῦ ἐν φιλότῃ 405
Λητώ κυανόπεπλον ἐγείνατο, μείλιχον αἰεὶ,
μείλιχον ἐξ ἀρχῆς, ἀγανώτατον ἐντὸς Ὀλύμπου, 408
ἦπιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν. 407
γείνατο δ' Ἀστερίην εὐώνυμον, ἦν ποτε Πέρσης
ἠγάγετ' ἐς μέγα δῶμα φίλην κεκλήσθαι ἄκοιτιν. 410
ἠ δ' ὑποκυσσάμενη Ἑκάτην τέκε, τὴν περὶ πάντων
Ζεὺς Κρονίδης τίμησε· πόρεν δὲ οἱ ἀγλαὰ δῶρα,
μοῖραν ἔχειν γαίης τε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
Ἥ δὲ καὶ ἀστερόεντος ἀπ' οὐρανοῦ ἔμμορε τιμῆς
ἀθανάτοισι τε θεοῖσι τετιμένη ἐστὶ μάλιστα. 415
Καὶ γὰρ νῦν, ὅτε πού τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
ἔρδων ἱερὰ καλὰ κατὰ νόμον ἰλάσκηται,
κικλήσκει Ἑκάτην· πολλή τέ οἱ ἔσπετο τιμὴ
ῥεῖα μάλ', ὧ πρόφρων γε θεᾷ ὑποδέξεται εὐχάς,
καὶ τέ οἱ ὄλβον ὀπάζει, ἐπεὶ δυνάμεις γε πάρεστιν. 420
ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο
καὶ τιμὴν ἔλαχον, τούτων ἔχει αἶσαν ἀπάντων.
οὐδέ τί μιν Κρονίδης ἐβίησατο οὐδέ τ' ἀπηύρα,
ὅσσο' ἔλαχεν Τιτῆσι μετὰ προτέροισι θεοῖσιν,
ἀλλ' ἔχει, ὥς τὸ πρῶτον ἀπ' ἀρχῆς ἔπλετο δασμός, 425
καὶ γέρας ἐν γαίῃ τε καὶ οὐρανῷ ἠδὲ θαλάσσει· 427

οὐδ' ὅτι μουνογενής, ἦσσαν θεὰ ἔμμορε τιμῆς, 426
ἀλλ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον, ἐπεὶ Ζεὺς τίεται αὐτήν. 428
ὣ δ' ἐθέλει, μεγάλως παραγίγνεται ἠδ' ὀνίνησιν·
ἔν τε δίκη βασιλεῦσι παρ' αἰδοίοισι καθίζει, 434
ἔν τ' ἀγορῇ λαοῖσι μεταπρέπει, ὃν κ' ἐθέλησιν· 430
ἠδ' ὀπότης ἐς πόλεμον φθεισὴν ὄρα θωρήσσωνται
ἀνέρες, ἔνθα θεὰ παραγίγνεται, οἷς κ' ἐθέλησι
νίκην προφρονέως ὀπάσαι καὶ κῦδος ὀρέξαι. 433
ἔσθλη δ' αὖθ' ὀπότης ἄνδρες ἀεθλεύωσιν ἀγῶνι, 435
ἔνθα θεὰ καὶ τοῖς παραγίγνεται ἠδ' ὀνίνησιν·
νικήσας δὲ βίη καὶ κάρτεϊ καλὸν ἄεθλον
ῥεῖα φέρει χαίρων τε, τοκεῦσι δὲ κῦδος ὀπάζει.
ἔσθλη δ' ἱππήεσσι παρεστάμεν, οἷς κ' ἐθέλησιν.
καὶ τοῖς, οἳ γλαυκὴν δυσπέμφελον ἐργάζονται, 440
εὖχονται δ' Ἐκάτη καὶ ἔρικτύπῳ Ἐννοσιγαίῳ,
ῥηιδίως ἄγρην κυδρὴ θεὸς ὥπασε πολλήν,
ῥεῖα δ' ἀφείλετο φαινομένην, ἐθέλουσά γε θυμῷ.
ἔσθλη δ' ἐν σταθμοῖσι σὺν Ἑρμῇ ληίδ' ἀέξειν·
βουκολίας δ' ἀγέλας τε καὶ αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν 445
ποίμανας τ' εἰροπόκων οἴων, θυμῷ γ' ἐθέλουσα,
ἐξ ὀλίγων βριάει καὶ ἐκ πολλῶν μείονα θῆκεν.
οὕτω τοι καὶ μουνογενῆς ἐκ μητρὸς ἐοῦσα
πᾶσι μετ' ἀθανάτοισι τετίμηται γεράεσσι.
θῆκε δὲ μιν Κρονίδης κουροτρόφον, οἷ μετ' ἐκείνην 450
ὀφθαλμοῖσιν ἴδοντο φάος πολυδερκέος Ἡοῦς.
οὕτως ἐξ ἀρχῆς κουροτρόφος, αἷ δέ τε τιμαί.
Ῥεῖη δὲ δμηθεῖσα Κρόνῳ τέκε φαίδιμα τέκνα,
Ἰστίην Δήμητρα καὶ Ἥρην χρυσοπέδιλον
ἴφθιμόν τ' Αἰδήν, ὃς ὑπὸ χθονὶ δώματα ναίει 455
νηλεὲς ἦτορ ἔχων, καὶ ἐρίκτυπον Ἐννοσίγαιον
Ζῆνά τε μητιόνετα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
τοῦ καὶ ὑπὸ βροντῆς πελεμίζεται εὐρεῖα χθῶν.
καὶ τοὺς μὲν κατέπινε μέγας Κρόνος, ὡς τις ἕκαστος
νηδύος ἐξ ἱερῆς μητρὸς πρὸς γούναθ' ἵκοιτο, 460
τὰ φρονέων, ἵνα μή τις ἀγαυῶν Οὐρανίωνων
ἄλλος ἐν ἀθανάτοισιν ἔχοι βασιληίδα τιμῆν.
πεύθετο γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
οὐνεκά οἱ πέπρωτο ἐὼ ὑπὸ παιδὶ δαμῆναι
καὶ κρατερῷ περ ἔοντι — Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς· — 465
τῷ ὅ γ' ἄρ' οὐκ ἀλαδὸς σκοπιῆν ἔχεν, ἀλλὰ δοκεύων
παῖδας ἐοὺς κατέπινε· Ῥεῖην δ' ἔχε πένθος ἄλαστον.
ἀλλ' ὅτε δὴ Δί' ἔμελλε θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
τέξεσθαι, τότε ἔπειτα φίλους λιτάνευε τοκῆας
τοὺς αὐτῆς, Γαῖάν τε καὶ Οὐρανὸν ἀστερόεντα, 470
μῆτιν συμφράσσασθαι, ὅπως λελάθοιτο τεκοῦσα
παῖδα φίλον, τείσαιτο δ' ἐρινῦς πατρὸς ἐοῖο
παίδων θ', οὐς κατέπινε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης.
οἱ δὲ θυγατρὶ φίλῃ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο,
καὶ οἱ πεφραδέτην, ὅσα περ πέπρωτο γενέσθαι 475
ἀμφὶ Κρόνῳ βασιλῆι καὶ υἱεὶ καρτεροθύμῳ.
πέμψαν δ' ἐς Λύκτον, Κρήτης ἐς πίονα δῆμον,
ὀππότε ἄρ' ὀπλότατον παίδων τέξεσθαι ἔμελλε,

Ζῆνα μέγαν· τὸν μὲν οἱ ἐδέξατο Γαῖα πελώρη
Κρήτη ἐν εὐρείῃ τραφόμεν ἄπιταλλέμεναί τε. 480
ἔνθα μιν ἵκτο φέρουσα θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν
πρώτην ἐς Λύκτον· κρύψεν δέ ἐ χειρὶ λαβοῦσα
ἄντρῳ ἐν ἠλιβάτῳ, ζαθῆς ὑπὸ κεῦθεσι γαίης,
Αἰγαίῳ ἐν ὄρει πεπυκασμένῳ ὑλήεντι.
τῷ δὲ σπαργανίσασα μέγαν λίθον ἐγγυάλιξεν 485
Οὐρανίδη μέγ' ἄνακτι, θεῶν προτέρῳ βασιλῆι.
τὸν τόθ' ἐλὼν χεῖρεσσιν ἔην ἐσκάτθετο νηδὺν
σχέτλιος· οὐδ' ἐνόησε μετὰ φρεσίν, ὡς οἱ ὀπίσσω
ἀντὶ λίθου ἐὸς υἱὸς ἀνίκητος καὶ ἀκηδῆς
λείπεθ', ὃ μιν τάχ' ἔμελλε βίη καὶ χειρὶ δαμάσσας 490
τιμῆς ἐξελάειν, ὃ δ' ἐν ἀθανάτοισι ἀνάξειν.
καρπαλίμως δ' ἄρ' ἔπειτα μένος καὶ φαίδιμα γυῖα
ἠὔξετο τοῖο ἄνακτος· ἐπιπλομένων δ' ἐνιαυτῶν
Γαίης ἐννεσίησι πολυφραδέεσσι δολωθεὶς
ὄν γόνον ἄψ ἀνέηκε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης 495
[νικηθεὶς τέχνῃσι βίηφί τε παιδὸς ἐοῖο.]
πρώτον δ' ἐξέμεσεν λίθον, πύματον καταπίνων·
τὸν μὲν Ζεὺς στήριξε κατὰ χθονὸς εὐρυοδείης
Πυθοῖ ἐν ἠγαθήῃ γυάλοισ ὑπο Παρνησοῖο
σῆμ' ἔμεν ἐξοπίσω, θαῦμα θνητοῖσι βροτοῖσιν. 500
[λῦσε δὲ πατροκασιγνήτους ὀλοῶν ὑπὸ δεσμῶν
Οὐρανίδας, οὓς δῆσε πατὴρ ἀεσιφροσύνησιν·
οἱ οἱ ἀπεμνήσαντο χάριν εὐεργεσιῶν,
δῶκαν δὲ βροντὴν ἠδ' αἰθαλόεντα κεραυνὸν
καὶ στεροπὴν· τὸ πρὶν δὲ πελώρη Γαῖα κεκεύθει· 505
τοῖς πίσυνος θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.]
Κούρη δ' Ἰαπετὸς καλλίσφυρον Ὠκεανίνην
ἠγάγετο Κλυμένην καὶ ὄμον λέχος εἰσανέβαινε.
ἠ δέ οἱ Ἄτλαντα κρατερόφρονα γείνατο παῖδα·
τίκτε δ' ὑπερκύδαντα Μενόιτιον ἠδὲ Προμηθέα, 510
ποικίλον αἰολόμητιν, ἁμαρτινόον τ' Ἐπιμηθέα,
ὃς κακὸν ἐξ ἀρχῆς γένετ' ἀνδράσιν ἀλφιστῆσιν·
πρώτος γάρ ῥα Διὸς πλαστὴν ὑπέδεκτο γυναῖκα
παρθένον. Ὑβριστὴν δὲ Μενόιτιον εὐρύσπα Ζεὺς
εἰς Ἐρεβος κατέπεμψε βαλὼν ψολόεντι κεραυνῷ 515
εἵνεκ' ἀτασθαλῆς τε καὶ ἠγορέης ὑπερόπλου.
Ἄτλας δ' οὐρανὸν εὐρὺν ἔχει κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης
πεύρασιν ἐν γαίης, πρόπαρ Ἑσπερίδων λιγυφώνων,
ἐστηῶς κεφαλῆ τε καὶ ἀκαμάτησι χεῖρεσσιν·
ταύτην γάρ οἱ μοῖραν ἐδάσσατο μητίετα Ζεὺς. 520
δῆσε δ' ἀλυκτοπέδησι Προμηθέα ποικιλόβουλον
δεσμοῖς ἀργαλείοισι μέσον διὰ κίον' ἐλάσσας·
καὶ οἱ ἐπ' αἰετὸν ὤρσε τανύπτερον· αὐτὰρ ὅ γ' ἦπαρ
ἦσθιεν ἀθάνατον, τὸ δ' ἀέξετο ἴσον ἀπάντη
νυκτός, ὅσον πρόπαν ἦμαρ ἔδοι τανυσίπτερος ὄρνις. 525
Τὸν μὲν ἄρ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς
Ἡρακλῆς ἔκτεινε, κακὴν δ' ἀπὸ νοῦσον ἄλαλκεν
Ἰαπετιονίδη καὶ ἐλύσατο δυσφροσυνάων
οὐκ ἀέκητι Ζηνὸς Ὀλυμπίου ὑψιμέδοντος,
ὄφρ' Ἡρακλῆος Θηβαγενέος κλέος εἴη 530

πλεῖον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθεν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν.
ταῦτά γ' ἄρ' ἀζόμενος τίμα ἀριδείκετον υἱόν·
καὶ περ χωόμενος παύθη χόλου, ὃν πρὶν ἔχεσκεν,
οὔνεκ' ἐρίζετο βουλάς ὑπερμενέει Κρονίῳ.
καὶ γὰρ ὅτ' ἐκρίνοντο θεοὶ θνητοὶ τ' ἄνθρωποι 535
Μηκόνῃ, τότε ἔπειτα μέγαν βοῦν πρόφρονι θυμῷ
δασσάμενος προέθηκε, Διὸς νόον ἔξαπαφίσκων.
τοῖς μὲν γὰρ σάρκας τε καὶ ἔγκατα πίονα δημῷ
ἐν ῥίνῳ κατέθηκε καλύψας γαστρὶ βοεΐη,
τῷ δ' αὐτ' ὅστέα λευκὰ βοὸς δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ 540
εὐθετίσας κατέθηκε καλύψας ἀργέτι δημῷ.
δὴ τότε μιν προσέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ἴαπετιονίδη, πάντων ἀριδείκετ' ἀνάκτων,
ὧ πέπον, ὡς ἑτεροζήλως διεδάσσαο μοίρας.
ὥς φάτο κερτομέων Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς, 545
τὸν δ' αὐτε προσέειπε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης
ἦκ' ἐπιμειδήσας, δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης·
Ζεῦ κύδιστε μέγιστε θεῶν αἰγιγενετάων,
τῶν δ' ἔλε', ὀπποτέρην σε ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἀνώγει.
φῆ ῥα δολοφρονέων· Ζεὺς δ' ἄφθιτα μήδεα εἰδώς 550
γνώ ῥ' οὐδ' ἠγνοίησε δόλον· κακὰ δ' ὅσσετο θυμῷ
θνητοῖς ἀνθρώποισι, τὰ καὶ τελέεσθαι ἔμελλεν.
χερσὶ δ' ὄ γ' ἀμφοτέρησιν ἀνείλετο λευκὸν ἄλειφαρ.
χώσατο δὲ φρένας ἀμφί, χόλος δέ μιν ἴκετο θυμόν,
ὡς ἴδεν ὅστέα λευκὰ βοὸς δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ. 555
ἐκ τοῦ δ' ἀθανάτοισιν ἐπὶ χθονὶ φύλ' ἀνθρώπων
καίουσ' ὅστέα λευκὰ θυθέντων ἐπὶ βωμῶν.
τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
Ἴαπετιονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδώς,
ὧ πέπον, οὐκ ἄρα πω δολίης ἐπιλήθεο τέχνης. 560
ὥς φάτο χωόμενος Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς·
ἐκ τούτου δὴ ἔπειτα δόλου μεμνημένος αἰεὶ
οὐκ ἐδίδου μελίησι πυρὸς μένος ἀκαμάτιο
θνητοῖς ἀνθρώποις, οἳ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσιν.
ἀλλὰ μιν ἔξαπάτησεν ἐὺς πάϊς Ἴαπετοῖο 565
κλέψας ἀκαμάτιο πυρὸς τηλέσκοπον ἀυγὴν
ἐν κοίλῳ νάρθηκι· δάκεν δέ ἑ νειόθι θυμόν,
Ζῆν' ὑψηβρεμέτην, ἐχόλωσε δέ μιν φίλον ἦτορ,
ὡς ἴδ' ἐν ἀνθρώποισι πυρὸς τηλέσκοπον ἀυγὴν.
αὐτίκα δ' ἀντὶ πυρὸς τεῦξεν κακὸν ἀνθρώποισιν· 570
γαίης γὰρ σύμπλασσε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον Κρονίδεω διὰ βουλάς.
ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
ἀργυφῆ ἐσθῆτι· κατὰ κρήθην δὲ καλύπτρην
δαιδαλέην χεῖρεσσι κατέσχεθε, θαῦμα ἰδέσθαι· 575
[ἀμφὶ δὲ οἱ στεφάνους, νεοθηλέος ἄνθεα ποίης,
ἡμερτοὺς περίθηκε καρῆατι Παλλὰς Ἀθήνη.]
ἀμφὶ δὲ οἱ στεφάνην χρυσέην κεφαλῆφιν ἔθηκε,
τὴν αὐτὸς ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
ἀσκήσας παλάμησι, χαριζόμενος Διὶ πατρί. 580
τῇ δ' ἐνὶ δαιδαλα πολλὰ τετεύχατο, θαῦμα ἰδέσθαι,
κνώδαλ', ὅσ' ἠπειρος πολλὰ τρέφει ἠδὲ θάλασσα·

τῶν ὅ γε πόλλ' ἐνέθηκε,—χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή,—
θαυμάσια, ζώοισιν ἐοικότα φωνήεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε καλὸν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο, 585
ἐξάγαγ', ἔνθα περ ἄλλοι ἔσαν θεοὶ ἢ δ' ἄνθρωποι,
κόσμῳ ἀγαλλομένην γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
θαῦμα δ' ἔχ' ἀθανάτους τε θεοὺς θνητοὺς τ' ἀνθρώπους,
ὡς εἶδον δόλον αἰπὺν, ἀμήχανον ἀνθρώποισιν.
[ἐκ τῆς γὰρ γένος ἐστὶ γυναικῶν θηλυτεράων,] 590
τῆς γὰρ ὀλώϊόν ἐστι γένος καὶ φῦλα γυναικῶν,
πῆμα μέγ' αἰ' θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάουσιν
οὐλομένης πενίης οὐ σύμφοροι, ἀλλὰ κόροιο.
ὡς δ' ὀπότη' ἐν σμήνεσσι κατηρεφέεσσι μέλισσαι
κηφῆνας βόσκωσι, κακῶν ξυνήονας ἔργων· 595
αἰ' μὲν τε πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἡμάτια σπεύδουσι τιθεῖσιν τε κηρία λευκά,
οἱ δ' ἔντοσθε μένοντες ἐπηρεφέας κατὰ σίμβλους
ἀλλότριον κάματον σφετέρην ἐς γαστέρ' ἀμῶνται·
ὡς δ' αὐτῶς ἄνδρεςσι κακὸν θνητοῖσι γυναῖκας 600
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης θῆκεν, ξυνήονας ἔργων
ἀργαλέων· ἕτερον δὲ πόρεν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο·
ὅς κε γάμον φεύγων καὶ μέρμερα ἔργα γυναικῶν
μὴ γῆμαι ἐθέλη, ὀλοὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἵκοιτο
χῆτεϊ γηροκόμοιο· ὅ γ' οὐ βιότου ἐπιδευῆς 605
ζῶει, ἀποφθιμένου δὲ διὰ κτῆσιν δατέονται
χηρωσταί· ὧ δ' αὐτε γάμου μετὰ μοῖρα γένηται,
κεδνὴν δ' ἔσχεν ἄκοιτιν ἀρηρυῖαν πραπίδεσσι,
τῷ δέ τ' ἀπ' αἰῶνος κακὸν ἐσθλῷ ἀντιφερίζει
ἐμμενές· ὅς δέ κε τέτμη' ἀταρτηροῖο γενέθλης, 610
ζῶει ἐνὶ στήθεσσι ἔχων ἀλίαστον ἀνίην
θυμῷ καὶ κραδίῃ, καὶ ἀνήκεστον κακὸν ἐστίν.
ὡς οὐκ ἔστι Διὸς κλέψαι νόον οὐδὲ παρελθεῖν.
οὐδὲ γὰρ Ἴαπετιονίδης ἀκάκητα Προμηθεὺς
τοῖό γ' ὑπεξήλυξε βαρὺν χόλον, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης 615
καὶ πολυίδριν ἐόντα μέγας κατὰ δεσμὸς ἐρύκει.
Οβριάρεω δ' ὡς πρῶτα πατὴρ ὠδύσσατο θυμῷ
Κόττω τ' ἠδὲ Γύῃ, δῆσεν κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ
ἠνορέην ὑπέροπλον ἀγώμενος ἠδὲ καὶ εἶδος
καὶ μέγεθος· κατένασσε δ' ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης. 620
ἔνθ' οἱ γ' ἄλγε' ἔχοντες ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες
ἦατ' ἐπ' ἐσχατιῇ, μεγάλης ἐν πείρασι γαίης,
δηθὰ μάλ' ἀχνύμενοι, κραδίῃ μέγα πένθος ἔχοντες.
ἀλλὰ σφεας Κρονίδης τε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
οὓς τέκεν ἠύκομος Ῥεῖη Κρόνου ἐν φιλότῃ, 625
Γαίης φραδομοσύνησιν ἀνήγαγον ἐς φάος αὐτίς·
αὐτῇ γάρ σφιν ἅπαντα διηνεκέως κατέλεξε
σὺν κείνοις νίκην τε καὶ ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι.
δηρὸν γὰρ μάρναντο πόνον θυμαλγέ' ἔχοντες
ἀντίον ἀλλήλοισι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας, 631
Τιτῆνες τε θεοὶ καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο· 630
οἱ μὲν ἀφ' ὑψηλῆς Ὀθρυος Τιτῆνες ἀγαυοί,
οἱ δ' ἄρ' ἀπ' Οὐλύμποιο θεοί, δωτῆρες ἑάων,
οὓς τέκεν ἠύκομος Ῥεῖη Κρόνω εὐνηθεῖσα.

οἱ ῥα τότε ἄλλήλοισι χόλον θυμαλγέ ἔχοντες 635
συνεχέως ἐμάχοντο δέκα πλείους ἐνιαυτούς·
οὐδέ τις ἦν ἕριδος χαλεπῆς λύσις οὐδὲ τελευτῆ
οὐδετέροις, ἴσον δὲ τέλος τέτατο πτολέμοιο.
ἀλλ' ὅτε δὴ κείνοισι παρέσχεθεν ἄρμενα πάντα,
νέκταρ τ' ἀμβροσίην τε, τά περ θεοὶ αὐτοὶ ἔδουσι, 640
πάντων ἐν στήθεσσι ἀέξετο θυμὸς ἀγήνωρ.
[ὡς νέκταρ τ' ἐπάσαντο καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινήν,]
δὴ τότε τοῖς μετέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
κέκλυτε μευ, Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀγλαὰ τέκνα,
ἔφρ' εἶπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει. 645
ἦδη γὰρ μάλα δηρὸν ἐναντίοι ἄλλήλοισι
νίκης καὶ κράτεος πέρι μαρνάμεθ' ἥματα πάντα
Τιτῆνες τε θεοὶ καὶ ὅσοι Κρόνου ἐκγενόμεσθα.
ὕμεῖς δὲ μεγάλην τε βίην καὶ χεῖρας ἀάπτους
φαίνετε Τιτήνεσσι ἐναντίοι ἐν δαῖ λυγρῇ 650
μνησάμενοι φιλότητος ἐνηέος, ὅσσα παθόντες
ἐς φάος ἄψ ἀφίκεσθε δυσηλεγέος ὑπὸ δεσμοῦ
ἡμετέρας διὰ βουλάς ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος.
ὡς φάτο· τὸν δ' ἐξαῦτις ἀμείβετο Κόττος ἀμύμων·
δαιμόνι', οὐκ ἀδάητα πιφαύσκεαι· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ 655
ἴδμεν, ὅ τοι περὶ μὲν πραπίδες, περὶ δ' ἐστὶ νόημα,
ἀλκτῆρ δ' ἀθανάτοισιν ἀρῆς γένεο κρυεροῖο.
σῆσι δ' ἐπιφροσύνησιν ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος
ἄψορρόν δεῦρ' αὐτίς ἀμειλίκτων ὑπὸ δεσμῶν
ἠλύθομεν, Κρόνου υἱὲ ἄναξ, ἀνάελπτα παθόντες. 660
τῷ καὶ νῦν ἀτενεῖ τε νόω καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
ῥυσόμεθα κράτος ὑμὸν ἐν αἰνῇ δημοτῆτι
μαρνάμενοι Τιτῆσιν ἀνά κρατερὰς ὑσμίνας.
ὡς φάτ'· ἐπήνεσσαν δὲ θεοί, δωτῆρες ἑάων,
μῦθον ἀκούσαντες· πολέμου δ' ἐλιλαίετο θυμὸς 665
μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθε· μάχην δ' ἀμέγαρτον ἔγειραν
πάντες, θήλειαι τε καὶ ἄρσενες, ἥματι κείνῳ,
Τιτῆνες τε θεοὶ καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
οὓς τε Ζεὺς Ἐρέβεσφιν ὑπὸ χθονὸς ἦκε φώωσδε
δεινοὶ τε κρατεροὶ τε, βίην ὑπέροπλον ἔχοντες. 670
τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων αἰσσοῦντο
πᾶσιν ὁμῶς, κεφαλαὶ δὲ ἐκάστω πεντήκοντα
ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσι.
οἱ τότε Τιτήνεσσι κατέσταθεν ἐν δαῖ λυγρῇ
πέτρας ἠλιβάτους στιβαρῆς ἐν χερσὶν ἔχοντες. 675
Τιτῆνες δ' ἐτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας
προφρονέως, χειρῶν τε βίης θ' ἅμα ἔργον ἔφαινον
ἀμφοτέροι· δεινὸν δὲ περίαχε πόντος ἀπείρων,
γῆ δὲ μέγ' ἐσμαράγησεν, ἐπέστενε δ' οὐρανὸς εὐρὺς
σειόμενος, πεδόθεν δὲ τινάσσετο μακρὸς Ὀλυμπος 680
ῥιπῆ ὑπ' ἀθανάτων, ἔνοσις δ' ἵκανε βαρεῖα
Τάρταρον ἠερόεντα, ποδῶν τ' αἰπεῖα ἰωῆ
ἀσπέτου ἰωχοῖο βολάων τε κρατεράων·
ὡς ἄρ' ἐπ' ἄλλήλοισι ἴεσαν βέλεα στονόεντα.
φωνῆ δ' ἀμφοτέρων ἵκετ' οὐρανὸν ἀστερόεντα 685
κεκλομένων· οἱ δὲ ξύνισαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.

Οὐδ' ἄρ' ἔτι Ζεὺς ἴσχεν ἔδον μένος, ἀλλὰ νυ τοῦ γε
εἶθαρ μὲν μένεος πλήντο φρένες, ἐκ δέ τε πᾶσαν
φαῖνε βίην· ἄμυδις δ' ἄρ' ἀπ' οὐρανοῦ ἠδ' ἀπ' Ὀλύμπου
ἀστράπτων ἔστειχε συνωχάδον· οἱ δὲ κεραυνοὶ 690
ἴκταρ ἅμα βροντῆ τε καὶ ἀστεροπῆ ποτέοντο
χειρὸς ἀπο στιβαρῆς, ἱερὴν φλόγα εἰλυφόωντες
ταρφέες· ἀμφὶ δὲ γαῖα φερέσβιος ἐσμαράγιζε
καιομένη, λάκε δ' ἀμφὶ πυρὶ μεγάλ' ἀσπετος ὕλη.
ἔζεε δὲ χθῶν πᾶσα καὶ Ὠκεανοῖο ῥέεθρα 695
πόντος τ' ἀτρύγετος· τοὺς δ' ἄμφεπε θερμὸς αὐτμῆ
Τιτῆνας χθονίους, φλόξ δ' αἰθέρα δῖαν ἴκανεν
ἀσπετος, ὅσσε δ' ἄμερδε καὶ ἰφθίμων περ ἐόντων
αὐγὴ μαρμαίρουσα κεραυνοῦ τε στεροπῆς τε.
καῦμα δὲ θεσπέσιον κάτεχεν Χάος· εἴσατο δ' ἄντα 700
ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν ἠδ' οὐάσι ὅσσαν ἀκοῦσαι
αὐτως, ὡς εἰ Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθε
πίννατο· τοῖος γάρ κε μέγας ὑπὸ δοῦπος ὀρώρει
τῆς μὲν ἐρειπομένης, τοῦ δ' ὑψόθεν ἐξεριπόντος·
τόσσοι δοῦπος ἔγεντο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων. 705
σὺν δ' ἄνεμοι ἔνοσιν τε κονίην τ' ἐσφαράγιζον
βροντῆν τε στεροπῆν τε καὶ αἰθαλόεντα κεραυνόν,
κῆλα Διὸς μεγάλοιο, φέρον δ' ἰαχὴν τ' ἐνοπῆν τε
ἐς μέσον ἀμφοτέρων· ὄτοβος δ' ἀπλητος ὀρώρει
σμερδαλέης ἔριδος, κάρτος δ' ἀνεφαίνετο ἔργων. 710
ἐκλίνθη δὲ μάχη· πρὶν δ' ἀλλήλοισ ἐπέχοντες
ἐμμενέως ἐμάχοντο διὰ κρατερᾶς ὕσμινας.
Οἱ δ' ἄρ' ἐνὶ πρώτοισι μάχην δριμεῖαν ἔγειραν
Κόττος τε Βριάρεώς τε Γύης τ' ἄατος πολέμοιο,
οἳ ῥα τριηκοσίας πέτρας στιβαρῶν ἀπὸ χειρῶν 715
πέμπον ἐπασσυτέρας, κατὰ δ' ἐσκίασαν βελέεσσι
Τιτῆνας, καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
πέμψαν καὶ δεσμοῖσιν ἐν ἀργαλείοισιν ἔδησαν
χερσὶν νικήσαντες ὑπερθύμους περ ἐόντας,
τόσσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον οὐρανὸς ἐστ' ἀπὸ γαίης· 720
[τόσσον γάρ τ' ἀπὸ γῆς ἐς Τάρταρον ἠερόεντα.]
ἐννέα γὰρ νύκτας τε καὶ ἡμέατα χάλκεος ἄκμων
οὐρανόθεν κατιῶν δεκάτη κ' ἐς γαῖαν ἴκοιτο·
ἐννέα δ' αὖ νύκτας τε καὶ ἡμέατα χάλκεος ἄκμων
ἐκ γαίης κατιῶν δεκάτη κ' ἐς Τάρταρον ἴκοι. 725
τὸν περὶ χάλκεον ἔρκος ἐλήλαται· ἀμφὶ δὲ μιν νύξ
τριστοιχεῖ κέχυται περὶ δειρῆν· αὐτὰρ ὑπερθεν
γῆς ῥίζαι πεφύασι καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
ἔνθα θεοὶ Τιτῆνες ὑπὸ ζόφῳ ἠερόεντι
κεκρύφεται βουλήσι Διὸς νεφεληγερέταο 730
[χώρῳ ἐν εὐρώεντι, πελώρης ἔσχατα γαίης.]
τοῖς οὐκ ἐξιτόν ἐστι. θύρας δ' ἐπέθηκε Ποσειδέων
χαλκείας, τεῖχος δὲ περοίχεται ἀμφοτέρωθεν.
ἔνθα Γύης Κόττος τε καὶ Ὀβριάρεως μεγάλθυμος
ναίουσιν, φύλακες πιστοὶ Διὸς αἰγιόχοιο. 735
ἔνθα δὲ γῆς δνοφερῆς καὶ Ταρτάρου ἠερόεντος
πόντου τ' ἀτρυγέτοιο καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
ἐξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν

ἀργαλέ' εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ,
χάσμα μέγ', οὐδέ κε πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν 740
οὐδας ἵκοιτ', εἰ πρῶτα πυλέων ἔντοσθε γένοιτο.
[ἀλλά κεν ἔνθα καὶ ἔνθα φέροι πρὸ θύελλα θυέλλη
ἀργαλή· δεινὸν δὲ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι
τοῦτο τέρας. Νυκτὸς δ' ἔρεβεννῆς οἰκία δεινὰ
ἔστηκεν νεφέλης κεκαλυμμένα κυανέησιν.] 745
τῶν πρόσθ' Ἴαπετοῖο πάϊς ἔχει οὐρανὸν εὐρὺν
ἔστηώς κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτησι χέρεσσι
ἀστεμφέως, ὅθι Νύξ τε καὶ Ἡμέρη ἄσσον ἰοῦσαι
ἀλλήλας προσέειπον, ἀμειβόμεναι μέγαν οὐδὸν
χάλκεον· ἦ μὲν ἔσω καταβήσεται, ἦ δὲ θύραζε 750
ἔρχεται, οὐδέ ποτ' ἀμφοτέρας δόμος ἐντὸς ἔέργει,
ἀλλ' αἰεὶ ἑτέρη γε δόμων ἔκτοσθεν ἐοῦσα
γαῖαν ἐπιστρέφεται, ἦ δ' αὖ δόμου ἐντὸς ἐοῦσα
μίμνει τὴν αὐτῆς ὥρην ὁδοῦ, ἔστ' ἂν ἴκηται,
ἦ μὲν ἐπιχθονίοισι φάος πολυδερκὲς ἔχουσα, 755
ἦ δ' ὕπνον μετὰ χερσὶ, κασίγνητον Θανάτοιο.
Νύξ ὀλοή, νεφέλη κεκαλυμμένη ἠεροειδεῖ.
ἔνθα δὲ Νυκτὸς παῖδες ἔρεμνῆς οἰκί' ἔχουσιν,
ὕπνος καὶ Θάνατος, δεινοὶ θεοί· οὐδέ ποτ' αὐτοῦς
Ἥλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσι 760
οὐρανὸν εἰς ἀνιῶν οὐδ' οὐρανόθεν καταβαίνων.
τῶν δ' ἕτερος γαῖαν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
ἦσυχος ἀνστρέφεται καὶ μείλιχος ἀνθρώποισι,
τοῦ δὲ σιδηρῆ μὲν κραδίη, χάλκεον δὲ οἱ ἦτορ
νηλεὲς ἐν στήθεσσι· ἔχει δ' ὄν πρῶτα λάβησιν 765
ἀνθρώπων· ἐχθρὸς δὲ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
ἔνθα θεοῦ χθονίου πρόσθεν δόμοι ἠχῆεντες
[ἰφθίμου τ' Αἰδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης]
ἔστ᾿ασι, δεινὸς δὲ κύων προπάροιθε φυλάσσει
νηλειῆς, τέχνην δὲ κακὴν ἔχει· ἐς μὲν ἰόντας 770
σαίνει ὁμῶς οὐρῇ τε καὶ οὔασιν ἀμφοτέροισιν,
ἐξελθεῖν δ' οὐκ αὐτίς ἔᾶ πάλιν, ἀλλὰ δοκεύων
ἔσθιει, ὄν κε λάβησι πυλέων ἔκτοσθεν ἰόντα. 773
Ἔνθα δὲ ναιετάει στυγερὴ θεὸς ἀθανάτοισι, 775
δεινὴ Στύξ, θυγάτηρ ἀψορρόου Ὠκεανοῖο
πρεσβυτάτη· νόσφιν δὲ θεῶν κλυτὰ δώματα νάει
μακρῆσιν πέτρησι κατηρέφε'· ἀμφὶ δὲ πάντη
κίοισιν ἀργυρέοισι πρὸς οὐρανὸν ἐστήρικται.
παῦρα δὲ Θαύμαντος θυγάτηρ πόδας ὠκέα Ἴρις 780
ἀγγελίην πωλεῖται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
ὀππότε ἔρις καὶ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρηται
καὶ ῥ' ὅς τις ψεύδεται Ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
Ζεὺς δέ τε Ἴριν ἔπεμψε θεῶν μέγαν ὄρκον ἐνεῖκαι
τηλόθεν ἐν χρυσῆ προχόῳ πολυώνυμον ὕδωρ 785
ψυχρόν, ὅτ' ἐκ πέτρης καταλείβεται ἠλιβάτιο
ὑψηλῆς· πολλὸν δὲ ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
ἐξ ἱεροῦ ποταμοῖο ῥέει διὰ νύκτα μέλαιναν
Ὠκεανοῖο κέρας· δεκάτη δ' ἐπὶ μοῖρα δέδασται·
ἐννεὰ μὲν περὶ γῆν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης 790
δίνης ἀργυρῆς εἰλιγμένος εἰς ἄλα πίπτει,

ἦ δὲ μί' ἐκ πέτρης προρέει μέγα πῆμα θεοῖσιν.
ὄς κεν τὴν ἐπίορκον ἀπολλείψας ἐπομόσση
ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόντος Ὀλύμπου,
κεῖται νήυτιμος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτόν· 795
οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἔρχεται ἄσσον
βρώσιος, ἀλλὰ τε κεῖται ἀνάπνευστος καὶ ἀναυδος
στρωτοῖς ἐν λεχέεσσι, κακὸν δέ ἐ κῶμα καλύπτει.
αὐτὰρ ἐπεὶ νοῦσον τελέση μέγαν εἰς ἐνιαυτόν,
ἄλλος γ' ἐξ ἄλλου δέχεται χαλεπώτερος ἄεθλος. 800
εἰνάετες δὲ θεῶν ἀπαμείρεται αἰὲν ἐόντων,
οὐδέ ποτ' ἐς βουλὴν ἐπιμίσγεται οὐδ' ἐπὶ δαΐτας
ἐννέα πάντα ἔτεα· δεκάτῳ δ' ἐπιμίσγεται αὐτίς
εἴρας ἐς ἀθανάτων, οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσιν.
τοῖον ἄρ' ὄρκον ἔθεντο θεοὶ Στυγὸς ἄφθιτον ὕδωρ 805
ὠγύγιον, τὸ δ' ἴησι καταστυφέλου διὰ χώρου.
[Ἐνθα δὲ γῆς δνοφερῆς καὶ Ταρτάρου ἠερόεντος
πόντου τ' ἀτρυγέτοιο καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
ἐξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν
ἀργαλέ' εὐρώνετα, τά τε στυγέουσι θεοὶ περ. 810
ἔνθα δὲ μαρμάραι τε πύλα καὶ χάλκεος οὐδὸς
ἀστεμφῆς, ρίζησι διηνεκέεσσιν ἀρηρώς,
αὐτοφυῆς· πρόσθεν δὲ θεῶν ἔκτοσθεν ἀπάντων
Τιτῆνες ναίουσι, πέρην Χάεος ζοφεροῖο.
αὐτὰρ ἐρισμαράγοιο Διὸς κλειτοὶ ἐπίκουροι 815
δώματα ναιετάουσιν ἐπ' Ὠκεανοῖο θεμέθλοισι,
Κόττος τ' ἠδὲ Γύης· Βριάρεών γε μὲν ἦν ἐόντα
γαμβρὸν ἐὼν ποίησε βαρύκτυπος Ἐννοσίγαιος,
δῶκε δὲ Κυμοπόλειαν ὀπιύειν, θυγατέρα ἦν.]
Αὐτὰρ ἐπεὶ Τιτῆνας ἀπ' οὐρανοῦ ἐξέλασεν Ζεὺς, 820
ὀπλότατον τέκε παῖδα Τυφωέα Γαῖα πελώρη
Ταρτάρου ἐν φιλότητι διὰ χρυσέην Ἀφροδίτην·
οὐ χεῖρες μὲν ἔασιν ἐπ' ἰσχύι, ἔργματ' ἔχουσαι,
καὶ πόδες ἀκάματοι κρατεροῦ θεοῦ· ἐκ δὲ οἳ ὠμων
ἦν ἑκατὸν κεφαλαὶ ὄφις, δεινοῖο δράκοντος, 825
γλώσσησιν δνοφερῆσι λελιχμότες, ἐκ δὲ οἳ ὄσσων
θεσπεσίης κεφαλῆσιν ὑπ' ὀφρύσι πῦρ ἀμάρυσσεν·
[πασέων δ' ἐκ κεφαλέων πῦρ καίετο δερκομένοιο·]
φωναὶ δ' ἐν πάσῃσιν ἔσαν δεινῆς κεφαλῆσιν
παντοίην ὅπ' ἰεῖσαι ἀθέσφατον· ἄλλοτε μὲν γὰρ 830
φθέγγονθ' ὥστε θεοῖσι συνιέμεν, ἄλλοτε δ' αὐτε
ταύρου ἐριβρύχεω, μένος ἀσχέτου, ὄσσαν ἀγαύρου,
ἄλλοτε δ' αὐτε λέοντος ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντος,
ἄλλοτε δ' αὐτὸν σκυλάκεσσιν εἰοκότα, θαύματ' ἀκοῦσαι,
ἄλλοτε δ' αὐτὸν ροίζεσχ', ὑπὸ δ' ἤχεεν οὔρεα μακρά. 835
καὶ νῦν κεν ἔπλετο ἔργον ἀμήχανον ἡματι κείνῳ
καὶ κεν ὅ γε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀναξεν,
εἰ μὴ ἄρ' ὄξυν νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
σκληρὸν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄβριμον, ἀμφὶ δὲ γαῖα
σμερδαλέον κονάβησε καὶ οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθε 840
πόντος τ' Ὠκεανοῦ τε ῥοαὶ καὶ Τάρταρα γαίης.
ποσσὶ δ' ὑπ' ἀθανάτοισι μέγας πελεμίζεται Ὀλυμπος
ὀρνυμένοιο ἀνακτος· ἐπεστενάχιζε δὲ γαῖα.

καῦμα δ' ὑπ' ἀμφοτέρων κάτεχεν ἰοειδέα πόντον
βροντῆς τε στεροπῆς τε, πυρός τ' ἀπὸ τοῦτο πελώρου, 845
[πρηστήρων ἀνέμων τε κεραυνοῦ τε φλεγέθοντος.]
ἔζεε δὲ χθῶν πᾶσα καὶ οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα·
θυῖε δ' ἄρ' ἀμφ' ἀκτὰς περὶ τ' ἀμφὶ τε κύματα μακρὰ
ῥιπῆ ὑπ' ἀθανάτων, ἔνοσις δ' ἄσβεστος ὀρώρει·
τρέε δ' Αἰδης, ἐνέροισι καταφθιμένοισιν ἀνάσσω, 850
Τιτῆνες θ' ὑποταρτάριοι, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες,
[ἀσβέστου κελάδοιο καὶ αἰνῆς δημοτῆτος.]
Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν κόρθυεν ἐὼν μένος, εἴλετο δ' ὄπλα,
βροντὴν τε στεροπὴν τε καὶ αἰθαλόεντα κεραυνόν,
πλήξεν ἀπ' Οὐλύμποιο ἐπάλμενος· ἀμφὶ δὲ πάσας 855
ἔπρεσε θεσπεσίας κεφαλὰς δεινοῦτο πελώρου.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ μιν δάμασεν πληγῆσιν ἰμάσσας,
ἤριπε γυιωθεῖς, στενάχιζε δὲ γαῖα πελώρη.
φλοῶς δὲ κεραυνωθέντος ἀπέσσυτο τοῦτο ἄνακτος
οὐρεὸς ἐν βήσσησιν Αἰτνης παιπαλοέσσης, 860
πληγέντος. Πολλὴ δὲ πελώρη καίετο γαῖα
ἀτμῆ θεσπεσίῃ καὶ ἐτήκετο κασσίτερος ὡς
τέχνη ὑπ' αἰζηῶν ἐν εὐτρήτοις χοάνοισι
θαλφθεῖς, ἠὲ σίδηρος, ὃ περ κρατερώτατός ἐστιν,
οὐρεὸς ἐν βήσσησι δαμαζόμενος πυρὶ κηλέω 865
τήκεται ἐν χθονὶ δῖη ὑφ' Ἥφαιστου παλάμησιν.
ὡς ἄρα τήκετο γαῖα σέλαι πυρὸς αἰθομένοιο.
ῥίψε δὲ μιν θυμῷ ἀκαχῶν ἐς Τάρταρον εὐρύν.
Ἐκ δὲ Τυφωέος ἔστ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων,
νόσφι Νότου Βορέωτε καὶ ἀργέστεω Ζεφύροιο· 870
οἷ γε μὲν ἐκ θεόφιν γενεή, θνητοῖς μέγ' ὄνειαρ·
οἱ δ' ἄλλοι μαψαῦραι ἐπιπνεῖουσι θάλασσαν·
αἰ δὴ τοι πίπτουσαι ἐς ἠεροειδέα πόντον,
πῆμα μέγα θνητοῖσι, κακῆ θυίουσιν ἀέλλη·
ἄλλοτε δ' ἄλλαι ἄεισι διασκιδνᾶσί τε νῆας 875
ναύτας τε φθείρουσι· κακοῦ δ' οὐ γίγνεται ἀλκὴ
ἀνδράσιν, οἷ κείνησι συνάντωνται κατὰ πόντον·
αἰ δ' αὖ καὶ κατὰ γαῖαν ἀπείριτον ἀνθεμόεσσαν
ἔργ' ἐρατὰ φθείρουσι χαμαιγενέων ἀνθρώπων
πιμπλεῖσαι κόνιός τε καὶ ἀργαλέου κολοσυρτοῦ. 880
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥα πόνον μάκαρες θεοὶ ἐξετέλεσσαν,
Τιτῆνεςσι δὲ τιμάτων κρίναντο βίηφι,
δὴ ῥα τότε ὤτρυνον βασιλευέμεν ἠδὲ ἀνάσσειν
Γαίης φραδομοσύνησιν Ὀλύμπιον εὐρύοπα Ζῆν
ἀθανάτων· ὃ δὲ τοῖσιν ἐὰς διεδάσσατο τιμάς. 885
Ζεὺς δὲ θεῶν βασιλεὺς πρώτην ἄλοχον θέτο Μῆτιν
πλεῖστα τε ἰδυῖαν ἰδὲ θνητῶν ἀνθρώπων.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε θεᾶν γλαυκῶπιν Ἀθήνην
τέξεσθαι, τότε ἔπειτα δόλω φρένας ἐξαπατήσας
αἰμυλίοισι λόγοισιν ἐὴν ἐσκάτθετο νηδὺν 890
Γαίης φραδομοσύνησι καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
τῶς γάρ οἱ φρασάτην, ἵνα μὴ βασιληίδα τιμὴν
ἄλλος ἔχοι Διὸς ἀντὶ θεῶν αἰειγενετᾶων.
ἐκ γὰρ τῆς εἵμαρτο περίφρονα τέκνα γενέσθαι·
πρώτην μὲν κούρην γλαυκῶπιδα Τριτογένειαν 895

ἴσον ἔχουσαν πατρὶ μένος καὶ ἐπίφρονα βουλήν.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἄρα παῖδα θεῶν βασιλῆα καὶ ἀνδρῶν
ἡμελλεν τέξεσθαι, ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντα·
ἀλλ' ἄρα μιν Ζεὺς πρόσθεν ἔην ἐσκάτθετο νηδύν,
ὡς δὴ οἱ φράσσαιτο θεᾶ ἀγαθόν τε κακόν τε. 900
δεύτερον ἠγάγετο λιπαρὴν Θέμιν, ἣ τέκεν Ὠρας,
Εὐνουμίην τε Δίκην τε καὶ Εἰρήνην τεθαλυῖαν,
αἱ ἔργ' ὠρεύουσι καταθνητοῖσι βροτοῖσι,
Μοίρας θ', ἣ πλείστην τιμὴν πόρε μητίετα Ζεὺς,
Κλωθῶ τε Λάχεσιν τε καὶ Ἄτροπον, αἵτε διδοῦσι 905
θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε.
τρεῖς δέ οἱ Εὐρυνόμη Χάριτας τέκε καλλιπαρήους,
Ὠκεανοῦ κούρη, πολυήρατον εἶδος ἔχουσα,
Ἀγλαίην τε καὶ Εὐφροσύνην Θαλίην τ' ἔρατεινήν·
[τῶν καὶ ἀπὸ βλεφάρων ἔρος εἴβeto δερκομενάων 910
λυσιμελής· καλὸν δέ θ' ὑπ' ὄφρῦσι δερκίωονται.]
αὐτὰρ ὁ Δῆμητρος πολυφόρβης ἐς λέχος ἦλθεν,
ἣ τέκε Περσεφόνην λευκώλενον, ἣν Αἰδωνεὺς
ἦρπασε ἥς παρὰ μητρός· ἔδωκε δὲ μητίετα Ζεὺς.
Μνημοσύνης δ' ἔξαῦτις ἐράσσατο καλλικόμοιο, 915
ἐξ ἧς οἱ Μοῦσαι χρυσάμπυκες ἐξεγένοντο
έννεα, τῆσιν ἄδον θαλία καὶ τέρψις ἀοιδῆς.
Λητώ δ' Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
ἡμερόεντα γόνον περὶ πάντων Οὐρανιῶνων,
γείνατο, αἰγιόχοιο Διὸς φιλότητι μιγεῖσα. 920
λοισθοτάτην δ' Ἥρην θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν·
ἣ δ' Ἥβην καὶ Ἄρηα καὶ Εἰλείθυιαν ἔτικτε
μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι θεῶν βασιλῆι καὶ ἀνδρῶν.
αὐτὸς δ' ἐκ κεφαλῆς γλαυκώπιδα Τριτογένειαν
δεινὴν ἐγρεκύδοιμον ἀγέστρατον ἀτρυτώνην 925
πότνια, ἣ κέλαδοί τε ἄδον πόλεμοί τε μάχαι τε,
Ἥρη δ' Ἥφαιστον κλυτὸν οὐ φιλότητι μιγεῖσα
γείνατο, καὶ ζαμένησε καὶ ἦρισε ὧ παρακοίτη,
ἐκ πάντων τέχνησι κεκασμένον Οὐρανιῶνων.
Ἐκ δ' Ἀμφιτρίτης καὶ ἐρικτύπου Ἐννοσιγαίου 930
Τρίτων εὐρυβίης γένετο μέγας, ὅστε θαλάσσης
πυθμὲν ἔχων παρὰ μητρὶ φίλη καὶ πατρὶ ἄνακτι
ναίει χρύσεια δῶ, δεινὸς θεός· αὐτὰρ Ἄρηι
ῥινοτόρω Κυθήρεια Φόβον καὶ Δεῖμον ἔτικτε
δεινούς, οἳτ' ἀνδρῶν πυκινὰς κλονέουσι φάλαγγας 935
ἐν πολέμῳ κρυόεντι σὺν Ἄρηι πτολιπόρθῳ,
Ἀρμονίην θ', ἣν Κάδμος ὑπέρθυμος θέτ' ἄκοιτιν.
Ζηνὶ δ' ἄρ' Ἀτλαντὶς Μαίη τέκε κύδιμον Ἑρμῆν,
κήρυκ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχος εἴσαναβᾶσα.
Καδμείη δ' ἄρα οἱ Σεμέλη τέκε φαίδιμον υἱὸν 940
μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι, Διώνυσον πολυγηθέα,
ἀθάνατον θνητῆ· νῦν δ' ἀμφοτέρω θεοὶ εἶσιν.
Ἀλκμήνη δ' ἄρ' ἔτικτε βίην Ἡρακληεῖην
μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι Διὸς νεφεληγερέταο.
Ἀγλαίην δ' Ἥφαιστος, ἀγακλυτὸς ἀμφιγυῆεις, 945
ὀπλοτάτην Χαρίτων θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
χρυσοκόμη δὲ Διώνυσος ξανθὴν Ἀριάδνην,

κούρην Μίνωος, θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
Τὴν δέ οἱ ἀθάνατον καὶ ἀγήρω θῆκε Κρονίων.
Ἦβην δ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱός, 950
ἵς Ἡρακλῆος, τελέσας στονόεντας ἀέθλους,
παῖδα Διὸς μέγαλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου,
αἰδοίην θέτ' ἄκοιτιν ἐν Οὐλύμπῳ νιφόνετι,
ὄλβιος, ὃς μέγα ἔργον ἐν ἀθανάτοισιν ἀνύσσας
ναίει ἀπήμαντος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα. 955
Ἥελίῳ δ' ἀκάμαντι τέκεν κλυτὸς Ὠκεανίη
Περσηῖς Κίρκην τε καὶ Αἰήτην βασιλῆα.
Αἰήτης δ' υἱὸς φαεσιμβρότου Ἥελίοιο
κούρην Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο
γῆμε θεῶν βουλῆσι, Ἴδυϊαν καλλιπάρηον. 960
ἧ δέ οἱ Μήδειαν εὐσφυρον ἐν φιλότῃ
γείναθ' ὑποδηθεῖσα διὰ χρυσέην Ἀφροδίτην.
Ἵμεῖς μὲν νῦν χαίρετ', Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
νῆσοι τ' ἠπειροὶ τε καὶ ἄλμυρὸς ἔνδοθι πόντος.
νῦν δὲ θεῶν φῶλον ἀείσατε, ἠδυέπειαι 965
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
ὅσσαι δὴ θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν εὐνηθεῖσαι
ἀθάναται γείναντο θεοῖς ἐπιείκελα τέκνα.
Δημήτηρ μὲν Πλοῦτον ἐγείνατο, δῖα θεῶν,
Ἰασίων ἥρωι μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότῃ 970
νειῶ ἔνι τριπόλῳ, Κρήτης ἐν πίονι δήμῳ,
ἔσθλόν, ὃς εἶσ' ἐπὶ γῆν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
πάντη· τῷ δὲ τυχόντι καὶ οὐκ' ἐς χεῖρας ἵκηται,
τὸν δ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολὺν δέ οἱ ὤπασεν ὄλβον.
Κάδμῳ δ' Ἀρμονίη, θυγάτηρ χρυσῆς Ἀφροδίτης, 975
Ἴνῳ καὶ Σεμέλῃ καὶ Ἀγαυῇ καλλιπάρηον
Αὐτονόην θ', ἣν γῆμεν Ἀρισταῖος βαθυχαίτης,
γείνατο καὶ Πολύδωρον εὐστεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ.
[κούρη δ' Ὠκεανοῦ, Χρυσάορι καρτεροθύμῳ
μιχθεῖσ' ἐν φιλότῃ πολυχρύσου Ἀφροδίτης, 980
Καλλιρόη τέκε παῖδα βροτῶν κάρτιστον ἀπάντων,
Γηρυνεά, τὸν κτεῖνε βίη Ἡρακληεῖ
βοῶν ἔνεκ' εἰλιπόδων ἀμφιρῦτῳ εἰν Ἐρυθείῃ.]
Τιθωνῶ δ' Ἠὼς τέκε Μέμνονα χαλκοκορυστήν,
Αἰθιοπῶν βασιλῆα, καὶ Ἡμαθίωνα ἄνακτα. 985
αὐτὰρ ὑπαὶ Κεφάλῳ φιλύσατο φαίδιμον υἱόν,
ἴφθιμον Φαέθοντα, θεοῖς ἐπιείκελον ἄνδρα.
τόν ῥα νέον τέρεν ἄνθος ἔχοντ' ἐρικυδέος ἥβης
παῖδ' ἀτάλα φρονέοντα φιλομμειδῆς Ἀφροδίτη
ᾧρτ' ἀναρεψαμένη, καὶ μιν ζαθέοις ἐνὶ νηοῖς 990
νηπόλον νύχιον ποιήσατο, δαίμονα δῖον.
κούρη δ' Αἰήταο διοτρεφέος βασιλῆος
Αἰσονίδης βουλῆσι θεῶν αἰειγενετῶν
ἦγε παρ' Αἰήτεω, τελέσας στονόεντας ἀέθλους,
τοὺς πολλοὺς ἐπέτελλε μέγας βασιλεὺς ὑπερήνωρ, 995
ὕβριστης Πελίδης καὶ ἀτάσθαλος, ὄβριμοεργός.
τοὺς τελέσας Ἰαωλκὸν ἀφίκετο, πολλὰ μογήσας,
ὠκείης ἐπὶ νηὸς ἄγων ἐλικώπιδα κούρην
Αἰσονίδης, καὶ μιν θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.

καί ῥ' ἤ γε δηθεῖσ' ὑπ' Ἰήσωνι, ποιμένι λαῶν, 1000
Μήδειον τέκε παῖδα, τὸν οὔρεσιν ἔτρεφε Χείρων
Φιλυρίδης· μεγάλου δὲ Διὸς νόος ἔξετελεῖτο.
αὐτὰρ Νηρηῖος κοῦραι, ἀλίιο γέροντος,
ἧ τοι μὲν Φῶκον Ψαμάθη τέκε δῖα θεάων
Αἰακοῦ ἐν φιλότῃ διὰ χρυσέην Ἀφροδίτην, 1005
Πηλεί δὲ δηθεῖσα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα
γείνατ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα θυμολέοντα.
Αἰνείαν δ' ἄρ' ἔτικτεν εὐστέφανος Κυθήρεια
Ἀγχίση ἥρωι μιγεῖσ' ἔρατῇ φιλότῃ
Ἰδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου ὕλησσης. 1010
Κίρκη δ', Ἡελίου θυγάτηρ Ὑπεριονίδαο,
γείνατ' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἐν φιλότῃ
Ἄγριον ἠδὲ Λατῖνον ἀμύμονά τε κρατερόν τε·
[Τηλέγονον δ' ἄρ' ἔτικτε διὰ χρυσέην Ἀφροδίτην.]
οἷ δὴ τοι μάλα τῆλε μυχῶ νήσων ἱεράων 1015
πᾶσιν Τυρσηνοῖσιν ἀγακλειτοῖσιν ἄνασσον.
Ναυσίθοον δ' Ὀδυσῆϊ Καλυψῶ δῖα θεάων
γείνατο Ναυσινόον τε μιγεῖσ' ἔρατῇ φιλότῃ.
Αὐταὶ μὲν θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν εὐνηθεῖσαι
ἀθάναται γείναντο θεοῖς ἐπιείκελα τέκνα. 1020
νῦν δὲ γυναικῶν φύλον αἰεῖσατε, ἠδυέπειαι
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.
Ἡσίοδος

Θεογονία
Ἔργα καὶ ἡμέραι
Ἀσπὶς Ἡρακλέους

Ἔργα καὶ ἡμέραι

Μοῦσαι Πιερίθην, ἀοιδῆσιν κλείουσαι
δεῦτε, Δί' ἐννέπετε, σφέτερον πατέρ' ὕμνειουσαι·
ὄν τε διὰ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε,
ῥητοὶ τ' ἄρρητοὶ τε Διὸς μέγαλοιο ἔκητι.
ῥέα μὲν γὰρ βριάει, ῥέα δὲ βριάοντα χαλέπτει, 5
ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει καὶ ἄδηλον ἀέξει,
ῥεῖα δέ τ' ἰθύνει σκολιὸν καὶ ἀγήνορα κάρφει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.
κλῦθι ἰδὼν αἰών τε, δίκη δ' ἴθυνε θέμιστας
τύνη· ἐγὼ δέ κε, Πέρση, ἐτήτυμα μυθησαίμην. 10
Οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην Ἐρίδων γένος, ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν
εἰσὶ δύω· τὴν μὲν κεν ἐπαινέσσειε νοήσας,
ἠ δ' ἐπιμωμητή· διὰ δ' ἀνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.
ἠ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,
σχετλίη· οὔτις τὴν γε φιλεῖ βροτός, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης 15
ἀθανάτων βουλῆσιν Ἔριν τιμῶσι βαρεῖαν.
τὴν δ' ἐτέρην προτέρην μὲν ἐγείνατο Νὺξ ἔρεβεννή,
θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων,
γαίης τ' ἐν ῥίζησι, καὶ ἀνδράσι πολλὸν ἀμείνω·
ἦτε καὶ ἀπάλαμόν περ ὅμως ἐπὶ ἔργον ἔγειρεν. 20
εἰς ἕτερον γὰρ τίς τε ἰδὼν ἔργοιο χατίζων

πλούσιον, ὃς σπεύδει μὲν ἀρώμεναι ἠδὲ φυτεύειν
οἶκόν τ' εὖ θέσθαι, ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων
εἰς ἄφενος σπεύδοντ'· ἀγαθὴ δ' Ἔρις ἦδε βροτοῖσιν.
καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει καὶ τέκτονι τέκτων, 25
καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει καὶ αἰοιδὸς αἰοιδῷ.
ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῶ ἔνικάτθεο θυμῷ,
μηδέ σ' Ἔρις κακόχαρτος ἀπ' ἔργου θυμὸν ἐρύκοι
νεῖκε ὄπιπεύοντ' ἀγορῆς ἐπακουὸν ἐόντα.
ῶρη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται νεικέων τ' ἀγορέων τε, 30
ῶτινι μὴ βίος ἔνδον ἐπηετανὸς κατάκειται
ῶραϊος, τὸν γαῖα φέρει, Δημήτερος ἀκτὴν.
τοῦ κε κορεσσάμενος νεῖκεα καὶ δῆριν ὀφέλλοις
κτῆμασ' ἐπ' ἀλλοτρίοις· σοὶ δ' οὐκέτι δεύτερον ἔσται
ῶδ' ἔρδειν· ἀλλ' αὐθι διακρινώμεθα νεῖκος 35
ἰθιῆσι δίκης, αἳ τ' ἐκ Διὸς εἰσιν ἄρισταί.
ἦδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ', ἀλλὰ τὰ πολλὰ
ἀρπάζων ἐφόρεις, μέγα κυδαίνων βασιλῆας
δωροφάγους, οἳ τήνδε δίκην ἐθέλουσι δίκασσαι·
νήπιοι, οὐδὲ ἴσασιν ὅσω πλέον ἤμισυ παντός, 40
οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλω μέγ' ὄνειαρ.
κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισιν·
ῥηδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἤματι ἐργάσσαιο,
ὥστε σε κεῖς ἐνιαυτὸν ἔχειν καὶ ἀεργὸν ἐόντα·
αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο, 45
ἔργα βοῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν.
ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε, χολωσάμενος φρεσὶν ἦσιν,
ὅττι μιν ἐξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης.
τοῦνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρὰ.
κρύψε δὲ πῦρ· τὸ μὲν αὐτὶς ἐὺς πάς Ἴαπετοῖο 50
ἔκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς πάρα μητιόεντος
ἐν κοίλῳ νάρθηκι λαθὼν Δία τερπικέρανον.
τὸν δὲ χολωσάμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
Ἴαπετιονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδώς,
χαίρεις πῦρ κλέψας καὶ ἐμὰς φρένας ἠπεροπέυσας, 55
σοὶ τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσσομένοισιν.
τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακόν, ὃ κεν ἅπαντες
τέρπωνται κατὰ θυμὸν, ἐδὸν κακὸν ἀμφαγαπῶντες.
ὥς ἔφατ', ἐκ δ' ἐγέλασσε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Ἦφαιστον δ' ἐκέλευσε περικλυτὸν ὅττι τάχιστα 60
γαῖαν ὕδει φύρειν, ἐν δ' ἀνθρώπου θέμεν αὐδὴν
καὶ σθένος, ἀθανάτης δὲ θεῆς εἰς ὧπα εἰσκειν,
παρθενικῆς καλὸν εἶδος ἐπήρατον· αὐτὰρ Ἀθήνην
ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἴστον ὑφαίνειν·
καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσέην Ἀφροδίτην 65
καὶ πόθον ἀργαλέον καὶ γυιοβόρους μελεδῶνας·
ἐν δὲ θέμεν κύνεόν τε νόον καὶ ἐπικλοπον ἦθος
Ἑρμείην ἠνωγε, διάκτορον Ἀργειφόντην.
ὥς ἔφαθ'· οἳ δ' ἐπίθοντο Διὶ Κρονίῳ ἀνακτι.
αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις 70
παρθένω αἰδοίῃ ἴκελον Κρονίδεω διὰ βουλᾶς·
ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἀμφὶ δὲ οἳ Χάριτες τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθῶ

ὄρμους χρυσεῖους ἔθεσαν χροῖ, ἀμφὶ δὲ τὴν γε
᾿Ωραι καλλίκομοι στέφον ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν· 75
πάντα δὲ οἱ χροῖ κόσμον ἐφήρμοσε Παλλὰς Ἀθήνη.
ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσι διάκτορος Ἀργειφόντης
ψευδεά θ' αἰμυλίους τε λόγους καὶ ἐπικλοπὸν ἦθος
τεῦξε Διὸς βουλήσιν βαρυκτύπου· ἐν δ' ἄρα φωνὴν
θῆκε θεῶν κῆρυξ, ὀνόμηνε δὲ τήνδε γυναῖκα 80
Πανδώραν, ὅτι πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφειστῆσιν.
αὐτῆρ ἐπεὶ δόλον αἰπὺν ἀμήχανον ἐξετέλεσσαν,
εἰς Ἐπιμηθέα πέμπε πατῆρ κλυτὸν Ἀργειφόντην
δῶρον ἄγοντα, θεῶν ταχὺν ἄγγελον· οὐδ' Ἐπιμηθεὺς 85
ἐφράσαθ', ὡς οἱ ἔειπε Προμηθεὺς μὴ ποτε δῶρον
δέξασθαι παρ Ζηνὸς Ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπειν
ἐξοπίσω, μὴ πού τι κακὸν θνητοῖσι γένηται.
αὐτὰρ ὁ δεξάμενος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχ', ἐνόησεν.
πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον ἐπὶ χθονὶ φύλλ' ἀνθρώπων 90
νόσφιν ἄτερ τε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο
νούσων τ' ἀργαλέων, αἴ τ' ἀνδράσι Κῆρας ἔδωκαν.
αἴψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.
ἀλλὰ γυνὴ χεῖρεσσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφελουῖσα
ἐσκέδασ'· ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρὰ. 95
μούνη δ' αὐτόθι Ἑλλίς ἐν ἀρρήκτοισι δόμοισιν
ἔνδον ἔμιμνε πίθου ὑπὸ χεῖλεσιν, οὐδὲ θύραζε
ἐξέπτῃ· πρόσθεν γὰρ ἐπέλλαβε πῶμα πίθιοιο
αἰγιόχου βουλήσιν Διὸς νεφεληγερέταο.
ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλάληται· 100
πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα·
νοῦσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρη, αἴ δ' ἐπὶ νυκτὶ
αὐτόματοι φοιτῶσι κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι
σιγῇ, ἐπεὶ φωνὴν ἐξείλετο μητίετα Ζεὺς.
οὕτως οὐ τί πη ἔστι Διὸς νόον ἐξαλέασθαι. 105
εἰ δ' ἐθέλεις, ἕτερόν τοι ἐγὼ λόγον ἐκκορυφώσω
εὖ καὶ ἐπισταμένως, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.
ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ θνητοὶ τ' ἀνθρωποι.
Χρῦσεον μὲν πρότιστα γένος μερόπων ἀνθρώπων
ἀθάνατοι ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες. 110
οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἦσαν, ὅτ' οὐρανῶ ἐμβασίλευεν·
ὥστε θεοὶ δ' ἔζων ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,
νόσφιν ἄτερ τε πόνων καὶ οἰζύος· οὐδέ τι δειλὸν
γῆρας ἐπῆν, αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι
τέρποντ' ἐν θαλίῃσι κακῶν ἔκτοσθεν ἀπάντων· 115
θνησκον δ' ὡσθ' ὑπνω δεδμημένοι· ἐσθλὰ δὲ πάντα
τοῖσιν ἔην· καρπὸν δ' ἔφερε ζεῖδωρος ἄρουρα
αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐθελημοὶ
ἦσυχαι ἔργ' ἐνέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν.
[ἀφνειοὶ μήλοισι, φίλοι μακάρεσσι θεοῖσιν.] 120
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τοῦτο γένος κατὰ γαῖ' ἐκάλυψε,
τοὶ μὲν δαίμονές εἰσι Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς
ἐσθλοὶ, ἐπιχθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
οἳ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
ἠέρα ἐσάμενοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἴαν, 125

πλουτοδόται· καὶ τοῦτο γέρας βασιλήον ἔσχον.
δεύτερον αὐτε γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν
ἀργύρεον ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
χρυσέω οὔτε φυὴν ἐναλίγκιον οὔτε νόημα.
ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτεα παρὰ μητέρι κεδνῆ 130
ἐτρέφετ' ἀτάλλων μέγα νήπιος ὦ ἐνὶ οἴκῳ.
ἀλλ' ὅτ' ἄρ' ἠβήσαι τε καὶ ἠβης μέτρον ἴκοιτο,
παυρίδιον ζώεσκον ἐπὶ χρόνον, ἄλγε' ἔχοντες
ἀφραδίης· ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλον οὐκ ἐδύνατο
ἀλλήλων ἀπέχειν, οὐδ' ἀθανάτους θεραπεύειν 135
ἠθελον οὐδ' ἔρδειν μακάρων ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς,
ἢ θέμις ἀνθρώποις κατὰ ἠθεα. τοὺς μὲν ἔπειτα
Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυσε χολούμενος, οὐνεκα τιμᾶς
οὐκ ἔδιδον μακάρεσσι θεοῖς, οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖ' ἐκάλυψε, 140
τοῖ μὲν ὑποχθόνιοι μάκαρες θνητοῖς καλέονται,
δεύτεροι, ἀλλ' ἔμπης τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ.
Ζεὺς δὲ πατὴρ τρίτον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων
χάλκειον ποίησ', οὐκ ἀργυρέω οὐδὲν ὁμοῖον,
ἐκ μελιᾶν, δεινόν τε καὶ ὄβριμον· οἷσιν Ἄρης 145
ἔργ' ἔμελεν στονόεντα καὶ ὕβριες· οὐδέ τι σῖτον
ἦσθιον, ἀλλ' ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμόν·
ἄπλαστοι· μεγάλη δὲ βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι
ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσι.
τῶν δ' ἦν χάλκεα μὲν τεύχεα, χάλκειοι δὲ τε οἴκοι, 150
χαλκῶ δ' εἰργάζοντο· μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος.
καὶ τοῖ μὲν χεῖρεσσιν ὑπο σφετέρησι δαμέντες
βῆσαν ἐς εὐρώεντα δόμον κρυεροῦ Ἴδαο
νώνυμοι· θάνατος δὲ καὶ ἐκπάγλους περ ἔοντας
εἶλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἔλιπον φάος ἠελίοιο. 155
αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖ' ἐκάλυψεν,
αὐτίς ἔτ' ἄλλο τέταρτον ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρη
Ζεὺς Κρονίδης ποίησε, δικαιότερον καὶ ἄρειον,
ἀνδρῶν ἠρώων θεῖον γένος, οἳ καλέονται
ἡμίθεοι, προτέρη γενεὴ κατ' ἀπίρονα γαῖαν. 160
καὶ τοὺς μὲν πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ
τοὺς μὲν ὑφ' ἑπταπύλῳ Θήβῃ, Καδμηίδι γαίῃ,
ὤλεσε μαρναμένους μῆλων ἔνεκ' Οἰδιπόδαο,
τοὺς δὲ καὶ ἐν νήεσσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
ἐς Τροίην ἀγαγὼν Ἑλένης ἔνεκ' ἠυκόμοιο. 165
ἔνθ' ἦ τοι τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε,
τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἦθε' ὀπάσσας
Ζεὺς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης. 168
καὶ τοῖ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες 170
ἐν μακάρων νήσοισι παρ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην·
ὄλβιοι ἦρωες, τοῖσιν μελιηδέα καρπὸν
τρὶς ἔτεος θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
[τηλοῦ ἄπ' ἀθανάτων· τοῖσιν Κρόνος ἐμβασιλεύει. 169
τοῦ γὰρ δεσμὸν ἔλυσε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε, 169b
τοῖσιν δ' ἄρ' νεάτοις τιμὴν καὶ κῦδος ὄπασσεν. 169c
οὐδέ θ' ὁμῶς κλυττόν ἄλλο γένος θῆκ' εὐρύοπα Ζεὺς 169d
ἀνδρῶν, οἳ γεγάασιν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρη.] 169e

μηκέτ' ἔπειτ' ὤφελλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι 174
ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν ἢ ἔπειτα γεγέσθαι. 175
νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον· οὐδέ ποτ' ἤμαρ
παύσονται καμάτου καὶ οἰζύος, οὐδέ τι νύκτωρ
φθειρόμενοι· χαλεπὰς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμείξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν.
Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων, 180
εὖτ' ἂν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.
οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίος οὐδέ τι παῖδες,
οὐδὲ ξεῖνος ξεινοδόκῳ καὶ ἑταῖρος ἑταίρῳ,
οὐδὲ κασίγνητος φίλος ἔσσεται, ὡς τὸ πάρος περ.
αἶψα δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας· 185
μέμψονται δ' ἄρα τοὺς χαλεποῖς βάζοντες ἔπεσσι,
σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὄπιν εἰδότες· οὐδέ κεν οἷ γε
γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν
[χειροδίκαι· ἕτερος δ' ἑτέρου πόλιν ἐξαλαπάξει.]
οὐδέ τις εὐόρκου χάρις ἔσσεται οὔτε δικαίου 190
οὔτ' ἀγαθοῦ, μᾶλλον δὲ κακῶν ῥεκτῆρα καὶ ὕβριν
ἀνέρα τιμήσουσι· δίκη δ' ἐν χερσὶ, καὶ αἰδῶς
οὐκ ἔσται· βλάβει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα
μύθοισιν σκολιοῖς ἐνέπων, ἐπὶ δ' ὄρκον ὁμεῖται.
ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν οἰζυροῖσιν ἅπασι 195
δυσκέλαδος κακόχαρτος ὁμαρτήσει, στυγερῶπης.
καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
λευκοῖσιν φάρεσσι καλυψαμένῳ χρῶα καλὸν
ἀθανάτων μετὰ φῦλον ἴτον προλιπόντ' ἀνθρώπους
Αἰδῶς καὶ Νέμεσις· τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ 200
θνητοῖς ἀνθρώποισι, κακοῦ δ' οὐκ ἔσσεται ἀλκή.
Νῦν δ' αἴνον βασιλεῦσιν ἐρέω φρονέουσι καὶ αὐτοῖς·
ὦδ' ἴρηξ προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον
ὑψι μάλ' ἐν νεφέεσσι φέρων, ὀνύχεσσι μεμαρπῶς·
ἢ δ' ἐλεόν, γναμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὀνύχεσσι, 205
μύρετο· τὴν ὃ γ' ἐπικρατέως πρὸς μῦθον ἔειπεν·
δαιμονίη, τί λέληκας; ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων·
τῆ δ' εἷς, ἢ σ' ἂν ἐγὼ περ ἄγω καὶ αἰοιδὸν ἐοῦσαν·
δεῖπνον δ', αἶ κ' ἐθέλω, ποιήσομαι ἢ ἐμεθήσω.
[ἄφρων δ', ὅς κ' ἐθέλη πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν· 210
νίκης τε στέρεται πρὸς τ' αἰσχεσιν ἄλγεα πάσχει.]
ὣς ἔφατ' ὠκυπέτης ἴρηξ, τανυσίπτερος ὄρνις.
ὦ Πέρση, σὺ δ' ἄκουε Δίκης, μηδ' ὕβριν ὄφελλε·
ὕβρις γὰρ τε κακὴ δειλῶ βροτῶ· οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς
ῥηδίως φερέμεν δύναται, βαρῦθει δέ θ' ὑπ' αὐτῆς 215
ἐγκύρσας ἄτησιν· ὁδὸς δ' ἑτέρηφι παρελθεῖν
κρείσσων ἐς τὰ δίκαια· Δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει
ἐς τέλος ἐξελθοῦσα· παθῶν δέ τε νήπιος ἔγνω.
αὐτίκα γὰρ τρέχει Ὀρκος ἅμα σκολιῆσι δίκησιν.
τῆς δὲ Δίκης ῥόθος ἐλκομένης, ἢ κ' ἄνδρες ἄγωσι 220
δωροφάγοι, σκολιῆς δὲ δίκης κρίνωσι θέμιστας.
ἢ δ' ἔπεται κλαίουσα πόλιν καὶ ἦθεα λαῶν,
ἡέρα ἐσσαμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,
οἷ τέ μιν ἐξελάσωσι καὶ οὐκ ἰθεῖαν ἔνειμαν.
οἷ δὲ δίκας ξεῖνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδοῦσιν 225

ἰθείας καὶ μή τι παρεκβαίνουσι δικαίου,
τοῖσι τέθηλε πόλις, λαοὶ δ' ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ·
εἰρήνη δ' ἀνὰ γῆν κουροτρόφος, οὐδέ ποτ' αὐτοῖς
ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεὺς·
οὐδέ ποτ' ἰθυδίκησι μετ' ἀνδράσι Λιμὸς ὄπηδεῖ 230
οὐδ' Ἄτη, θαλίης δὲ μεμηλότα ἔργα νέμονται.
τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον, οὖρεσι δὲ δρῦς
ἄκρη μὲν τε φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας·
εἰροπόκοι δ' ὄιες μαλλοῖς καταβεβρίθασιν·
τίκτουσιν δὲ γυναῖκες εὐοικότα τέκνα γονεῦσιν· 235
θάλλουσιν δ' ἀγαθοῖσι διαμπερές· οὐδ' ἐπὶ νηῶν
νίσονται, καρπὸν δὲ φέρει ζεΐδωρος ἄρουρα.
οἷς δ' ὕβρις τε μέμηλε κακῆ καὶ σχέτλια ἔργα,
τοῖς δὲ δίκην Κρονίδης τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεὺς.
πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα, 240
ὅς τις ἀλιτραίνῃ καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται.
τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων,
λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν· ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν, μινύθουσι δὲ οἴκοι
Ζηνὸς φραδομοσύνησιν Ὀλυμπίου· ἄλλοτε δ' αὖτε 245
ἢ τῶν γε στρατὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν ἢ ὅ γε τεῖχος
ἢ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτείνυται αὐτῶν.
ὦ βασιλῆες, ὑμεῖς δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοὶ
τήνδε δίκην· ἐγγὺς γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντες
ἀθάνατοι φράζονται, ὅσοι σκολιῆσι δίκησιν 250
ἀλλήλους τρίβουσι θεῶν ὅπιν οὐκ ἀλέγοντες.
τρὶς γὰρ μύριοι εἰσιν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
ἀθάνατοι Ζηνὸς φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
οἳ ῥα φυλάσσουσιν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
ἡέρα ἐσάμενοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἴαν. 255
ἡ δέ τε παρθένος ἐστὶ Δίκη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
κυδρὴ τ' αἰδοίη τε θεοῖς, οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
καί ῥ' ὀπότε ἄν τις μιν βλάβπτῃ σκολιῶς ὀνοτάζων,
αὐτίκα πὰρ Διὶ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι
γῆρύετ' ἀνθρώπων ἄδικον νόον, ὄφρ' ἀποτείσῃ 260
[δῆμος ἀτασθαλίας βασιλέων, οἳ λυγρὰ νοεῦντες
ἄλλη παρκλίνωσι δίκας σκολιῶς ἐνέποντες.]
ταῦτα φυλασσόμενοι, βασιλῆς, ἰθύνετε μύθους
δωροφάγοι, σκολιῶν δὲ δικέων ἐπὶ πάγχυ λάθεσθε.
οἳ τ' αὐτῶ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλω κακὰ τεύχων, 265
ἡ δὲ κακὴ βουλή τῶ βουλευσάντι κακίστη.
πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς καὶ πάντα νοήσας
καί νυ τάδ', αἶ κ' ἐθέλησ', ἐπιδέρκεται, οὐδέ ἐ λήθει,
οἴην δὴ καὶ τήνδε δίκην πόλις ἐντὸς ἐέργει.
νῦν δὴ ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαιος 270
εἶην μήτ' ἐμὸς υἱός, ἐπεὶ κακὸν ἄνδρα δίκαιον
ἔμμεναι, εἰ μείζω γε δίκην ἀδικώτερος ἔξει·
[ἀλλὰ τά γ' οὐ πω ἔολπα τελεῖν Δία μητιόοντα.]
ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μετὰ φρεσὶ βάλλεο σῆσι,
καὶ νυ Δίκης ἐπάκουε, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν. 275
τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων,
ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς

ἐσθέμεν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶ μετ' αὐτοῖς·
ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην, ἣ πολλὸν ἀρίστη
γίνεται· εἰ γάρ τις κ' ἐθέλη τὰ δίκαι' ἀγορεύσαι 280
γιγνώσκων, τῷ μὲν τ' ὄλβον διδοῖ εὐρύοπα Ζεὺς·
ὅς δέ κε μαρτυρίησιν ἐκὼν ἐπίορκον ὁμόσσας
ψεύσεται, ἐν δὲ Δίκην βλάψας νήκεστον ἀασθῆ,
τοῦ δέ τ' ἀμαυροτέρη γενεὴ μετόπισθε λέλειπται·
ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων. 285
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω, μέγα νήπιε Πέρση.
τὴν μὲν τοι κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἐστὶν ἐλέσθαι
ῥηδίδως· λείη μὲν ὁδός, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει·
τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρώτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
ἀθάνατοι· μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐς αὐτὴν 290
καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὶ δ' εἰς ἄκρον ἴκηται,
ῥηδίη δὲ ἔπειτα πέλει, χαλεπὴ περ' ἐοῦσα.
οὗτος μὲν πανάριστος, ὅς αὐτὸς πάντα νοήσει,
φρασσάμενος, τά κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος ἦσιν ἀμείνω·
ἐσθλὸς δ' αὐτὸς καὶ κείνος, ὅς εὖ εἰπόντι πίθηται· 295
ὅς δέ κε μήτ' αὐτὸς νοεῖ μήτ' ἄλλου ἀκούων
ἐν θυμῷ βάλληται, ὃ δ' αὐτ' ἀχρήγος ἀνήρ.
Ἀλλὰ σύ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰὲν ἐφετμῆς
ἐργάζεο, Πέρση, δῖον γένος, ὄφρα σε Λιμὸς
ἐχθαίρη, φιλέη δέ σ' εὐστέφανος Δημήτηρ 300
αἰδοίη, βίотου δὲ τετὴν πιμπλῆσι καλιήν·
Λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀεργῶ σύμφορος ἀνδρί.
τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἀνέρες, ὅς κεν ἀεργὸς
ζῶη, κηφήνεσσι κοθούροις εἴκελος ὀργήν,
οἷ τε μελισσῶν κάματον τρύχουσιν ἀεργοὶ 305
ἔσθοντες· σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἐστὼ μέτρια κοσμεῖν,
ὥς κέ τοι ὠραίου βίотου πλήθωσι καλιαί.
ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες πολὺμηλοὶ τ' ἀφνειοὶ τε·
καὶ ἐργαζόμενοι πολὺ φίλτεροι ἀθανάτοισιν.
[ἔσσεαι ἠδὲ βροτοῖς· μάλα γὰρ στυγέουσιν ἀεργούς.] 310
ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δέ τ' ὄνειδος.
εἰ δέ κε ἐργάζη, τάχα σε ζηλώσει ἀεργὸς
πλουτεῦντα· πλούτῳ δ' ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.
δαίμονι δ' οἷος ἔησθα, τὸ ἐργάζεσθαι ἀμεινον,
εἴ κεν ἀπ' ἀλλοτρίων κτεάνων ἀεσίφρονα θυμὸν 315
εἰς ἔργον τρέψας μελετᾷς βίου, ὥς σε κελεύω.
αἰδῶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἀνδρα κομίζει, 317
αἰδῶς τοι πρὸς ἀνολβίη, θάρσος δὲ πρὸς ὄλβῳ. 319
αἰδῶς, ἣ τ' ἀνδρας μέγα σίνεται ἠδ' ὀνίνησιν· 318
χρήματα δ' οὐχ ἀρπακτά· θεόσδοτα πολλὸν ἀμείνω. 320
εἰ γάρ τις καὶ χερσὶ βίη μέγαν ὄλβον ἔληται,
ἢ ὅ γ' ἀπὸ γλώσσης ληίσσεται, οἷά τε πολλὰ
γίνεται, εὖτ' ἂν δὴ κέρδος νόον ἐξαπατήσῃ
ἀνθρώπων, αἰδῶ δέ τ' ἀναιδείη κατοπάσῃ·
ῥεῖα δέ μιν μαυροῦσι θεοί, μινύθουσι δὲ οἶκον 325
ἀνέρι τῷ, παῦρον δέ τ' ἐπὶ χρόνον ὄλβος ὀπηδεῖ.
ἴσον δ' ὅς θ' ἰκέτην ὅς τε ξεῖνον κακὸν ἔρξει,
ὅς τε κασιγνήτοιο ἐοῦ ἀνὰ δέμνια βαίνη
[κρυπταδίης εὐνῆς ἀλόχου, παρακαίρια ῥέζων,]

ὅς τέ τευ ἀφραδίης ἀλιταίνεται ὄρφανὰ τέκνα, 330
ὅς τε γονῆα γέροντα κακῶ ἐπὶ γήραος οὐδῶ
νικεῖη χαλεποῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν·
τῷ δ' ἦ τοι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίεται, ἐς δὲ τελευτὴν
ἔργων ἀντ' ἀδίκων χαλεπὴν ἐπέθηκεν ἀμοιβήν.
ἀλλὰ σὺ τῶν μὲν πάμπαν ἔεργ' ἀεσίφρονα θυμόν. 335
καὶ δὲ δύναμιν δ' ἔρδειν ἱέρ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
ἀγνώως καὶ καθαρῶς, ἐπὶ δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν·
ἄλλοτε δὲ σπονδῆσι θύεσσι τε ἰλάσκεσθαι,
ἡμὲν ὅτ' εὐνάζη καὶ ὅτ' ἂν φάος ἱερὸν ἔλθῃ,
ὥς κέ τοι ἴλαον κραδίην καὶ θυμὸν ἔχωσιν, 340
ὄφρ' ἄλλων ὦνῆ κληῖρον, μὴ τὸν τεὸν ἄλλος.
τὸν φιλέοντ' ἐπὶ δαῖτα καλεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν ἐᾶσαι·
τὸν δὲ μάλιστα καλεῖν, ὅς τις σέθεν ἐγγύθι ναίει·
εἰ γάρ τοι καὶ χρῆμ' ἐγγώριον ἄλλο γένηται,
γείτονες ἄζωστοι ἔκιον, ζώσαντο δὲ πηοί. 345
πῆμα κακὸς γείτων, ὅσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ.
ἔμμορέ τοι τιμῆς, ὅς τ' ἔμμορε γείτονος ἐσθλοῦ.
οὐδ' ἂν βοῦς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη.
εὖ μὲν μετρεῖσθαι παρὰ γείτονος, εὖ δ' ἀποδοῦναι,
αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λῶον, αἶ κε δύνῃαι, 350
ὥς ἂν χρηίζων καὶ ἐς ὕστερον ἄρκιον εὕρησιν.
μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἴσ' ἀάτησιν.
τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ προσιόντι προσεῖναι.
καὶ δόμεν, ὅς κεν δῶ, καὶ μὴ δόμεν, ὅς κεν μὴ δῶ·
δώτη μὲν τις ἔδωκεν, ἀδώτη δ' οὐ τις ἔδωκεν. 355
δῶς ἀγαθή, ἄρπαξ δὲ κακή, θανάτοιο δότεира.
ὅς μὲν γάρ κεν ἀνὴρ ἐθέλων, — ὅ γε καὶ μέγα δοίη, —
χαίρει τῷ δώρῳ καὶ τέρπεται ὄν κατὰ θυμόν·
ὅς δέ κεν αὐτὸς ἔλῃται ἀναιδεΐφῃ πιθήσας,
καὶ τε σμικρὸν ἐόν, τό γ' ἐπάχνωσεν φίλον ἦτορ. 360
εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο
καὶ θαμὰ τοῦτ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο.
ὅς δ' ἐπ' ἐόντι φέρει, ὃ δ' ἀλέξεται αἴθοπα λιμόν·
οὐδὲ τό γ' ἐν οἴκῳ κατακείμενον ἀνέρα κήδει·
οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφιν. 365
ἐσθλὸν μὲν παρεόντος ἐλέσθαι, πῆμα δὲ θυμῷ
χρηίζειν ἀπεόντος, ἃ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
ἀρχομένου δὲ πίθου καὶ λήγοντος κορέσασθαι,
μεσσοῖ φεΐδεσθαι· δειλὴ δ' ἐν πυθμένι φειδώ.
μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένος ἄρκιος ἔστω· 370
καὶ τε κασιγνήτῳ γελάσας ἐπὶ μάρτυρα θέσθαι.
πίστεις ἄρ τοι ὁμῶς καὶ ἀπιστίαι ὤλεσαν ἄνδρας.
μηδὲ γυνή σε νόον πυγαστόλος ἐξαπατάτω
αἰμύλα κωτίλλουσα, τετὴν διφῶσα καλιήν.
ὅς δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅ γε φηλήτησιν. 375
μουνογενῆς δὲ πᾶς εἴη πατρῶον οἶκον
φερβέμεν· ὥς γὰρ πλοῦτος ἀέξεται ἐν μεγάροισιν.
γηραιὸς δὲ θάνοις ἕτερον παῖδ' ἐγκαταλείπων.
ῥεῖα δέ κεν πλεόνεσσι πόροι Ζεὺς ἄσπετον ὄλβον.
πλείων μὲν πλεόνων μελέτη, μείζων δ' ἐπιθήκη. 380
σοὶ δ' εἰ πλούτου θυμὸς ἐέλδεται ἐν φρεσὶν ἦσιν,

ὦδ' ἔρδειν, καὶ ἔργον ἐπ' ἔργω ἐργάζεσθαι.
Πληράδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων
ἄρχεσθ' ἀμήτου, ἀρότοιο δὲ δυσσομενάων.
αἶ δὴ τοι νύκτας τε καὶ ἡμέματα τεσσαράκοντα 385
κεκρύφεται, αὐτίς δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
φαίνονται τὰ πρῶτα χυρασομένοιο σιδήρου.
οὗτός τοι πεδίων πέλεται νόμος, οἷ τε θαλάσσης
ἐγγύθι ναιετάουσ', οἷ τ' ἄγκεα βησσήεντα,
πόντου κυμαίνοντος ἀπόπροθι, πίονα χῶρον 390
ναίουσιν· γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βοωτεῖν,
γυμνὸν δ' ἀμάειν, εἷ χ' ὠρία πάντ' ἐθέλησθα
ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερος, ὥς τοι ἕκαστα
ὠρι' ἀέξεται, μή πως τὰ μέταζε χατίζων
πτώσσης ἀλλοτρίους οἴκους καὶ μηδὲν ἀνύσσης. 395
ὥς καὶ νῦν ἐπ' ἔμ' ἦλθες· ἐγὼ δέ τοι οὐκ ἐπιδώσω
οὐδ' ἐπιμετρήσω· ἐργάζεο, νήπιε Πέρση,
ἔργα, τά τ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο,
μή ποτε σὺν παιδεσσι γυναικί τε θυμὸν ἀχεύων
ζητεύης βίον κατὰ γείτονας, οἷ δ' ἀμελῶσιν. 400
δὶς μὲν γὰρ καὶ τρεῖς τάχα τεύξεαι· ἦν δ' ἔτι λυπῆς,
χρῆμα μὲν οὐ πρήξεις, σὺ δ' ἐτώσια πόλλ' ἀγορεύσεις,
ἀχρεῖος δ' ἔσται ἐπέων νομός. ἀλλά σ' ἄνωγα
φράζεσθαι χρεῖων τε λύσιν λιμοῦ τ' ἀλεωρήν.
οἶκον μὲν πρῶτιστα γυναϊκά τε βοῦν τ' ἀροτῆρα, 405
[κτητήν, οὐ γαμετήν, ἦτις καὶ βουσίην ἔποιτο,]
χρήματα δ' ἐν οἴκῳ πάντ' ἄρμενα ποιήσασθαι,
μὴ σὺ μὲν αἰτιῆς ἄλλον, ὁ δ' ἀρνῆται, σὺ δὲ τητᾶ,
ἢ δ' ὠρη παραμείβηται, μινύθη δὲ τὸ ἔργον.
μηδ' ἀναβάλλεσθαι ἔς τ' αὐριον ἔς τε ἔνηφιν· 410
οὐ γὰρ ἐτωσιοεργὸς ἀνὴρ πίμπλησι καλιῆν
οὐδ' ἀναβαλλόμενος· μελέτη δὲ τὸ ἔργον ὀφέλλει·
αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτησι παλαίει.
ἦμος δὴ λήγει μένος ὀξέος ἠελίοιο
καύματος ἰδαλίμου, μετοπωρινὸν ὀμβρήσαντος 415
Ζηνὸς ἐρισθενέος, μετὰ δὲ τρέπεται βρότεος χρώς
πολλὸν ἐλαφρότερος· δὴ γὰρ τότε Σείριος ἀστήρ
βαῖον ὑπὲρ κεφαλῆς κηριτρεφέων ἀνθρώπων
ἔρχεται ἡμάτιος, πλεῖον δὲ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ·
τῆμος ἀδηκτοτάτη πέλεται τμηθεῖσα σιδήρῳ 420
ὑλῆ, φύλλα δ' ἔραζε χέει, πτόρθοιο τε λήγει·
τῆμος ἄρ' ὑλοτομεῖν μεμνημένος ὠρία ἔργα.
ὄλμον μὲν τριπόδην τάμνειν, ὑπερον δὲ τρίπηχυν,
ἄξονα δ' ἐπταπόδην· μάλα γὰρ νύ τοι ἄρμενον οὕτω·
εἰ δὲ κεν ὀκταπόδην, ἀπὸ καὶ σφῦράν κε τάμοιο. 425
τρισπίθαμον δ' ἄψιν τάμνειν δεκαδῶρῳ ἀμάξει.
πόλλ' ἐπικαμπύλα κᾶλα· φέρειν δὲ γῆν, ὅτ' ἂν εὐρύης,
ἔς οἶκον, κατ' ὄρος διζήμενος ἢ κατ' ἄρουραν,
πρίνινον· ὅς γὰρ βουσίην ἀροῦν ὀχυρώτατός ἐστιν,
εὐτ' ἂν Ἀθηναίης δμῶος ἐν ἐλύματι πήξας 430
γόμοφοισιν πελάσας προσαρήρεται ἰστοβοῆ.
δοιὰ δὲ θέσθαι ἄροτρα, πονησάμενος κατὰ οἶκον,
αὐτόγυον καὶ πηκτόν, ἐπεὶ πολὺ λῶον οὕτω·

εἷ χ' ἕτερον ἄξαις, ἕτερόν κ' ἐπὶ βουσί βάλοιο.
δάφνης δ' ἢ πτελέης ἀκιώτατοι ἱστοβοῆες, 435
δρυὸς ἔλυμα, πρίνου δὲ γύης· βόε δ' ἐνναετήρω
ἄρσενε κεκτῆσθαι, τῶν γὰρ σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν,
ἤβης μέτρον ἔχοντε· τὼ ἐργάζεσθαι ἀρίστω.
οὐκ ἂν τῷ γ' ἐρίσαντε ἐν αὐλακι κάμ μὲν ἄροτρον
ἄξειαν, τὸ δὲ ἔργον ἐτώσιον αὐθι λίποιεν. 440
τοῖς δ' ἅμα τεσσαρακονταετῆς αἰζηὸς ἔποιο,
ἄρτον δειπνήσας τετράτρυφον, ὀκτάβλωμον,
ὃς κ' ἔργου μελετῶν ἰθεῖάν κ' αὐλακ' ἐλαύνοι,
μηκέτι παπταίνων μεθ' ὀμήλικας, ἀλλ' ἐπὶ ἔργω
θυμὸν ἔχων· τοῦ δ' οὐ τι νεώτερος ἄλλος ἀμείνων 445
σπέρματα δάσσασθαι καὶ ἐπισπορίην ἀλέασθαι·
[κουρότερος γὰρ ἀνὴρ μεθ' ὀμήλικας ἐπτοίηται.]
φράζεσθαι δ', εὐτ' ἂν γεράνου φωνὴν ἐπακούσης
ὑψόθεν ἐκ νεφέων ἐνιαύσια κεκληγυῖης,
ἦτ' ἀρότοιο τε σῆμα φέρει καὶ χείματος ὥρην 450
δεικνύει ὀμβρηροῦ· κραδίην δ' ἔδακ' ἀνδρὸς ἀβούτεω·
δὴ τότε χορτάζειν ἔλικας βόας ἔνδον ἐόντας·
ῥηίδιον γὰρ ἔπος εἶπεῖν· βόε δὸς καὶ ἄμαξαν·
ῥηίδιον δ' ἀπανήνασθαι· πάρα ἔργα βόεσσιν.
φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πῆξασθαι ἄμαξαν· 455
νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδ'· ἑκατὸν δέ τε δούρατ' ἀμάξης.
τῶν πρόσθεν μελέτην ἔχέμεν οἰκῆα θέσθαι.
εὐτ' ἂν δὲ πρῶτιστ' ἄροτος θνητοῖσι φανήη,
δὴ τότε ἐφορμηθῆναι, ὁμῶς δμῶές τε καὶ αὐτὸς
αὐτὴν καὶ διερὴν ἀρόων ἀρότοιο καθ' ὥρην, 460
πρῶτ' ἄλλοι σπεύδων, ἵνα τοι πλήθωσιν ἄρουραι.
ἔαρι πολεῖν· θέρεος δὲ νεωμένη οὐ σ' ἀπατήσει·
νειὸν δὲ σπεῖρειν ἔτι κουφίζουσαν ἄρουραν·
νειὸς ἀλεξιάρη παιδῶν εὐκκλητήριρα.
εὐχέσθαι δὲ Διὶ χθονίῳ Δημήτερι θ' ἀγνῆ, 465
ἐκτελέα βρίθειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν,
ἀρχόμενος τὰ πρῶτ' ἀρότου, ὅτ' ἂν ἄκρον ἐχέτης
χειρὶ λαβῶν ὄρηκα βοῶν ἐπὶ νῶτον ἵκηαι
ἔνδρουον ἐλκόντων μεσάβων. ὁ δὲ τυτθὸς ὀπισθε
δμῶος ἔχων μακέλην πόνον ὀρνίθεσσι τιθείη 470
σπέρμα κατακρύπτων· εὐθημοσύνη γὰρ ἀρίστη
θνητοῖς ἀνθρώποις, κακοθημοσύνη δὲ κακίστη.
ὧδέ κεν ἀδροσύνη στάχυες νεύοιεν ἔραζε,
εἰ τέλος αὐτὸς ὀπισθεν Ὀλύμπιος ἐσθλὸν ὀπάζοι,
ἐκ δ' ἀγγέων ἐλάσειας ἀράχνια· καί σε ἔολπα 475
γηθήσειν βιότου αἰρεύμενον ἔνδον ἐόντος·
εὐοχθέων δ' ἴξαι πολὺν ἔαρ, οὐδὲ πρὸς ἄλλους
αὐγάσει· σέο δ' ἄλλος ἀνὴρ κεχηρμένος ἔσται.
εἰ δὲ κεν ἠελίοιο τροπῆς ἀρόως χθόνα δῖαν,
ἦμενος ἀμήσεις, ὀλίγον περὶ χειρὸς ἐέργων, 480
ἀντία δεσμεύων, κεκοιμένος, οὐ μάλα χαίρων,
οἴσεις δ' ἐν φορμῶ· παῦροι δὲ σε θηήσονται.
ἄλλοτε δ' ἄλλοῖος Ζηνὸς νόος αἰγιόχοιο,
ἀργαλέος δ' ἀνδρεσσι καταθνητοῖσι νοῆσαι.
εἰ δὲ κεν ὄψ' ἀρόσης, τότε κεν τοι φάρμακον εἴη· 485

ἦμος κόκκυξ κοκκύζει δρυὸς ἐν πετάλοισι
τὸ πρῶτον, τέρπει δὲ βροτοὺς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,
τῆμος Ζεὺς ὕοι τρίτω ἦματι μηδ' ἀπολήγοι,
μήτ' ἄρ' ὑπερβάλλων βοὸς ὄπλην μήτ' ἀπολείπων·
οὕτω κ' ὄψαρότης πρωηρότη ἰσοφαρίζοι. 490
ἐν θυμῷ δ' εὖ πάντα φυλάσσεο· μηδέ σε λήθοι
μήτ' ἔαρ γιγνόμενον πολιδὸν μήθ' ὠριος ὄμβρος,
πᾶρ δ' ἴθι χάλκειον θῶκον καὶ ἐπαλέα λέσχην
ῶρη χειμερίη, ὅποτε κρύος ἀνέρα ἔργων
ἰσχάνει, ἔνθα κ' ἄοκνος ἀνήρ μέγα οἶκον ὀφέλλοι· 495
μή σε κακοῦ χειμῶνος ἀμηχανίη καταμάρψη
σὺν πενήνῃ, λεπτή δὲ παχὺν πόδα χειρὶ πιάζης.
πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνήρ, κενεὴν ἐπὶ ἐλπίδα μίμωνων,
χρηίζων βιότιο, κακὰ προσελέξατο θυμῷ.
ἐλπίς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἀνδρα κομίζει, 500
ἦμενον ἐν λέσχῃ, τῷ μὴ βίος ἄρκιος εἶη.
δείκνυε δὲ δμῶεσσι θέρευσ ἔτι μέσσου ἐόντος·
οὐκ αἰεὶ θέρος ἐσσεῖται· ποιεῖσθε καλιάς.
Μῆνα δὲ Ἀθηναίων, κάκ' ἦματα, βουδόρα πάντα,
τοῦτον ἀλεύασθαι, καὶ πηγάδας, αἶ τ' ἐπὶ γαῖαν 505
πνεύσαντος Βορέαο δυσηλεγέες τελέθουσιν,
ὅς τε διὰ Θρήκης ἵπποτρόφου εὐρέι πόντῳ
ἐμπνεύσας ὠρινε· μέμυκε δὲ γαῖα καὶ ὕλη·
πολλὰς δὲ δρυὸς ὑψικόμους ἐλάτας τε παχείας
οὕρεος ἐν βήσσης πιλνᾶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ 510
ἐμπίπτων, καὶ πᾶσα βοᾶ τότε νήριτος ὕλη·
θῆρες δὲ φρίσσουσ', οὐράς δ' ὑπὸ μέζε' ἔθεντο,
τῶν καὶ λάχνη δέρμα κατάσκιον· ἀλλά νυ καὶ τῶν
ψυχρὸς ἐὼν διάησι δασυστέρνων περ ἐόντων.
καί τε διὰ ῥινοῦ βοὸς ἔρχεται, οὐδέ μιν ἴσχει· 515
καί τε δι' αἶγα ἄησι τανύτριχα· πῶεα δ' οὐ τι,
οὐνεκ' ἐπηεταναὶ τρίχες αὐτῶν, οὐ διάησιν
ἴς ἀνέμου Βορέω· τροχαλὸν δὲ γέροντα τίθησιν.
καὶ διὰ παρθενικῆς ἀπαλόχροος οὐ διάησιν,
ἢ τε δόμων ἔντοσθε φίλη παρὰ μητέρι μίμνει 520
οὐ πῶ ἔργα ἰδυῖα πολυχρύσου Ἀφροδίτης·
εὖ τε λοεσσαμένη τέρενα χροά καὶ λίπ' ἐλαίῳ
χρिसαμένη μυχίη καταλέξεται ἔνδοθι οἴκου,
ἦματι χειμερίῳ, ὅτ' ἀνόστεος ὄν πόδα τένδει
ἐν τ' ἀπύρῳ οἴκῳ καὶ ἦθεσι λευγαλείοισιν· 525
οὐδέ οἱ ἠέλιος δείκνυ νομὸν ὀρμηθῆναι,
ἀλλ' ἐπὶ κυανέων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε
στρωφᾶται, βράδιον δὲ Πανελλήγεσσι φαείνει.
καὶ τότε δὴ κεραοὶ καὶ νήκεροι ὕληκοῖται
λυγρὸν μυλιόωντες ἀνὰ δρία βησσήεντα 530
φεύγουσιν· καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο μέμηλεν,
ὡς σκέπα μαιόμενοι πυκινούς κευθμῶνας ἔχωσι
καὶ γλάφῳ πετρῆεν· τότε δὴ τρίποδι βροτῶ ἴσοι,
οὐ τ' ἐπὶ νῶτα ἔαγε, κάρη δ' εἰς οὐδας ὀρᾶται,
τῷ ἴκελοι φοιτῶσιν, ἀλευόμενοι νίφα λευκὴν. 535
καὶ τότε ἔσσασθαι ἔρυμα χροός, ὡς σε κελεύω,
χλαῖνάν τε μαλακὴν καὶ τερμιόεντα χιτῶνα·

στήμονι δ' ἐν παύρῳ πολλὴν κρόκα μηρύσασθαι·
τὴν περιέσσασθαι, ἵνα τοι τρίχες ἀτρεμέωσι,
μηδ' ὄρθαι φρίσσωσιν ἀειρόμεναι κατὰ σῶμα· 540
ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδιλα βοῶς ἴφι κταμένοιο
ἄρμενα δήσασθαι, πῖλοις ἔντοσθε πυκάσσας·
πρωτογόνων δ' ἐρίφων, ὁπότ' ἂν κρύος ὦριον ἔλθῃ,
δέρματα συρῥάπτειν νεύρῳ βοός, ὄφρ' ἐπὶ νώτῳ
ὑετοῦ ἀμφιβάλῃ ἀλέην· κεφαλήφι δ' ὑπερθεν 545
πῖλον ἔχειν ἀσκητόν, ἵν' οὔατα μὴ καταδεύῃ.
ψυχρὴ γάρ τ' ἠὼς πέλεται Βορέαο πεσόντος·
ἠώος δ' ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος
ἀἴρ πυροφόρος τέταται μακάρων ἐπὶ ἔργοις·
ὅσ τε ἀρυσσάμενος ποταμῶν ἀπο αἰεναόντων, 550
ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης ἀρθεῖς ἀνέμοιο θυέλλῃ
ἄλλοτε μὲν θ' ὕει ποτὶ ἔσπερον, ἄλλοτ' ἄησι
πυκνὰ Θρηκίου Βορέῳ νέφεα κλονέοντος,
τὸν φθάμενος ἔργον τελέσας οἴκόνδε νέεσθαι,
μή ποτέ σ' οὐρανόθεν σκοτόεν νέφος ἀμφικαλύψῃ, 555
χρῶτα δὲ μυδαλέον θῆῃ κατὰ θ' εἴματα δεύσῃ.
ἀλλ' ὑπαλεύασθαι· μεῖς γὰρ χαλεπώτατος οὔτος,
χειμέριος, χαλεπὸς προβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.
τῆμος τῶμισυ βουσίν, ἐπ' ἀνέρι δὲ πλεον εἴη
ἀρμαλιῆς· μακρὰ γὰρ ἐπίρροθοι εὐφρόναι εἰσίν. 560
[ταῦτα φυλασσόμενος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτὸν
ἰσοῦσθαι νύκτας τε καὶ ἡμέρας, εἰς ὃ κεν αὐτίς
γῆ πάντων μήτηρ καρπὸν σύμμικτον ἐνεῖκῃ.]
Εὐτ' ἂν δ' ἐξήκοντα μετὰ τροπᾶς ἡελίοιο
χειμέρι' ἐκτελέσῃ Ζεὺς ἡμέρας, δὴ ῥα τότε' ἀστὴρ 565
Ἄρκτοῦρος προλιπὼν ἱερὸν ῥόον Ὠκεανοῖο
πρῶτον παμφαίνων ἐπιτέλλεται ἀκροκνέφαιος·
τὸν δὲ μέτ' ὀρθογῆ Πανδιονὶς ὠρτο χελιδῶν
ἔς φάος ἀνθρώποις, ἕαρος νέον ἴσταμένοιο.
τὴν φθάμενος οἶνας περιταμνέμεν· ὥς γὰρ ἄμεινον. 570
ἀλλ' ὁπότ' ἂν φερέοικος ἀπὸ χθονὸς ἄμ φυτὰ βαίνῃ
Πληγάδας φεύγων, τότε δὴ σκάφος οὐκέτι οἰνέων,
ἀλλ' ἄρπας τε χαρασσέμεναι καὶ δμῶας ἐγείρειν·
φεύγειν δὲ σκιεροὺς θώκους καὶ ἐπ' ἠῶα κοῖτον
ὠρῆ ἐν ἀμήτου, ὅτε τ' ἡἴλιος χρῶα κάρφει· 575
τημοῦτος σπεύδειν καὶ οἴκαδε καρπὸν ἀγινεῖν
ὄρθρου ἀνιστάμενος, ἵνα τοι βίος ἄρκκιος εἴη.
ἠὼς γὰρ ἔργοιο τρίτην ἀπομείρεται αἴσαν·
ἠὼς τοι προφέρει μὲν ὄδοῦ, προφέρει δὲ καὶ ἔργου,
ἠὼς, ἥ τε φανεῖσα πολέας ἐπέβησε κελεύθου 580
ἀνθρώπους, πολλοῖσί τ' ἐπὶ ζυγὰ βουσι τίθησιν.
ἦμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ καὶ ἠχέτα τέττιξ
δενδρέῳ ἐφεζόμενος λιγυρὴν καταχεύει' αἰοιδὴν
πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρεος καματώδεος ὠρῆ,
τῆμος πτόταταί τ' αἴγες καὶ οἶνος ἄριστος, 585
μαχλόταται δὲ γυναῖκες, ἀφαιρότατοι δὲ τοι ἄνδρες
εἰσίν, ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γούνατα Σείριος ἄζει,
ἀναλέος δὲ τε χρῶς ὑπὸ καύματος· ἀλλὰ τότε' ἤδη
εἴη πετραίη τε σκιὴ καὶ Βίβλιος οἶνος,

μάζα τ' ἀμολγαίη γάλα τ' αἰγῶν σβεννουμενάων, 590
καὶ βοῶς ὕλοφάγοιο κρέας μὴ πω τετοκυῖης
πρωτογόνων τ' ἐρίφων· ἐπὶ δ' αἴθοπα πινέμεν οἶνον,
ἐν σκιῇ ἐζόμενον, κεκορημένον ἦτορ ἐδωδῆς,
ἀντίον ἀκράεος Ζεφύρου τρέψαντα πρόσωπα·
κρήνης τ' αἰεναίου καὶ ἀπορρύτου, ἢ τ' ἀθόλωτος, 595
τρὶς ὕδατος προχέειν, τὸ δὲ τέτρατον ἰέμεν οἴνου.
δμῶσὶ δ' ἐποτρύνειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
δινέμεν, εὗτ' ἂν πρῶτα φανῆ σθένος Ωρίωνος,
χώρῳ ἐν εὐαεὶ καὶ εὐτροχάλῳ ἐν ἄλωϊ·
μέτρῳ δ' εὖ κομίσασθαι ἐν ἄγγεσιν. αὐτὰρ ἐπὶ δὴ 600
πάντα βίον κατάθῃαι ἐπάρμενον ἔνδοθι οἴκου,
θῆτά τ' ἄοικον ποιῆσθαι καὶ ἄτεκνον ἔριθον
δίζιθσαι κέλομαι· χαλεπὴ δ' ὑπόπορτις ἔριθος·
καὶ κύνα καρχαρόδοντα κομεῖν, μὴ φείδω σίτου,
μὴ ποτέ σ' ἡμερόκοιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρήμαθ' ἔλῃται. 605
χόρτον δ' ἐσκομίσει καὶ συρφετόν, ὄφρα τοι εἴη
βουσι καὶ ἡμιόνοισιν ἐπηετανόν. αὐτὰρ ἔπειτα
δμῶας ἀναψῦξαι φίλα γούνατα καὶ βόε λῦσαι.
εὗτ' ἂν δ' Ωρίων καὶ Σείριος ἐς μέσον ἔλθῃ
οὐρανόν, Ἀρκτοῦρον δ' ἐσίδη ῥοδοδάκτυλος Ἥως, 610
ὦ Πέρση, τότε πάντας ἀποδρέπεν οἴκαδε βότρυς·
δεῖξαι δ' ἠελίῳ δέκα τ' ἡματα καὶ δέκα νύκτας,
πέντε δὲ συσκιάσαι, ἕκτῳ δ' εἰς ἄγγε' ἀφύσσαι
δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος. αὐτὰρ ἐπὶ δὴ
Πληιάδες θ' Ὑάδες τε τό τε σθένος Ωαρίωνος 615
δύνωσιν, τότε ἔπειτ' ἀρότου μεμνημένος εἶναι
ῥαίον· πλειῶν δὲ κατὰ χθονὸς ἄρμενος εἶσιν.
Εἰ δέ σε ναυτιλῆς δυσπεμφέλου ἴμερος αἰρεῖ·
εὗτ' ἂν Πληιάδες σθένος ὄβριμον Ωαρίωνος
φεύγουσαι πίπτωσιν ἐς ἠεροειδέα πόντον, 620
δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θυίουσιν ἀῆται·
καὶ τότε μηκέτι νῆας ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
γῆν ἐργάζεσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω.
νῆα δ' ἐπ' ἠπείρου ἐρύσαι πυκάσαι τε λίθοισι
πάντοθεν, ὄφρ' ἴσχωσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων, 625
χείμαρον ἐξερύσας, ἵνα μὴ πύθη Διὸς ὄμβρος.
ὄπλα δ' ἐπάρμενα πάντα τεῶ ἐγκάτθεο οἴκῳ
εὐκόσμως στολίσας νηὸς πτερὰ ποντοπόροιο·
πηδάλιον δ' ἐυεργὲς ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι·
αὐτὸς δ' ῥαῖον μίμνειν πλόον, εἰς ὃ κεν ἔλθῃ· 630
καὶ τότε νῆα θοὴν ἄλαδ' ἐλκέμεν, ἐν δέ τε φόρτον
ἄρμενον ἐντύνασθαι, ἵν' οἴκαδε κέρδος ἄρῃαι·
ὥς περ ἐμός τε πατήρ καὶ σός, μέγα νήπιε Πέρση,
πλωίζεσκ' ἐν νηυσί, βίου κεχρημένος ἐσθλοῦ.
ὅς ποτε καὶ τεῖδ' ἦλθε, πολὺν διὰ πόντον ἀνύσσας, 635
Κύμην Αἰολίδα προλιπών, ἐν νηὶ μελαίνῃ·
οὐκ ἄφενος φεύγων οὐδὲ πλοῦτόν τε καὶ ὄλβον,
ἀλλὰ κακὴν πενίην, τὴν Ζεὺς ἀνδρεσσι δίδωσιν·
νάσσατο δ' ἄγχ' Ἐλικῶνος οἰζυρῆ ἐνὶ κώμῃ,
Ἄσκη, χεῖμα κακῆ, θέρει ἀργαλέῃ, οὐδέ ποτ' ἐσθλῆ. 640
τύνη δ', ὦ Πέρση, ἔργων μεμνημένος εἶναι

ώραίων πάντων, περὶ ναυτιλίας δὲ μάλιστα.
νηΐ' ὀλίγην αἰνεῖν, μεγάλη δ' ἐνὶ φορτία θέσθαι·
μείζων μὲν φόρτος, μείζον δ' ἐπὶ κέρδει κέρδος
ἔσσειται, εἴ κ' ἄνεμοί γε κακὰς ἀπέχουσιν ἀήτας. 645
εὕτ' ἂν ἐπ' ἐμπορίην τρέψας ἀεσίφρονα θυμὸν
βούληται χρέα τε προφυγεῖν καὶ λιμὸν ἀτερπέα,
δείξω δὴ τοι μέτρα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
οὔτε τι ναυτιλίας σεσοφισμένος οὔτε τι νηῶν·
οὐ γάρ πώ ποτε νηί γ' ἐπέπλων εὐρέα πόντον, 650
εἰ μὴ ἐς Εὐβοίαν ἐξ Αὐλίδος, ἧ ποτ' Ἀχαιοὶ
μείναντες χειμῶνα πολὺν σὺν λαὸν ἄγειραν
Ἑλλάδος ἐξ ἱερῆς Τροίην ἐς καλλιγύναικα.
[ἔνθα δ' ἐγὼν ἐπ' ἄεθλα δαΐφρονος Ἀμφιδάμαντος
Χαλκίδα τ' εἰς ἐπέρησα· τὰ δὲ προπεφραδμένα πολλὰ 655
ἄεθλ' ἔθεσαν παῖδες μεγαλήτορος· ἔνθα μέ φημι
ὑμῶν νικήσαντα φέρειν τρίποδ' ὠτώεντα.
τὸν μὲν ἐγὼ Μούσης Ἑλικωνιάδεσσ' ἀνέθηκα,
ἔνθα με τὸ πρῶτον λιγυρῆς ἐπέβησαν ἀοιδῆς.
τόσσον τοι νηῶν γε πεπεῖρημαι πολυγόμφων· 660
ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω Ζηνὸς νόον αἰγιόχοιο·
Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον αἰεΐδειν.]
ἦματα πεντήκοντα μετὰ τροπᾶς ἠελίοιο,
ἐς τέλος ἐλθόντος θέρεος καματώδεος ὥρης,
ῥαῖος πέλεται θνητοῖς πλόος· οὔτε κε νῆα 665
καυάζαις οὔτ' ἄνδρας ἀποφθείσειε θάλασσα,
εἰ δὴ μὴ πρόφρων γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
ἢ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεὺς ἐθέλησιν ὀλέσσαι·
ἐν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.
τῆμος δ' εὐκρινέες τ' αὔραι καὶ πόντος ἀπήμων· 670
εὐκρηλος τότε νῆα θοὴν ἀνέμοισι πιθήσας
ἐλκέμεν ἐς πόντον φόρτον τ' ἐς πάντα τίθεσθαι,
σπεύδειν δ' ὅτι τάχιστα πάλιν οἰκόνδε νέεσθαι·
μηδὲ μένειν οἶνόν τε νέον καὶ ὀπωρινὸν ὄμβρον
καὶ χειμῶν' ἐπόντα Νότοιο τε δεινὰς ἀήτας, 675
ὅς τ' ὥρινε θάλασσαν ὁμαρτήσας Διὸς ὄμβρῳ
πολλῶ ὀπωρινῶ, χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθηκεν.
ἄλλος δ' εἰαρινὸς πέλεται πλόος ἀνθρώποισιν·
ἦμος δὴ τὸ πρῶτον, ὅσον τ' ἐπιβᾶσα κορώνη
ἶχνος ἐποίησεν, τόσσον πέταλ' ἀνδρὶ φανήη 680
ἐν κράδη ἀκροτάτῃ, τότε δ' ἄμβατός ἐστι θάλασσα·
εἰαρινὸς δ' οὔτος πέλεται πλόος· οὐ μιν ἔγωγε
αἶνημ'· οὐ γὰρ ἐμῶ θυμῶ κεχαρισμένος ἐστίν·
ἀρπακτός· χαλεπῶς κε φύγοις κακόν· ἀλλὰ νυ καὶ τὰ
ἄνθρωποι ῥέζουσιν ἀδρείησι νόοιο· 685
χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
δεινὸν δ' ἐστὶ θανεῖν μετὰ κύμασιν· ἀλλὰ σ' ἄνωγα
φράζεσθαι τάδε πάντα μετὰ φρεσίν, ὡς ἀγορεύω.
μηδ' ἐν νηυσὶν ἅπαντα βίον κοῖλησι τίθεσθαι·
ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δὲ μείονα φορτίζεσθαι· 690
δεινὸν γὰρ πόντου μετὰ κύμασι πῆματι κύρσαι,
[δεινὸν δ', εἴ κ' ἐπ' ἄμαξαν ὑπέρβιον ἄχθος αἰείρας
ἄξονα καυάζαις καὶ φορτία μαυρωθείη.]

μέτρα φυλάσσεσθαι· καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος.
ἽΩραῖος δὲ γυναῖκα τεδὸν ποτὶ οἶκον ἄγεσθαι, 695
μήτε τριηκόντων ἐτέων μάλα πόλλ' ἀπολείπων
μήτ' ἐπιθεὶς μάλα πολλά· γάμος δέ τοι ὤριος οὔτος.
ἢ δὲ γυνὴ τέτορ' ἠβῶοι, πέμπτω δὲ γαμοῖτο.
παρθενικὴν δὲ γαμεῖν, ὡς κ' ἦθεα κεδνὰ διδάξης.
τὴν δὲ μάλιστα γαμεῖν, ἢ τις σέθεν ἐγγύθι ναίει, 700
πάντα μάλ' ἀμφὶς ἰδὼν, μὴ γείτοσι χάρματα γήμησ.
οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ ληίζετ' ἄμεινον
τῆς ἀγαθῆς, τῆς δ' αὐτε κακῆς οὐ ρίγιον ἄλλο,
δειπνολόχης· ἢ τ' ἀνδρα καὶ ἴφθιμόν περ ἑόντα
εὖει ἄτερ δαλοῖτο καὶ ὠμῶ γήραϊ δῶκεν. 705
[εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος εἶναι.]
μηδὲ κασιγνήτῳ ἴσον ποιεῖσθαι ἐταῖρον·
εἰ δέ κε ποιήσης, μή μιν πρότερος κακὸν ἔρξης.
μηδὲ ψεύδεσθαι γλώσσης χάριν· εἰ δὲ σέ γ' ἄρχῃ
ἢ τι ἔπος εἰπὼν ἀποθύμιον ἦε καὶ ἔρξας, 710
δὶς τόσα τείνυσθαι μεμνημένος· εἰ δὲ σέ γ' αὐτίς
ἠγῆτ' ἔς φιλότητα, δίκην δ' ἐθέλησι παρασχεῖν,
δέξασθαι· δειλὸς τοι ἀνὴρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον
ποιεῖται, σὲ δὲ μή τι νόον κατελεγχέτω εἶδος.
μηδὲ πολύξεινον μηδ' ἄξεινον καλέεσθαι, 715
μηδὲ κακῶν ἔταρον μηδ' ἐσθλῶν νεικεστῆρα.
μηδέ ποτ' οὐλομένην πενήνην θυμοφθόρον ἀνδρὶ
τέτλαθ' ὄνειδίζειν, μακάρων δόσιν αἰὲν ἑόντων.
γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
φειδωλῆς, πλείστη δὲ χάρις κατὰ μέτρον ἰούσης· 720
εἰ δὲ κακὸν εἶποις, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσας.
μηδὲ πολυξείνου δαιτὸς δυσπέμφελος εἶναι·
ἐκ κοινοῦ πλείστη δὲ χάρις δαπάνη τ' ὀλιγίστη.
μηδέ ποτ' ἐξ ἠοῦς Διὶ λειβέμεν αἴθοπα οἶνον
χερσὶν ἀνίπτοις μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν· 725
οὐ γὰρ τοί γε κλύουσιν, ἀποπτύουσι δέ τ' ἀράς.
μηδ' ἄντ' ἠελίου τετραμμένος ὀρθὸς ὀμιχεῖν·
αὐτὰρ ἐπεὶ κε δύῃ, μεμνημένος, ἔς τ' ἀνιόντα,
μήτ' ἐν ὁδοῦ μήτ' ἐκτὸς ὁδοῦ προβάδην οὐρήσης
μηδ' ἀπογυμνωθεὶς· μακάρων τοι νύκτες ἔασιν· 730
ἐζόμενος δ' ὅ γε θεῖος ἀνὴρ, πεπνυμένα εἰδώς,
ἢ ὅ γε πρὸς τοῖχον πελάσας ἐυερκέος αὐλῆς.
μηδ' αἰδοῖα γονῆ πεπαλαγμένος ἔνδοθι οἴκου
ἰστίῃ ἐμπελαδὸν παραφαινέμεν, ἀλλ' ἀλέασθαι.
μηδ' ἀπὸ δυσφήμοιο τάφου ἀπονοστήσαντα 735
σπερμαίνειν γενεήν, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτός.
μηδέ ποτ' αἰενάων ποταμῶν καλλιῖρόοον ὕδωρ
ποσσὶ περᾶν, πρίν γ' εὕξη ἰδὼν ἐς καλὰ ῥέεθρα,
χεῖρας νηψάμενος πολυηράτῳ ὕδατι λευκῶ·
ὅς ποταμὸν διαβῆ κακότητ' ἰδὲ χεῖρας ἀνιπτος, 740
τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἄλγεα δῶκαν ὀπίσσω.
μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλεῖη
αὐτὸν ἀπὸ χλωροῦ τάμνειν αἴθωνι σιδήρῳ.
μηδέ ποτ' οἶνοχόην τιθέμεν κρητῆρος ὑπερθε
πινόντων· ὅλοῃ γὰρ ἐπ' αὐτῷ μοῖρα τέτυκται. 745

μηδὲ δόμον ποιῶν ἀνεπίξεστον καταλείπειν,
μή τοι ἐφεζομένη κρώξη λακέρυζα κορώνη.
μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπὶρρέκτων ἀνελόντα
ἔσθιν μηδὲ λόεσθαι· ἐπεὶ καὶ τοῖς ἔνι ποιή.
μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθιζέμεν, οὐ γὰρ ἄμεινον, 750
παῖδα δυωδεκαταῖον, ὅ τ' ἀνέρ' ἀνήγορα ποιεῖ,
μηδὲ δυωδεκάμηνον· ἴσον καὶ τοῦτο τέτυκται.
μηδὲ γυναικείῳ λουτρῶ χροά φαιδρύνεσθαι
ἀνέρα· λευγαλέη γὰρ ἐπὶ χρόνον ἔστ' ἐπὶ καὶ τῶ
ποινή. μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἰθομένοισι κυρήσας 755
μωμεύειν ἀΐδηλα· θεός νύ τι καὶ τὰ νεμεσσοῖ.
μηδέ ποτ' ἐν προχοῆς ποταμῶν ἄλαδε προρεόντων
μηδ' ἐπὶ κρηνάων οὐρεῖν, μάλα δ' ἐξαλέασθαι·
μηδ' ἐναποψύχειν· τὸ γὰρ οὐ τοι λῶόν ἐστιν.
ὦδ' ἔρδειν· δεινὴν δὲ βροτῶν ὑπαλεύεο φήμη· 760
φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται, κούφη μὲν ἀεῖραι
ῥεῖα μάλ', ἀργαλέη δὲ φέρειν, χαλεπὴ δ' ἀποθέσθαι.
φήμη δ' οὐ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ἦν τινα πολλοὶ
λαοὶ φημίζωσι· θεός νύ τίς ἐστι καὶ αὐτή.
Ἥματα δ' ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος εὖ κατὰ μοῖραν 765
πεφραδέμεν δμώεσσι· τριηκάδα μηνὸς ἀρίστην
ἔργα τ' ἐποπτεύειν ἢ δ' ἄρμαλιὴν दाτέασθαι. 767
αἶδε γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διὸς πάρα μητιόεντος, 769
εὖτ' ἂν ἀληθείην λαοὶ κρίνοντες ἄγωσιν. 768
πρῶτον ἔνη τετράς τε καὶ ἐβδόμη ἱερὸν ἡμαρ, 770
— τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ, —
ὀγδοάτη δ' ἐνάτη τε, δύο γε μὲν ἡματα μηνὸς
ἔξοχ' ἀεζομένοιο βροτήσια ἔργα πένεσθαι·
ἐνδεκάτη δὲ δυωδεκάτη τ', ἄμφω γε μὲν ἐσθλαί,
ἡμὲν οἷς πεῖκειν ἢ δ' εὐφρονα καρπὸν ἀμᾶσθαι. 775
ἡ δὲ δυωδεκάτη τῆς ἐνδεκάτης μέγ' ἀμείνων·
τῇ γάρ τοι νῆ νήματ' ἀερσιπότητος ἀράχνης
ἡματος ἐκ πλείου, ὅτε ἴδρις σωρὸν ἀμᾶται·
τῇ δ' ἴστον στήσαιτο γυνὴ προβάλοιτό τε ἔργον.
μηνὸς δ' ἴσταμένου τρισκαιδεκάτην ἀλέασθαι 780
σπέρματος ἄρξασθαι· φυτὰ δ' ἐνθρέψασθαι ἀρίστη.
ἔκτη δ' ἡ μέσση μάλ' ἀσύμφορός ἐστι φυτοῖσιν,
ἀνδρογόνος δ' ἀγαθή· κούρη δ' οὐ σύμφορός ἐστιν,
οὔτε γενέσθαι πρῶτ' οὔτ' ἄρ γάμου ἀντιβολῆσαι.
οὐδὲ μὲν ἡ πρώτη ἔκτη κούρη γε γενέσθαι 785
ἄρμενος, ἀλλ' ἐρίφους τάμνειν καὶ πῶεα μήλων
σηκόν τ' ἀμφιβαλεῖν ποιμνήον ἥπιον ἡμαρ·
ἐσθλή δ' ἀνδρογόνος· φιλέοι δ' ὅ γε κέρτομα βάζειν
ψευδέα θ' αἰμυλίους τε λόγους κρυφίους τ' ὀαρισμούς.
μηνὸς δ' ὀγδοάτη κάπρον καὶ βοῦν ἐρίμυκον 790
ταμνέμεν, οὐρῆας δὲ δυωδεκάτη ταλαεργούς.
εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ, πλέω ἡματι, ἴστορα φῶτα
γείνασθαι· μάλα γάρ τε νόον πεπυκασμένος ἐστίν.
ἐσθλή δ' ἀνδρογόνος δεκάτη, κούρη δὲ τε τετράς
μέσση· τῇ δὲ τε μῆλα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς 795
καὶ κύνα καρχαρόδοντα καὶ οὐρῆας ταλαεργοὺς
πρηῦνειν ἐπὶ χεῖρα τιθείς. πεφύλαξο δὲ θυμῶ

τετράδ' ἀλεύασθαι φθίνοντός θ' ἴσταμένου τε
ἄλγε' ἃ θυμβορεῖ· μάλα γὰρ τετελεσμένον ἦμαρ.
ἐν δὲ τετάρτη μηνὸς ἄγεσθαι οἶκον ἄκοιτιν 800
οἰωνοὺς κρίνας, οἱ ἐπ' ἔργματι τούτῳ ἄριστοι.
πέμπτας δ' ἐξάλεασθαι, ἐπεὶ χαλεπαί τε καὶ αἰναί·
ἐν πέμπτη γάρ φασιν Ἐρινύας ἀμφοπολεύειν
Ὅρκον γεινόμενον, τὸν Ἔρις τέκε πῆμ' ἐπιόρκους.
μέσση δ' ἐβδομάτη Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν 805
εὖ μάλ' ὀπιπεύοντα ἐυτροχάλω ἐν ἀλώῃ
βαλλέμεν, ὑλοτόμον τε ταμεῖν θαλαμῆα δοῦρα
νήα τε ξύλα πολλά, τά τ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται.
τετράδι δ' ἄρχεσθαι νῆας πῆγνυσθαι ἀραιάς.
εἰνάς δ' ἢ μέσση ἐπὶ δειέλα λῶον ἦμαρ, 810
πρωτίστη δ' εἰνάς παναπήμων ἀνθρώποισιν·
ἐσθλή μὲν γάρ θ' ἢ γε φυτευέμεν ἠδὲ γενέσθαι
ἀνέρι τ' ἠδὲ γυναικί, καὶ οὐ ποτε πάγκακον ἦμαρ.
παῦροι δ' αὐτε ἴσασι τρισεινάδα μηνὸς ἀρίστην
[ἄρξασθαί τε πίθου καὶ ἐπὶ ζυγὸν ἀύχενι θεῖναι 815
βουσί καὶ ἡμίονοισι καὶ ἵπποις ὠκυπόδεσσι,]
νήα πολυκλήδα θοὴν εἰς οἴνοπα πόντον
εἰρύμεναι· παῦροι δέ τ' ἀληθέα κικλήσκουσιν.
τετράδι δ' οἶγε πίθον· περὶ πάντων ἱερὸν ἦμαρ
μέσση· παῦροι δ' αὐτε μετ' εἰκάδα μηνὸς ἀρίστην 820
ἠοῦς γιγνομένης· ἐπὶ δειέλα δ' ἐστὶ χερείων.
αἶδε μὲν ἡμέραι εἰσιν ἐπιχθονίοις μέγ' ὄνειρα,
αἱ δ' ἄλλαι μετάδουποι, ἀκήριοι, οὐ τι φέρουσαι.
ἄλλος δ' ἀλλοίην αἰνεῖ, παῦροι δὲ ἴσασι.
ἄλλοτε μητριῆ πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ. 825
τάων εὐδαίμων τε καὶ ὄλβιος, ὃς τάδε πάντα
εἰδὼς ἐργάζεται ἀναίτιος ἀθανάτοισιν,
ὄρνιθας κρίνων καὶ ὑπερβασίας ἀλεείνων.
Ἡσίοδος

Θεογονία
Ἔργα καὶ ἡμέραι
Ἀσπὶς Ἡρακλέους

Ἀσπὶς Ἡρακλέους

Ἦ οἴη προλιποῦσα δόμους καὶ πατρίδα γαῖαν
ἤλυθεν ἐς Θήβας μετ' ἀρήιον Ἀμφιτρύωνα
Ἀλκμήνη, θυγάτηρ λαοσσόου Ἡλεκτρύωνος·
ἢ ῥα γυναικῶν φύλον ἐκαίνυτο θηλυτεράων
εἶδεῖ τε μεγέθει τε· νόον γε μὲν οὐ τις ἔριζε 5
τάων ἅς θνηταὶ θνητοῖς τέκον εὐνηθεῖσαι.
τῆς καὶ ἀπὸ κρήθεν βλεφάρων τ' ἀπο κυανεάων
τοῖον ἄθη' οἶόν τε πολυχρύσου Ἀφροδίτης.
ἠ δὲ καὶ ὡς κατὰ θυμὸν ἐὼν τίσκεν ἀκοίτην,
ὡς οὐ πῶ τις ἔτισε γυναικῶν θηλυτεράων· 10
ἠ μὲν οἱ πατέρ' ἐσθλὸν ἀπέκτανε ἴφι δαμάσσας,
χωσάμενος περὶ βουσί· λιπὼν δ' ὅ γε πατρίδα γαῖαν
ἐς Θήβας ἰκέτευσε φερεσσακέας Καδμείους.

ἔνθ' ὅ γε δώματ' ἔναιε σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι
 νόσφιν ἄτερ φιλότητος ἐφιμέρου, οὐδέ οἱ ἦεν 15
 πρὶν λεχέων ἐπιβῆναι ἐυσφύρου Ἥλεκτρουώνης,
 πρὶν γε φόνον τείσαιτο κασιγνήτων μεγαθύμων
 ἧς ἀλόχου, μαλερώϊ δὲ καταφλέξει πυρὶ κόμας
 ἀνδρῶν ἠρώων Ταφίων ἰδὲ Τηλεβοάων.
 τῶς γάρ οἱ διέκειτο, θεοὶ δ' ἐπὶ μάρτυροι ἦσαν· 20
 τῶν ὅ γ' ὀπίζετο μῆνιν, ἐπείγετο δ' ὅττι τάχιστα
 ἐκτελέσαι μέγα ἔργον, ὅ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν.
 τῶϊ δ' ἅμα ἰέμενοι πολέμοιό τε φυλόπιδός τε
 Βοιωτοὶ πλήξιπποι, ὑπὲρ σακέων πνεύοντες,
 Λοκροὶ τ' ἀγγέμαχοι καὶ Φωκῆες μεγάθυμοι 25
 ἔσποντ'· ἦρχε δὲ τοῖσιν εὐς πάϊς Ἀλκαίοιο
 κυδιόων λαοῖσι. πατήρ δ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 ἄλλην μῆτιν ὕφαινε μετὰ φρεσίν, ὡς ῥά θεοῖσιν
 ἀνδράσι τ' ἀλφηστῆϊσιν ἀρῆς ἀλκτῆρα φυτεύσαι.
 ὦρτο δ' ἀπ' Οὐλύμποιο δόλον φρεσὶ βυσσοδομεύων, 30
 ἰμείρων φιλότητος ἐυζώνοιο γυναικός,
 ἐννύχιος· τάχα δ' ἴξε Τυφαόνιον· τότεν αὖτις
 Φίκιον ἀκρότατον προσεβήσατο μητίετα Ζεὺς.
 ἔνθα καθεζόμενος φρεσὶ μῆδετο θέσκελα ἔργα·
 αὐτῇ μὲν γὰρ νυκτὶ τανισφύρου Ἥλεκτρουώνης 35
 εὐνῆϊ καὶ φιλότητι μίγη, τέλεσεν δ' ἄρ' ἐέλδωρ·
 αὐτῇ δ' Ἀμφιτρώων λαοσσόος, ἀγλαὸς ἦρως,
 ἐκτελέσας μέγα ἔργον ἀφίκετο ὄνδε δόμονδε,
 οὐδ' ὅ γε πρὶν δμῶας καὶ ποιμένας ἀγροιώτας
 ὦρτ' ἰέναι, πρὶν γ' ἧς ἀλόχου ἐπιβήμεναι εὐνῆς· 40
 τοῖος γὰρ κραδίην πόθος αἶνυτο ποιμένα λαῶν.
 ὡς δ' ὅτ' ἀνήρ ἄσπαστὸν ὑπεκπροφύγη κακότητα
 νούσου ὑπ' ἀργαλέης ἧ καὶ κρατεροῦ ὑπὸ δεσμοῦ,
 ὡς ῥά τότε Ἀμφιτρώων χαλεπὸν πόνον ἐκτολυπέυσας
 ἀσπασίως τε φίλως τε ἐὼν δόμον εἴσαφίκανεν. 45
 παννύχιος δ' ἄρ' ἔλεκτο σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι
 τερπόμενος δώροισι πολυχρύσου Ἀφροδίτης.
 ἧ δὲ θεῶν δηθηῖσα καὶ ἀνέρι πολλὸν ἀρίστῳ
 Θήβῃ ἐν ἐπταπύλῳ διδυμάονε γείνατο παῖδε,
 οὐ καθ' ὁμὰ φρονέοντε· κασιγνήτω γε μὲν ἦστην· 50
 τὸν μὲν χειρότερον, τὸν δ' αὖ μέγ' ἀμείονα φῶτα
 δεινόν τε κρατερόν τε, βίην Ἡρακλειήν,
 τὸν μὲν ὑποδηθηῖσα κελαινεφεί Κρονίωνι,
 αὐτὰρ Ἴφικλῆα δορυσσόωϊ Ἀμφιτρώωνι·
 κεκριμένην γενεήν, τὸν μὲν βροτῶϊ ἀνδρὶ μιγεῖσα, 55
 τὸν δὲ Διὶ Κρονίωνι, θεῶν σημάντορι πάντων.
 Ὅς καὶ Κύκνον ἔπεφνε, Ἀρητιάδην μεγάληθυμον.
 εὔρε γὰρ ἐν τεμένει ἐκατηβόλου Ἀπόλλωνος
 αὐτὸν καὶ πατέρα ὄν Ἄρη', ἅατον πολέμοιο,
 τεύχεσι λαμπομένους σέλας ὡς πυρὸς αἶθομένοιο, 60
 ἔσταότ' ἐν δίφρῳ· χθόνα δ' ἔκτυπον ὠκέες ἵπποι
 νύσσοντες χηλῆσι, κόνις δέ σφ' ἀμφιδεδῆει
 κοπτομένη πλεκτοῖσιν ὑφ' ἄρμασι καὶ ποσὶν ἵππων·
 ἄρματα δ' εὐποίητα καὶ ἄντυγες ἀμφαράβιζον
 ἵππων ἰεμένων. κεχάρητο δὲ Κύκνος ἀμύμων, 65

ἐλπίομενος Διὸς υἱὸν ἀρήιον ἠνίοχόν τε
χαλκῶι δηιώσειν καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δύσειν.
ἀλλὰ οἱ εὐχολέων οὐκ ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·
αὐτὸς γάρ οἱ ἐπῶρσε βίην Ἡρακληεῖην.
πᾶν δ' ἄλσος καὶ βωμὸς Ἀπόλλωνος Παγασαίου 70
λάμπεν ὑπαὶ δεινοῖο θεοῦ τευχέων τε καὶ αὐτοῦ,
πῦρ δ' ὡς ὀφθαλμῶν ἀπελάμπετο. τίς κεν ἐκείνου
ἔτλη θνητὸς ἐὼν κατεναντίον ὀρμηθῆναι
πλήν γ' Ἡρακλῆος καὶ κυδαλίμου Ἴολάου;
[κείνων γὰρ μεγάλη τε βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι 75
ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν.]
ὅς ῥα τὸθ' ἠνίοχον προσέφη κρατερὸν Ἴόλαον·
ἦρως ὦ Ἴόλαε, βροτῶν πολὺ φίλτατε πάντων,
ἦ τι μέγ' ἀθανάτους μάκαρας, τοὶ Ὀλυμπον ἔχουσιν,
ἦλितεν Ἀμφιτρώων, ὅτ' ἐυστέφανον ποτὶ Θήβην 80
ἦλθε λιπῶν Τίρυνθον, ἐυκτίμενον πτολίεθρον,
κτείνας Ἡλεκτρύωνα βοῶν ἔνεκ' εὐρυμετώπων·
ἴκετο δ' ἐς Κρείοντα καὶ Ἡνιόχην τανύπεπλον,
οἳ ῥά μιν ἠσπάζοντο καὶ ἄρματα πάντα παρέϊχον,
ἦ δίκη ἔσθ' ἰκέτησι, τίον δ' ἄρα κηρόθι μᾶλλον. 85
ζῶε δ' ἀγαλλόμενος σὺν ἐυσφύρωι Ἡλεκτρυώνηι,
ἦ ἀλόχωι· τάχα δ' ἄμμες ἐπιπλομένων ἐνιαυτῶν
γεινόμεθ' οὔτε φυτὴν ἐναλίγκιοι οὔτε νόημα,
σὸς τε πατῆρ καὶ ἐγώ· τοῦ μὲν φρένας ἐξέλετο Ζεὺς,
ὃς προλιπῶν σφέτερόν τε δόμον σφετέρους τε τοκῆας 90
ᾤχετο τιμήσων ἀλιτήμενον Εὐρυσθῆα,
σχέτλιος· ἦ που πολλὰ μετεστοναχίζει' ὀπίσσω
ἦν ἄτην ὀχέων· ἦ δ' οὐ παλινάγρετός ἐστιν.
αὐτὰρ ἐμοὶ δαίμων χαλεποὺς ἐπετέλλετ' ἀέθλους.
ὦ φίλος, ἀλλὰ σὺ θᾶσσον ἔχ' ἠνία φοινικόεντα 95
ἵππων ὠκυπόδων· μέγα δὲ φρεσὶ θάρσος ἀέξων
ἰθὺς ἔχειν θοὸν ἄρμα καὶ ὠκυπόδων σθένος ἵππων,
μηδὲν ὑποδδείσας κτύπον Ἄρεος ἀνδροφόνοιο,
ὃς νῦν κεκληγῶς περιμαίνεται ἱερὸν ἄλσος
Φοίβου Ἀπόλλωνος, ἐκατηβελέταο ἄνακτος· 100
ἦ μὴν καὶ κράτερός περ ἐὼν ἄαται πολέμοιο.
τὸν δ' αὐτε προσέειπεν ἀμώμητος Ἴόλαος·
ἦθεῖ', ἦ μάλα δὴ τι πατῆρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
τιμᾶι σὴν κεφαλὴν καὶ ταύρεος Ἐννοσίγαιος,
ὃς Θήβης κρήδεμνον ἔχει ρύεταί τε πόληα, 105
οἶον δὴ καὶ τόνδε βροτὸν κρατερόν τε μέγαν τε
σᾶς ἐς χεῖρας ἄγουσιν, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄρῃαι.
ἀλλ' ἄγε δύσεο τεύχε' ἀρήια, ὄφρα τάχιστα
δίφρους ἐμπελάσαντες Ἄρηός θ' ἡμέτερόν τε
μαρνώμεσθ', ἐπεὶ οὗτοι ἀτάρβητον Διὸς υἱὸν 110
οὐδ' Ἴφικλειδην δειδίζεταί, ἀλλὰ μιν οἴω
φεύξεσθαι δύο παῖδας ἀμύμονος Ἀλκείδαιο,
οἳ δὴ σφι σχεδὸν εἰσι, λιλαιόμενοι πολέμοιο
φυλόπιδα στήσειν, τά σφιν πολὺ φίλτερα θοίνης.
ὥς φάτο· μείδησεν δὲ βίη Ἡρακληεῖ 115
θυμῶι γηθήσας· μάλα γάρ νύ οἱ ἄρμενα εἶπεν·
καὶ μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

ἦρως ὦ Ἴολαε, διοτρεφές, οὐκέτι τηλοῦ
ὕσμίνη τρηχεῖα· σὺ δ' ὡς πάρος ἦσθα δαΐφρων,
ὡς καὶ νῦν μέγαν ἵππον Ἀρίονα κυανοχαίτην 120
πάντη ἀναστρωφᾶν καὶ ἀρηγέμεν ὡς κε δύνηαι.
ὡς εἰπὼν κνημῖδας ὀρειχάλκιοιο φαεινοῦ,
Ἴφαιστου κλυτὰ δῶρα, περὶ κνήμησιν ἔθηκε.
δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε
καλὸν χρύσειον πολυδαίδαλον, ὃν οἱ ἔδωκε 125
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός, ὀππότε ἔμελλε
τὸ πρῶτον στονόεντας ἐφορμήσεσθαι ἀέθλους.
θήκατο δ' ἄμφ' ὤμοισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα σίδηρον,
δεινὸς ἀνήρ· κοίλην δὲ περὶ στήθεσσι φαρέτρην
κάββαλετ' ἐξόπιθεν· πολλοὶ δ' ἔντοσθεν οἴστοι 130
ῥιγηλοί, θανάτοιο λαθιφθόγγιο δοτῆρες·
πρόσθεν μὲν θανάτὸν τ' εἶχον καὶ δάκρυσι μῦρον,
μέσσοι δὲ ξεστοί, περιμήκεες, αὐτὰρ ὄπισθε
μόρφοιο φλεγύαο καλυπτόμενοι πτερύγεσσι.
εἶλετο δ' ὄβριμον ἔγχος, ἀκαχμένον αἴθοπι χαλκῶι. 135
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμωι κυνέην εὐτυκτον ἔθηκε,
δαιδαλέην, ἀδάμαντος, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
ἣ τ' εἴρυτο κάρη Ἡρακλῆος θείοιο.
χερσὶ γε μὴν σάκος εἶλε παναίολον, οὐδέ τις αὐτὸ
οὔτ' ἔρρηξε βαλὼν οὔτ' ἔθλασε, θαῦμα ἰδέσθαι. 140
πᾶν μὲν γὰρ κύκλωι τιτάνωι λευκῶι τ' ἐλέφαντι
ἠλέκτρωι θ' ὑπολαμπές ἔην χρυσῶι τε φαεινῶι
λαμπόμενον, κυάνου δὲ διὰ πτύχες ἠλήλαντο.
ἐν μέσσωι δ' ἀδάμαντος ἔην Φόβος οὔ τι φατειός,
ἔμπαλιν ὄσσοισιν πυρὶ λαμπομένοισι δεδορκώς· 145
τοῦ καὶ ὀδόντων μὲν πλήτο στόμα λευκαθεόντων,
δεινῶν, ἀπλήτων, ἐπὶ δὲ βλοσυροῖο μετώπου
δεινὴ Ἔρις πεπότητο κορύσσουσα κλόνον ἀνδρῶν,
σχετλίη, ἣ ῥα νόον τε καὶ ἐκ φρένας εἶλετο φωτῶν
οἴτινες ἀντιβίην πόλεμον Διὸς υἱὶ φέροιεν. 150
[τῶν καὶ ψυχὰι μὲν χθόνα δύνουσι Ἄιδος εἴσω
αὐτῶν, ὅστέα δὲ σφι περὶ ῥινοῖο σαπίσης
Σειρίου ἀζαλέοιο κελαινῆι πύθεται αἴη.]
ἐν δὲ προῖωξίς τε παλίωξίς τε τέτυκτο,
ἐν δ' ὄμαδός τε φόνος τ' ἀνδροκτασίη τε δεδήει, 155
ἐν δ' Ἔρις, ἐν δὲ Κυδοιμὸς ἐθύνεον, ἐν δ' ὀλοῇ Κῆρ
ἄλλον ζῶν ἔχουσα νεούτατον, ἄλλον ἄουτον,
ἄλλον τεθνηῶτα κατὰ μόθον ἔλκε ποδοῖν·
εἶμα δ' ἔχ' ἄμφ' ὤμοισι δαφοινεὸν αἵματι φωτῶν,
δεινὸν δερκομένη καναχῆισί τε βεβρυχυῖα. 160
ἐν δ' ὀφίων κεφαλαὶ δεινῶν ἔσαν, οὔ τι φατειῶν,
δώδεκα, ταὶ φοβέεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
[οἴτινες ἀντιβίην πόλεμον Διὸς υἱὶ φέροιεν].
τῶν καὶ ὀδόντων μὲν καναχὴ πέλεν, εὐτε μάχοιτο
Ἀμφιτρωνιάδης· τὰ δ' ἐδαίετο θαυματὰ ἔργα· 165
στίγματα δ' ὡς ἐπέφαντο ἰδεῖν δεινοῖσι δράκουσι·
κυάνεοι κατὰ νῶτα, μελάνθησαν δὲ γένεια.
ἐν δὲ συῶν ἀγέλαι χλούνων ἔσαν ἠδὲ λεόντων
ἐς σφέας δερκομένων, κοτεόντων θ' ἰεμένων τε.

τῶν καὶ ὁμιληδὸν στίχες ἦσαν, οὐδέ νυ τῶ γε 170
οὐδέτεροι τρεῆτην, φρῖσσόν γε μὲν ἀυχένας ἄμφω.
ἦδη γάρ σφιν ἔκειτο μέγας λῖς, ἀμφὶ δὲ κάπροι
δοιοί, ἀπουράμενοι ψυχάς· κατὰ δέ σφι κελαινὸν
αἶμ' ἀπελείβειτ' ἔραζ'· οἱ δ' ἀυχένας ἐξεριπόντες
κείατο τεθνηῶτες ὑπὸ βλοσυροῖσι λέουσιν· 175
τοὶ δ' ἔτι μᾶλλον ἐγειρέσθην κοτέοντε μάχεσθαι,
ἀμφοῖτεροι, χλοῦναί τε σύες χαροποί τε λέοντες.
ἐν δ' ἦν ὕσμίνη Λαπιθάων αἰχμητῶν
Καινέα τ' ἀμφὶ ἄνακτα Δρύαντά τε Πειρίθοόν τε
Ὀπλέα τ' Ἐξάδιόν τε Φάληρόν τε Πρόλοχόν τε 180
Μόψον τ' Ἀμπυκίδην, Τιταρήσιον, ὄζον Ἄρηος
Θησέα τ' Αἰγειδὴν, ἐπείκελον ἀθανάτοισιν·
ἀργύρεοι, χρύσεια περὶ χροῖ τεύχε' ἔχοντες.
Κένταυροι δ' ἐτέρωθεν ἐναντίοι ἠγερέθοντο
ἀμφὶ μέγαν Πετραῖον ἰδ' Ἄσβολον οἰωνιστὴν 185
Ἄρκτον τ' Οὔρειόν τε μελαγχαίτην τε Μίμαντα
καὶ δύο Πευκεΐδας, Περιμήδεά τε Δρύαλόν τε,
ἀργύρεοι, χρυσέας ἐλάτας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
καὶ τε συναῖγδην ὡς εἰ ζωοὶ περ ἔοντες
ἔγχεσιν ἠδ' ἐλάτης αὐτοσχεδὸν ὠριγνῶντο. 190
ἐν δ' Ἄρεος βλοσυροῖο ποδώκεες ἔστασαν ἵπποι
χρῦσοι, ἐν δὲ καὶ αὐτὸς ἐναρσφόρος οὐλιος Ἄρης,
αἰχμὴν ἐν χεῖρεσσιν ἔχων, πρυλέεσσι κελεύων,
αἶματι φοινικόεις ὡς εἰ ζωοὺς ἐναρίζων,
δίφρου ἐπεμβεβαῶς· παρὰ δὲ Δεῖμος τε Φόβος τε 195
ἔστασαν ἰέμενοι πόλεμον καταδύμεναι ἀνδρῶν.
ἐν δὲ Διὸς θυγάτηρ ἀγγελίη Τριτογένεια,
τῆι ἰκέλη ὡς εἰ τε μάχην ἐθέλουσα κορύσσειν,
ἔγχος ἔχουσ' ἐν χειρὶ ἰδὲ χρυσέην τε τρυφάλειαν
αἰγίδα τ' ἀμφ' ὤμοις· ἐπὶ δ' ὠιχετο φύλοπιν αἰνὴν. 200
ἐν δ' ἦν ἀθανάτων ἱερὸς χορὸς· ἐν δ' ἄρα μέσσωι
ἡμερόεν κιθάριζε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱὸς
χρυσείη φόρμιγγι· [θεῶν δ' ἔδος ἀγνὸς Ὀλυμπος·
ἐν δ' ἀγορῇ, περὶ δ' ὄλβος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο
ἀθανάτων ἐν ἀγῶνι·] θεαὶ δ' ἐξῆρχον αἰοιδῆς 205
Μοῦσαι Πιερίδες, λιγὺ μελομένης ἔικυῖαι.
ἐν δὲ λιμὴν εὐορμος ἀμαιμακέτοιο θαλάσσης
κλυζομένωι ἴκελος· [πολλοὶ γε μὲν ἄμ μέσον αὐτοῦ
δελφῖνες τῆι καὶ τῆι ἐθύνεον ἰχθυάοντες 210
νηχομένοις ἴκελοι·] δοιῶ δ' ἀναφυσιόωντες
ἀργύρεοι δελφῖνες ἐφοίβειον ἔλλοπας ἰχθυῖς.
τῶν δ' ὑπο χάλκειοι τρέον ἰχθύες· αὐτὰρ ἐπ' ἀκτῆς
ἦστο ἀνήρ ἀλιεὺς δεδοκημένος, εἶχε δὲ χερσὶν
ἰχθύσιν ἀμφίβληστρον ἀπορρίψοντι εἰοικῶς. 215
ἐν δ' ἦν ἠυκόμου Δανάης τέκος, ἵπποτα Περσεύς,
οὗτ' ἄρ' ἐπιψάυων σάκεος ποσὶν οὐθ' ἐκάς αὐτοῦ,
θαῦμα μέγα φράσσασθ', ἐπεὶ οὐδαμῆι ἐστήρικτο.
τῶς γάρ μιν παλάμαις τεῦξεν κλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
χρῦσεον· ἀμφὶ δὲ ποσσὶν ἔχεν πτερόεντα πέδιλα· 220
ὥμοισιν δὲ μιν ἀμφὶ μελάνδետον ἄορ ἔκειτο
χαλκέου ἐκ τελαμώνος· ὃ δ' ὡς τε νόημ' ἐποτᾶτο·

πᾶν δὲ μετάφρενον εἶχε κάρη δεινοῖο πελώρου,
Γοργοῦς· ἀμφὶ δέ μιν κίβισις θέε, θαῦμα ἰδέσθαι,
ἀργυρέη· θύσανοι δὲ κατηωρεῦντο φαεινοὶ 225
χρῦσειοι· δεινὴ δὲ περὶ κροτάφοισι ἄνακτος
κεῖτ' Ἄιδος κυνὴ νυκτὸς ζόφον αἶνδον ἔχουσα.
αὐτὸς δὲ σπεύδοντι καὶ ἐρρίγοντι ἐοικῶς
Περσεὺς Δαναΐδης ἐπιταίνεται. ταὶ δὲ μετ' αὐτὸν
Γοργόνες ἄπλητοὶ τε καὶ οὐ φαταὶ ἐρρώνοντο 230
ἰέμεναι μαπέειν. ἐπὶ δὲ χλωροῦ ἀδάμαντος
βαινουσέων ἰάχεσκε σάκος μεγάλῳ ὄρυμαγδῶ
ὄξέα καὶ λιγέως· ἐπὶ δὲ ζώνησι δράκοντε
δοιῶ ἀπηωρεῦντ' ἐπικυρτώνοντε κάρηνα.
λίχμαζον δ' ἄρα τῷ γε· μένει δ' ἐχάρασσον ὀδόντας 235
ἄγρια δερκομένῳ· ἐπὶ δὲ δεινοῖσι καρήνοισι
Γοργείοις ἐδονεῖτο μέγας φόβος. οἱ δ' ὑπὲρ αὐτέων
ἄνδρες ἐμαρνάσθησαν πολεμήσια τεύχε' ἔχοντες,
τοὶ μὲν ὑπὲρ σφετέρης πόλιος σφετέρων τε τοκῆων
λοιγὸν ἀμύνοντες, τοὶ δὲ πραθέειν μεμαῶτες. 240
πολλοὶ μὲν κέατο, πλέονες δ' ἔτι δῆριν ἔχοντες
μάρνανθ'· αἱ δὲ γυναῖκες ἐυδμήτων ἐπὶ πύργων
χαλκέων ὄξυ βόων, κατὰ δ' ἐδρύπτοντο παρειάς,
ζωῆισιν ἴκελαι, ἔργα κλυτοῦ Ἡφαίστιο.
ἄνδρες δ' οἱ πρεσβῆτες ἔσαν γῆράς τε μέμαρπεν, 245
ἄθροοὶ ἔκτοσθεν πυλέων ἔσαν, ἂν δὲ θεοῖσι
χεῖρας ἔχον μακάρεσσι, περὶ σφετέροισι τέκεσσι
δειδιότες· τοὶ δ' αὐτε μάχην ἔχον. αἱ δὲ μετ' αὐτοὺς
Κῆρες κυάναει, λευκοὺς ἀραβεῦσαι ὀδόντας,
δεινωποὶ βλοσυροὶ τε δαφουνοὶ τ' ἄπλητοὶ τε 250
δῆριν ἔχον περὶ πιπτόντων· πᾶσαι δ' ἄρ' ἔιντο
αἶμα μέλαν πῖειν· ὄν δὲ πρῶτον μεμάποιεν
κείμενον ἢ πίπτοντα νεούτατον, ἀμφὶ μὲν αὐτῶι
βάλλ' ὄνυχας μεγάλους, ψυχὴ δὲ Ἄιδόσδε κατῆεν
Τάρταρον ἔς κρούενθ'· αἱ δὲ φρένας εὐτ' ἀρέσαντο 255
αἵματος ἀνδρομέου, τὸν μὲν ρίπτασκον ὀπίσσω,
ἄψ δ' ὄμαδον καὶ μῶλον ἐθύνεον αὐτίς ἰοῦσαι.
[Κλωθὼ καὶ Λάχεσις σφιν ἐφέστασαν· ἡ μὲν ὑφήσσω
Ἄτροπος οὐ τι πέλεν μεγάλη θεός, ἀλλ' ἄρα ἦ γε
τῶν γε μὲν ἀλλάων προφερέης τ' ἦν πρεσβυτάτη τε.] 260
πᾶσαι δ' ἀμφ' ἐνὶ φωτὶ μάχην δριμεῖαν ἔθεντο·
δεινὰ δ' ἔς ἀλλήλας δράκον ὄμμασι θυμήνασαι,
ἐν δ' ὄνυχας χεῖράς τε θρασειάς ἰσώσαντο.
πᾶρ δ' Ἀχλὺς εἰστήκει ἐπισμυγερὴ τε καὶ αἰνή,
χλωρὴ ἀυσταλὴ λιμῶ καταπεπτηυῖα, 265
γουνοπαχῆς, μακροὶ δ' ὄνυχες χεῖρεσσιν ὑπῆσαν.
τῆς ἐκ μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέον, ἐκ δὲ παρειῶν
αἶμ' ἀπελείβειτ' ἔραζ'· ἡ δ' ἄπλητον σεσαρυῖα
εἰστήκει, πολλὴ δὲ κόνις κατενήνοθεν ὦμους,
δάκρυσι μυδαλέῃ, παρὰ δ' εὐπυργος πόλις ἀνδρῶν, 270
χρῦσειαι δὲ μιν εἶχον ὑπερθυρίοις ἀραρυῖαι
ἐπτὰ πύλαι· τοὶ δ' ἄνδρες ἐν ἀγλαΐης τε χοροῖς τε
τέρψιν ἔχον· τοὶ μὲν γὰρ ἐυσσώτρου ἐπ' ἀπήνης
ἦγοντ' ἀνδρὶ γυναῖκα, πολὺς δ' ὑμέναιος ὀρώρει·

τῆλε δ' ἄπ' αἰθομένων δαΐδων σέλας εἰλύφαζε 275
χερσὶν ἐνὶ δμῶν· ταὶ δ' ἀγλαΐη τεθαλυῖαι
πρόσθ' ἔκιον, τῆσιν δὲ χοροὶ παίζοντες ἔποντο·
τοὶ μὲν ὑπὸ λιγυρῶν συρίγγων ἴεσαν αὐδὴν
ἐξ ἀπαλῶν στομάτων, περὶ δὲ σφισιν ἄγνυτο ἠχώ·
αἱ δ' ὑπὸ φορμίγγων ἄναγον χορὸν ἱμερόεντα. 280
ἔνθεν δ' αὐθ' ἐτέρωθε νέοι κώμαζον ὑπ' αὐλοῦ.
τοί γε μὲν αὖ παίζοντες ὑπ' ὄρχηθμῶ καὶ αἰοιδῆ
[τοί γε μὲν αὖ γελόωντες ὑπ' αὐλητῆρι ἕκαστος]
πρόσθ' ἔκιον· πᾶσαν δὲ πόλιν θαλία τε χοροὶ τε
ἀγλαΐαι τ' εἶχον. τοὶ δ' αὖ προπάροιθε πόληος 285
νῶθ' ἵππων ἐπιβάντες ἐθύνεον. οἱ δ' ἀροτῆρες
ἤρεικον χθόνα δῖαν, ἐπιστολάδην δὲ χιτῶνας
ἐστάλατ'. αὐτὰρ ἔην βαθὺ λήιον· οἷ γε μὲν ἤμων
αἰχμηῆς ὀξείησι κορωνιόωντα πέτηλα
βριθόμενα σταχύων, ὡς εἰ Δημήτερος ἀκτὴν· 290
οἱ δ' ἄρ' ἐν ἔλλεδανοῖσι δέον καὶ ἔπιτνον ἄλωῆι·
οἱ δ' ἐτρύγων οἶνας, δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες,
[οἱ δ' αὐτ' ἐς ταλάρους ἐφόρευν ὑπὸ τρυγητήρων
λευκοὺς καὶ μέλανας βότρυας μεγάλων ἀπὸ ὄρχων,
βριθομένων φύλλοισι καὶ ἀργυρέησι ἐλίκεσσιν.] 295
οἱ δ' αὐτ' ἐς ταλάρους ἐφόρευν. παρὰ δὲ σφισιν ὄρχος
χρῦσεος ἦν, κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἥφαιστοιο,
[τοί γε μὲν αὖ παίζοντες ὑπ' αὐλητῆρι ἕκαστος] 298
[σειόμενος φύλλοισι καὶ ἀργυρέησι κάμαξι,]
βριθόμενος σταφυλῆσι· μελάνθησάν γε μὲν αἶδε. 300
οἷ γε μὲν ἐτράπεον, τοὶ δ' ἦρυον. οἱ δὲ μάχοντο
πύξ τε καὶ ἐλκηδόν· τοὶ δ' ὠκύποδας λαγὸς ἦιρευν
ἄνδρες θηρευταί, καὶ καρχαρόδοντε κύνε πρό,
ἰέμενοι μαπέειν, οἱ δ' ἰέμενοι ὑπαλύξαι.
πὰρ δ' αὐτοῖς ἱππῆες ἔχον πόνον, ἀμφὶ δ' ἀέθλω 305
δῆριν ἔχον καὶ μόχθον. εὐπλεκέων δ' ἐπὶ δίφρων
ἠνίοχοι βεβαῶτες ἐφίεσαν ὠκέας ἵππους
ῥυτὰ χαλαίνοντες, τὰ δ' ἐπικροτέοντα πέτοντο
ἄρματα κολλήεντ', ἐπὶ δὲ πλήμναι μέγ' αὐτευν.
οἱ μὲν ἄρ' αἰδίων εἶχον πόνον οὐδέ ποτέ σφιν 310
νίκη ἐπηνύσθη, ἀλλ' ἄκριτον εἶχον ἄεθλον.
τοῖσιν δὲ προέκειτο μέγας τρίπος ἐντὸς ἀγῶνος,
χρῦσειος, κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἥφαιστοιο.
ἀμφὶ δ' ἵτυν ῥέεν Ὠκεανὸς πλήθοντι ἐοικώς,
πᾶν δὲ συνεῖχε σάκος πολυδαίδαλον, οἱ δὲ κατ' αὐτὸν 315
κύκνοι ἀερσιπτόται μεγάλ' ἦτυον, οἱ ῥά τε πολλοὶ
νῆχον ἐπ' ἄκρον ὕδωρ· παρὰ δ' ἰχθύες ἐκλονέοντο.
θαῦμα ἰδεῖν καὶ Ζηνὶ βαρυκτύπῳ, οὗ διὰ βουλάς
Ἥφαιστος ποίησε σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
ἄρσάμενος παλάμησι. τὸ μὲν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς 320
πάλλεν ἐπικρατέως· ἐπὶ δ' ἵππειου θόρε δίφρου,
εἵκελος ἀστεροπῆ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
κοῦφα βιβάς· τῷ δ' ἠνίοχος κρατερὸς Ἴόλαος
δίφρου ἐπεμβεβαῶς ἰθύνετο καμπύλον ἄρμα.
ἀγχίμολον δὲ σφ' ἦλθε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη, 325
καὶ σφεας θαρσύνουσα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

χαίρετε, Λυγκῆος γενεῆ τηλεκλειτοῖο·
νῦν δὴ Ζεὺς κράτος ὑμῖν διδοῖ μακάρεσσιν ἀνάσσων
Κύκνον τ' ἐξεναρεῖν καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.
ἄλλο δὲ τοῖ τι ἔπος ἐρέω, μέγα φέρτατε λαῶν· 330
εὖτ' ἂν δὴ Κύκνον γλυκερῆς αἰῶνος ἀμέρσης,
τὸν μὲν ἔπειτ' αὐτοῦ λιπέειν καὶ τεύχεα τοῖο,
αὐτὸς δὲ βροτολοιγὸν Ἄρην ἐπιόντα δοκεύσας,
ἔνθα κε γυμνωθέντα σάκευς ὑπο δαιδαλέοιο
ὀφθαλμοῖσιν ἴδης, ἔνθ' οὐτάμεν ὄξει χαλκῶ· 335
ἄψ δ' ἀναχάσασθαι· ἐπεὶ οὐ νύ τοι αἴσιμόν ἐστιν
οὐθ' ἵππους ἐλέειν οὔτε κλυτὰ τεύχεα τοῖο.
ὣς εἶποῦσ' ἔς δίφρον ἐβήσατο δῖα θεάων,
νίκην ἀθανάτης χερσὶν καὶ κῦδος ἔχουσα,
ἐσσυμένως. τότε δὴ ῥα διόγνητος Ἴόλαος 340
σμερδαλέον ἵπποισιν ἐκέκλετο· τοῖ δ' ὑπ' ὀμοκλῆς
ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἄρμα κονίοντες πεδίοιο.
ἐν γὰρ σφιν μένος ἦκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
αἰγίδ' ἀνασσεύσασα· περιστονάχησε δὲ γαῖα.
τοῖ δ' ἄμυδις προγένοντ' ἴκελοι πυρὶ ἠὲ θυέλλῃ, 345
Κύκνος θ' ἵππόδαμος καὶ Ἄρης ἀκόρητος αὐτῆς.
τῶν ἵπποι μὲν ἔπειθ' ὑπεναντίοι ἀλλήλοισιν
ὄξεϊα χρέμισαν, περὶ δὲ σφισιν ἄγνυτο ἠχώ.
τὸν πρότερος προσέειπε βίη Ἡρακληεῖη·
Κύκνε πέπον, τί νυ νῶν ἐπίσχετον ὠκέας ἵππους 350
ἀνδράσιν, οἳ τε πόνου καὶ οἰζύος ἴδριές εἰμεν;
ἀλλὰ παρέξ ἔχε δίφρον εὐξοον ἠδὲ κελεύθου
εἴκε παρέξ ἰέναί. Τρηχίνα δέ τοι παρελαύνω
ἔς Κήυκα ἄνακτα· ὃ γὰρ δυνάμι τε καὶ αἰδοῖ
Τρηχίνος προβέβηκε, σὺ δ' εὐ μάλα οἴσθα καὶ αὐτός· 355
τοῦ γὰρ ὀπυίεις παῖδα Θεμιστονόην κυανῶπιν.
ὦ πέπον, οὐ μὲν γὰρ τοι Ἄρης θανάτοιο τελευτὴν
ἀρκέσει, εἰ δὴ νῶι συνοισόμεθα πτολεμίζειν.
ἦδη μὲν τέ ἔφημι καὶ ἄλλοτε πειρηθῆναι
ἔγχεος ἡμετέρου, ὅθ' ὑπὲρ Πύλου ἡμαθόεντος 360
ἀντίος ἔστη ἐμεῖο, μάχης ἄμοτον μενεαίνων.
τρὶς μὲν ἐμῶ ὑπὸ δουρὶ τυπεῖς ἠρείσατο γαίῃ
οὐταμένου σάκεος, τὸ δὲ τέτρατον ἦλασα μηρὸν
παντὶ μένει σπεύδων, διὰ δὲ μέγα σαρκὸς ἄραξα.
πρηνῆς δ' ἐν κονίησι χαμαὶ πέσεν ἔγχεος ὄρμηϊ. 365
ἔνθα κε δὴ λωβητὸς ἐν ἀθανάτοισιν ἐτύχθη
χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσι λιπῶν ἔναρα βροτόεντα.
ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα Κύκνος ἐυμελῆς ἐμενοίνα
τῶ ἐπιπειθόμενος ἐχέμεν ἐρυσάρματας ἵππους.
δὴ τότε ἄπ' εὐπλεκέων δίφρων θόρον αἴψ' ἐπὶ γαῖαν 370
παῖς τε Διὸς μεγάλου καὶ Ἐνυαλίοιο ἄνακτος.
ἠνίοχοι δ' ἔμπλην ἔλασαν καλλίτριχας ἵππους·
τῶν δ' ὑπο σευομένων κανάχιζε πόσ' εὐρεῖα χθών.
ὥς δ' ὅτ' ἄφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο
πέτραι ἀποθρῶσκωσιν, ἐπ' ἀλλήλης δὲ πέσωσι, 375
πολλὰ δὲ δρυῖς ὑψίκομοι, πολλὰ δὲ τε πεῦκαι
αἴγειροί τε τανύρριζοι ῥήγνυνται ὑπ' αὐτέων
ῥίμφα κυλινδομένων, εἴως πεδίωνδ' ἀφίκωνται,

ὥς οἱ ἐπ' ἀλλήλοισι πέσον μέγα κεκλήγοντες.
πᾶσα δὲ Μυρμιδόνων τε πόλις κλειτή τ' Ἴαωλκὸς 380
Ἄρνη τ' ἠδ' Ἑλίκη Ἄνθειά τε ποιήεσσα
φωνῆ ὑπ' ἀμφοτέρων μεγάλ' ἴαχον· οἱ δ' ἀλαλητῶ
θεσπεσίῳ σύνισαν· μέγα δ' ἔκτυπε μητίετα Ζεὺς.
κὰδ δ' ἄρ' ἄπ' οὐρανόθεν ψιάδας βάλεν αἵματοέσσας,
σῆμα τιθεὶς πολέμοιο ἔῶ μεγαθαρσεί παιδί. 389
οἶος δ' ἐν βήσσης ὄρεος χαλεπὸς προιδέσθαι
κάπρος χαυλιόδων φρονέει θυμῶ μαχέσασθαι
ἀνδράσι θηρευτῆς, θήγει δέ τε λευκὸν ὀδόντα
δοχμωθεὶς, ἀφρὸς δὲ περὶ στόμα μαστιχόωντι
λείβεται, ὅσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἔικτον, 390
ὀρθὰς δ' ἐν λοφιῇ φρίσσει τρίχας ἀμφὶ τε δειρήν·
τῶ ἴκελος Διὸς υἱὸς ἀφ' ἵππειου θόρε δίφρου.
ἦμος δὲ χλοερῶ κυανόπτερος ἠχέτα τέττιξ
ὄζω ἐφεζόμενος θέρος ἀνθρώποισιν αἰεΐδεν
ἄρχεται, ὦ τε πόσις καὶ βρῶσις θῆλυς ἐέρση, 395
καί τε πανημέριός τε καὶ ἠώιος χέει αὐδὴν
ἴδει ἐν αἰνοτάτῳ, ὅτε τε χροά Σείριος ἄζει,
τῆμος δὴ κέγχροισι πέρι γλῶχες τελέθουσι
τούς τε θέρει σπεύρουσιν, ὅτ' ὄμφακες αἰόλλονται,
οἶα Διώνυσος δῶκ' ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθος 400
τὴν ὥρην μάρναντο, πολὺς δ' ὄρυμαγδὸς ὀρώρει.
ὥς δὲ λέοντε δύω ἀμφὶ κταμένης ἐλάφιοιο
ἀλλήλοισι κοτέοντες ἐπὶ σφέας ὀρμήσωσι,
δεινὴ δὲ σφ' ἰαχὴ ἄραβός θ' ἅμα γίγνεται ὀδόντων·
οἱ δ' ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, ἀγκυλοχεῖλαι, 405
πέτρῃ ἔφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μάχονται
αἰγὸς ὄρεσσινόμου ἢ ἀγροτέρης ἐλάφιοιο
πίονος, ἦν τ' ἐδάμασσε βαλῶν αἰζήιος ἀνήρ
ἰῶ ἀπὸ νευρῆς, αὐτὸς δ' ἀπαλήσεται ἄλλη
χώρου αἰδρις ἐών· οἱ δ' ὀτραλέως ἐνόησαν, 410
ἐσσυμένως δέ οἱ ἀμφὶ μάχην δριμεῖαν ἔθεντο·
ὥς οἱ κεκλήγοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
ἔνθ' ἦ τοι Κύκνος μὲν ὑπερμενέος Διὸς υἱὸν
κτεινέμεναι μεμαῶς σάκει ἔμβαλε χάλκεον ἔγχος,
οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν· ἔρυτο δὲ δῶρα θεοῖο. 415
Ἀμφιτρωνιάδης δέ, βίη Ἡρακληεῖη,
μεσσηγὺς κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἔγχει μακρῶ
αὐχένα γυμνωθέντα θοῶς ὑπένερθε γενείου
ἦλασ' ἐπικρατέως· ἀπὸ δ' ἀμφω κέρσε τένοντε
ἀνδροφόνος μελίη· μέγα γὰρ σθένος ἔμπεσε φωτός. 420
ἦριπε δ', ὥς ὅτε τις δρῦς ἦριπεν ἢ ὅτε πεύκη
ἠλίβατος, πληγεῖσα Διὸς ψολόεντι κεραυνῶ·
[ὥς ἔριπ'· ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῶ.]
τὸν μὲν ἔπειτ' εἶασε Διὸς ταλακάρδιος υἱός,
αὐτὸς δὲ βροτολοιγὸν Ἄρην προσιόντα δοκεύσας, 425
δεινὸν ὀρῶν ὄσσοισι, λέων ὥς σώματι κύρσας,
ὅς τε μάλ' ἐνδυκέως ῥινὸν κρατεροῖς ὀνύχεσσι
σχίσσας ὅττι τάχιστα μελίφρονα θυμὸν ἀπηύρα·
ἐμ μένεος δ' ἄρα τοῦ γε κελαινὸν πίμπλαται ἦτορ·
γλαυκίων δ' ὄσσοις δεινὸν πλευράς τε καὶ ὦμους 430

οὐρῆ μαστιῶν ποσσὶν γλάφει, οὐδέ τις αὐτὸν
 ἔτλη ἔς ἅντα ἰδὼν σχεδὸν ἐλθέμεν οὐδὲ μάχεσθαι·
 τοῖος ἄρ' Ἀμφιτρυωνιάδης, ἀκόρητος αὐτῆς,
 ἀντίος ἔστη Ἄρης, ἐνὶ φρεσὶ θάρσος ἀέξων,
 ἔσσυμένως· ὃ δέ οἱ σχεδὸν ἤλυθεν ἀχνύμενος κῆρ· 435
 ἀμφοτέρω δ' ἰάχοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
 ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ μεγάλου πέτρη πρηῶνος ὀρούση,
 μακρὰ δ' ἐπιθρώσκουσα κυλίνδεται, ἧ δέ τε ἠχῆ
 ἔρχεται ἔμμεμαυῖα, πάγος δέ οἱ ἀντεβόλησεν
 ὑψηλός· τῷ δὲ συνενείκεται, ἔνθα μιν ἴσχει· 440
 τόσση δ' ἐμὲν ἰαχῆ βρισάρματος οὐλιος Ἄρης
 κεκληγῶς ἐπόρουσεν· ὃ δ' ἔμμαπέως ὑπέδεκτο.
 αὐτὰρ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
 ἀντίη ἦλθεν Ἄρης ἔρεμνὴν αἰγίδ' ἔχουσα·
 δεινὰ δ' ὑπόδρα ἰδοῦσα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 445
 Ἄρες, ἔπισχε μένος κρατερὸν καὶ χεῖρας ἀάπτους·
 οὐ γάρ τοι θέμις ἐστὶν ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι
 Ἥρακλέα κτείναντα, Διὸς θρασυκάρδιον υἱόν·
 ἀλλ' ἄγε παῦε μάχην, μηδ' ἀντίος ἴστασ' ἐμεῖο.
 ὡς ἔφατ'· ἀλλ' οὐ πεῖθ' Ἄρεος μεγαλήτορα θυμόν, 450
 ἀλλὰ μέγα ἰάχων φλογὶ εἴκελά τ' ἔγχεα πάλλων
 καρπαλίμως ἐπόρουσε βίη Ἥρακληεῖη
 κακτάμεναι μεμαώς· καὶ ῥ' ἔμβαλε χάλκεον ἔγχος,
 σπερχνὸν παιδὸς ἐοῦ κοτέων πέρι τεθνηῶτος,
 ἐν σάκει μεγάλῳ. ἀπὸ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη 455
 ἔγχεος ὀρμὴν ἔτραπ' ὄρεξαμένη ἀπὸ δίφρου.
 δριμὺ δ' Ἄρην ἄχος εἶλε· ἔρυσσάμενος δ' ἄορ ὄξυ
 ἔσσυτ' ἐφ' Ἥρακλέα κρατερόφρονα· τὸν δ' ἐπιόντα
 Ἀμφιτρυωνιάδης, δεινῆς ἀκόρητος αὐτῆς,
 μηρὸν γυμνωθέντα σάκευς ὑπο δαιδαλέοιο 460
 οὔτασ' ἐπικρατέως· διὰ δὲ μέγα σαρκὸς ἄραξε
 δούρατι νωμῆσας, ἐπὶ δὲ χθονὶ κάββαλε μέσση.
 τῷ δὲ Φόβος καὶ Δεῖμος εὐτροχὸν ἄρμα καὶ ἵππους
 ἤλασαν αἰψ' ἐγγύς, καὶ ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
 ἔς δίφρον θῆκαν πολυδαίδαλον· αἶψα δ' ἔπειτα 465
 ἵππους μαστιέτην· ἴκοντο δὲ μακρὸν Ὀλυμπον.
 υἱὸς δ' Ἀλκμήνης καὶ κυδάλιμος Ἴόλαος
 Κύκνον σκυλεύσαντες ἀπ' ὤμων τεύχεα καλὰ
 νίσσοντ'· αἶψα δ' ἔπειτα πόλιν Τρηχῖνος ἴκοντο
 ἵπποις ὠκυπόδεσσι· ἀτὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη 470
 ἐξίκετ' Οὐλύμπόν τε μέγαν καὶ δώματα πατρός.
 κύκνον δ' αὐτὸν Κῆρυξ θάπτεν καὶ λαὸς ἀπείρων,
 οἳ ῥ' ἐγγύς ναῖον πόλιας κλειτοῦ βασιλῆος
 Ἄνθην Μυρμιδόνων τε πόλιν κλειτήν τ' Ἰαωλκὸν
 [Ἄρην τ' ἠδ' Ἐλίκην· πολλὸς δ' ἠγείρετο λαός,] 475
 τιμῶντες Κήρυκα, φίλον μακάρεσσι θεοῖσιν.
 τοῦ δὲ τάφον καὶ σῆμ' αἰδὲς ποίησεν Ἄναυρος
 ὄμβρω χειμερίῳ πλήθων· τὼς γάρ μιν Ἀπόλλων
 Λητοίδης ἦνωξ', ὅτι ῥα κλειτὰς ἐκατόμβας
 ὅστις ἄγοι Πυθοῖδε βίη σύλασκε δοκεύων. 480